

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

16^E JAARGANG

WOENSDAG 18 FEBRUARI 1931

No. 790

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoogweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No. 145192.

17 FEBRUARI 1931.

In den toestand van de geldmarkt kwam deze week niet de minste verandering. Het aanbod van geld was weer zeer dringend; de noteringen bleven echter ongewijzigd, daar geldgevers inzagen, dat grooter aanbod nog alleen een verder inzakken van, de toch reeds uiterst geringe rentevergoeding zou veroorzaken. De prolongatierente noteerde steeds 1 pCt., alleen Zaterdag 1¼ pCt.; Callgeld was voor ½ pCt. overvloedig aangeboden en particulier disconto was voor 1½ pCt. zeer gemakkelijk onder te brengen.

* * *

Op 23 dezer stelt de Minister van Financiën de inschrijving open op een bedrag van f 30 miljoen in schatkistpromessen met een looptijd van zes maanden en 1 jaars schatkistbiljetten, die ditmaal slechts 3 pCt. rente dragen.

* * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank geeft de post binnenlandsche wissels een daling van f 400.000 te zien. De beleeningen blijken met f 3 miljoen te zijn toegenomen.

De goudvoorraad der Bank bleef vrijwel onveranderd. De zilvervoorraad vermeerdeerde met een kleine f 600.000. De post papier op het buitenland vertoont een vermindering van f 15,4 miljoen, terwijl de diverse rekeningen op de actiefzijde der balans een stijging van f 12,4 miljoen te aanschouwen geven.

De biljettencirculatie daalde met f 6,7 miljoen. Het tegoed van het rijk geeft een stijging van f 10,4

miljoen te zien, doch de rekening-courant-saldi van anderen namen met f 3,7 miljoen af. Het beschikbaar metaalsaldo steeg met f 500.000. Het dekkingspercentage bedraagt ruim 55.

* * *

De wisselkoersen hebben de afgelopen week nogal tamelijk sterk gefluctueerd. Het Pond, dat op 12.11 de week opende, is geregeld aan teruggelopen tot 12.10¼, waarna het slot op 12.10⁹/₁₆ kwam. Onder den invloed van den vasten Dollarkoers in Londen: 4.8632½—4.8562—4.8570 heeft de Dollar hier ook een stijging te zien gegeven: 2.49—2.4923, Marken kwamen van 59.21 op 59.23 en konden zich met kleine afwijkingen op dit peil handhaven. (Dollars tegen Marken 4.2055—4.2082½). Fransche Francs schommelden rond de 9.76½ (Ponden tegen Francs 124.——123.94). Belga's eerder aangeboden; van 34.77 kwamen zij op 34.71. Zwitsersche Francs lager: 48.09—48.67½. Lires onveranderd 13.03½. Peseta's hoogst onzeker: 25.15—24.10—24.90—24.65. Yen vaster: 1.23¼. Rupees: 89¹⁵/₁₆. Rio bleef aan den lagen kant: 0.21½. Daarentegen Argentijnsche Pesos hooger: 79.—. Ook Uruguay-Dollars beter: 1.73. Flauw was de Peruaansche Sol, die circa 0.67¼ noteerde.

Op de termijnmarkt veranderden Ponden en Marken slechts heel weinig. Alleen termijn-Dollars waren veel lager; zij noteerden tenslotte voor 1- en 3-maands resp. 20—19 en 40—38 punten disagio.

LONDEN, 16 FEBRUARI 1931.

Er ontwikkelde zich verleden week een sterke vraag naar geld, mede door de uitgifte van enkele leeningen, waaronder vooral de nieuwe Indische Leening tijdelijk geld aan de markt onttrok.

De Bank van Engeland, welke enkele dagen tevoren als verkooper van wissels was opgetreden om het particulier disconto op een beter niveau te brengen en te houden, zag zich daarom nu genoodzaakt als koper op te treden om te vermijden, dat de markt bij haar geld moest leenen.

Disconto werd door een en ander op 2½—2¹/₁₆ gehouden, terwijl de invloed ook op de vreemde deviezen Francs en Dollars gunstig was. Eene merkbare wijziging door een verscherping van de onzekere stemming trad echter in na de ernstige waarschuwing van den Minister van Financiën, Snowden in het Parlement op Woensdag tot de Britsche Natie en meer nog misschien tot zijn eigen partijgenooten gericht.

Francs en vooral Dollars reageerden hierop in ongunstigen zin, waardoor disconto nog verder aantrok. Heden sloot de koers op 2½ pCt.

NAAR AANLEIDING VAN HET WERKLOOSHEIDSDEBAT.

Het groote werkloosheidsdebat, dat de vorige week in de Tweede Kamer is begonnen naar aanleiding van de interpellaties van de Kamerleden L. de Visser en Dr. J. van den Tempel, geeft ons, ook al is het nog niet beëindigd op het oogenblik, waarop wij dit schrijven; en ook al moet er nog over verschillende moties worden gestemd, aanleiding tot enkele opmerkingen.

In de eerste plaats dan bleek van eenig meeningsverschil over den feitelijken omvang der werkloosheid. Dat deze zeer ernstig is, was *in confesso*. Ook mag worden aangenomen, dat de werkloosheid nu veel grooter is, dan zij in vroegere jaren hier te lande is geweest. In het vroeger door ons besproken rapport over „Werkverruiming”, samengesteld door eene Studiecommissie uit de S.D.A.P., werd het maximum aantal werklozen gesteld op 120.000 à 140.000¹⁾. Thans varieren de schattingen tusschen 150.000 en 200.000. Volgens eene mededeeling van den Heer Ant. Folmer, Directeur van den Rijksdienst der Arbeidsbemiddeling en Werkloosheidsverzekering, die op 10 dezer voor de Chr. Hist. Kiesvereniging te Scheveningen eene rede over²⁾ het werkloosheidsvraagstuk hield, en die ambtshalve goed op de hoogte moet zijn, bedroeg het cijfer van de mannelijke werklozen in Januari jl. 170.000²⁾. Vermoedelijk zal men dus voor het huidig oogenblik met eene schatting van 200.000 niet te ver van de waarheid zijn, hetgeen ook de Premier in zijne beantwoording van de interpellaties in de Tweede Kamer te kennen gaf, toen hij zeide, dit cijfer niet ernstig te willen betwisten.

In aansluiting bij hetgeen wij hieromtrent vroeger schreven (zie laatstelijk E.-S.B. van 28 Januari jl.), vermelden wij hier even den loop van den Nederlandschen werkloosheidsindex in de laatste maanden van het afgelopen jaar, vergeleken met de overeenkomstige maanden in voorgaande jaren. De cijfers spreken een duidelijke en voorshands weinig opwekkende taal.

Nederlandsche werkloosheidsindex.

Jaar	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
1925..	7,-	7,2	6,5	6,2	7,9	13,8
1926.	5,7	5,9	6,-	6,2	7,6	10,3
1927..	5,6	5,4	5,6	5,5	6,9	12,7
1928..	4,2	4,1	3,8	3,8	5,-	9,6
1929..	2,4	2,5	2,5	2,7	4,2	9,8
1930..	5,2	5,8	6,5	7,8	10,2	

„*Est solamen miseris socios habuisse malorum!*”

Deze Horatiaansche uitlating stond blijkbaar den Minister voor den geest, toen hij den ook z.i. schamelen troost bracht, dat het bij anderen nog erger is dan bij ons en daarbij inzonderheid verwees naar Duitschland. Inderdaad is het percentage werklozen ten opzichte van de totale bevolking zoowel in Duitschland, als in Engeland buitengewoon veel ongunstiger dan ten onzent, zelfs al stelt men het aantal bij ons op 200.000. Ook enkele kleinere landen, zooals bijv. Oostenrijk, zijn in veel slechter positie dan wij, en zelfs Italië ziet, ondanks krachtig streven van de fascistische Regeering, geen kans om te ontkomen aan ernstige crisiswerkloosheid, al is deze ook, naar het ons voorkomt, percentsgewijze niet zoo groot als ten onzent. Enkele cijfers, in hoofdzaak ontleend aan het Bulletin Mensuel de l'Office Permanent de l'Institut International de Statistique, geven van het absolute getal werklozen aan het einde van December jl., vergeleken met het vorige jaar, een beeld; curiositeitshalve hebben wij er het cijfer van het gebenedijde Frankrijk aan toegevoegd, dat ons met zijn ruim 17 duizend werklozen per einde November jl. een waar Dorado schijnt.

¹⁾ Zie blz. 23 van dit rapport, door ons besproken in Ec.-Stat. Berichten van 24 Sept. jl.

²⁾ Zie N.R.C. 11 Febr. jl., Ocht. Bl. C.

INHOUD.

Blz.

NAAR AANLEIDING VAN HET WERKLOOSHEIDSDEBAT door Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart	166
Wetsontwerp tot aanvulling en wijziging van de leeningwet 1914 en heffing van opcenten op den tabaksaccijns op sigaretten door Prof. Mr. Dr. Ant. van Gijn	167
Richtlijnen bij het goederentarietwezen der spoorwegen II (Slot) door S. A. Reitsma	170
Toestand en vooruitzichten der petroleumindustrie in de Vereenigde Staten bij den aanvang van 1931 I door Dr. Wilhelm Mautner	172
De intrekking van de zilverbons door Prof. Dr. C. A. Verrijn Stuart	175
Mededeelingen van den Dienst der Gemeente Handelsinrichtingen van Amsterdam in zake het verkeer in 1930 in de Amsterdamsche zeehaven en de luchthaven „Schiphol”	176
Is eene termijnmarkt voor suiker op Java wenschelijk? door A. Volz	178
AANTEEKENINGEN:	
Indexcijfers van scheepsvrachten	179
Kosten van het levensonderhoud bij arbeidersgezinnen en gezinnen van meergegoeden te Amsterdam	180
INGEZONDEN STUKKEN:	
„Het Invaliditeitsfonds door Dr. J. van Hoorn met Naschrift door J. P. C. Wagner	181
Ontvangen boeken	182
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	182—188
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

	Duitschland	Groot-Brittannië	Frankrijk	Italië	Oostenrijk
	Onderst. volledig werklozen	Totaal aantal werklozen	Ingeschr. bij arbeidsbeurzen	Geregistr. volledig werklozen	Ondersteunde werklozen
Dec. '29	1.984.811	1.344.000	11.286	408.748	226.567
Dec. '30	2.832.738	2.500.000	17.763 ¹⁾	642.169	294.845

¹⁾ Per November 1930.

Verschillende principiële standpunten in het werkloosheidsvraagstuk kwamen bij het debat tot uitdrukking. Tegenover het streven van hen, die de werkloozenuitkeeringen willen opvoeren om daardoor de consumptieve kracht der arbeidende klasse zoo veel doenlijk op peil te houden, staat het standpunt der Regeering, die blijkens de regeling van begin Januari wel gevoelt voor nooduitkeeringen, maar, afgezien van extra uitkeering gedurende zes weken aan daarvoor in aanmerking komende werklozenkassen (circulaire van einde Januari) deze nooduitkeering aan allerlei beperkingen bindt en haar in geen geval beschouwd wensch te zien als een bijdrage, waarop degene, wien zij wordt toegekend, enig recht zou kunnen doen gelden; duidelijk komt dit uit in de volgende passage uit de desbetreffende bepalingen:

„Voor ondersteuning komen slechts in aanmerking diegenen, die zich het noodzakelijk levensonderhoud niet kunnen verschaffen, terwijl slechts in zoodanige mate steun wordt verleend, als met het oog op de behoeften en de omstandigheden van den ondersteunde noodzakelijk moet worden geacht.

„Niemand kan aan deze regeling eenig recht op ondersteuning ontleenen.”

Van verschillende zijden is erop gewezen, dat hierdoor de steunverleening het karakter van bedeeling zou hebben gekregen. De Minister loochende dit, doch liet er in één adem op volgen, „dat beginselen van goede armenzorg en van goede steunverleening geheel dezelfde zijn”. M.a.w., het geheel draagt het karakter van een buitengewonen maatregel, welks toepassing van geval tot geval zal moeten worden overwogen.

Dat lijkt ons het juiste beginsel. Tegen de nadere uitwerking moge men bezwaren hebben, het uitgangspunt zelf schijnt ons in dit opzicht juist. Bedenkingen zijn er overigens wel. Zoo lijkt ons om te beginnen de maximum duur van de steunverleening vrij lang, daar deze neerkomt op circa een jaar. Beter ware het o.i. geweest om eerst eene regeling voor het

eerste halfjaar te maken en daarna eens te zien, hoe de toestand zich zal hebben ontwikkeld. Momenteel zien wij nog niet veel hoopvol in de situatie, maar — wij merken het bij eene vroegere gelegenheid al eens op — de historie heeft geleerd, dat de hoogtepunten van een werkloosheidsgolf meestal circa anderhalf jaar na een conjuncturomslag komen; wij zouden dus, als dat ook nu opgaat, dezen zomer al in een beteren toestand moeten komen. Daarom ware een regeling voor korten tijd beter geweest, dan die welke de Regeering thans heeft getroffen. Weliswaar kan men ook aan de hand van de bestaande regeling de uitkeeringen verminderen of doen afloopen, zoodra de toestand verbetert, maar het schijnt ons toch gemakkelijker om in te binden, wanneer men na een half jaar gedwongen is eene geheel nieuwe regeling te treffen, dan wanneer men op den grondslag van eene oude regeling moet voortwerken.

Ook rijst de vraag, of een maximum uitkeering van somtijds meer dan 70 pCt. van het normale loon voor gehuwden, zooals blijkens het antwoord van den Minister mogelijk zal zijn, niet het gevaar met zich zal brengen, dat de lust om werk te zoeken verslapt. Wij kunnen daaromtrent geen voorspellingen doen, doch het lijkt ons, dat hier moeilijkheden kunnen rijzen.

Dit geldt te meer, wanneer men met ons van meening is, dat de schrikbarende omvang van de werkloosheid hier te lande eene verlaging van het loonpeil, inzonderheid in de „beschutte” bedrijven, dringend gewenscht maakt. Wij kunnen aan het verloop der wereldcrisis heel weinig doen, maar wat wij wel kunnen, dat is: orde houden op onze eigen zaken. Dat wil in dit geval zeggen: efficiënt en goedkoop produceeren. Samenwerking van producenten, een vraagstuk, dat de vorige week door den Heer van Woerden in onze kolommen is besproken, kan daartoe voortreffelijk zijn, maar daarnevens zal men aan verlaging van de geldelijke belooning van de arbeiders niet kunnen ontkomen, als men tot een spoedige uitbreiding der werkgelegenheid wil geraken. Komt men langs dezen weg tot eene ruimere productie op basis van verlaagde kosten, zoo zal het daarnaast zaak zijn, dat — liefst door onderling overleg van producenten en distributeuten — eene daling van den kleinhandelsprijs wordt doorgevoerd, welke laatste mede afhankelijk is van loondaling in den distributiehandel en van verlaging van Overheidstarieven, die hunnerzijds weder voor een niet onbelangrijk deel samenhangen met de loonen in den publieken dienst.

Wordt nu volgens de bovenaangegeven lijnen eene loondaling doorgevoerd, zoo zal dit weliswaar weer tot herziening van de toegekende uitkeeringen moeten leiden bij die arbeiders, die niet aanstonds van de toegenomen werkgelegenheid profiteeren, maar de kans schijnt niet gering, dat er dan heel wat wrijving te overwinnen zal zijn, en dat juist voor de overgangperiode een percentage van 70 pCt. te hoog zal blijken.

Men vatte het bovenstaande overigens niet op in dezen zin, dat wij den werkloozen hun steun zouden misgunnen, omdat zij het „te goed” zouden hebben. Maar wel komt het ons voor, dat tegenover ernstige sociale cuvelen, zooals die zich thans voordoen, krachtadige geneesmiddelen noodig zijn. Loonverlaging is een hard middel, maar, wanneer het helpt, — en daaraan twifelen wij niet, als het middel wordt gebzigd op de juiste plaats en in den juiste omvang — dan is het beter dan het ontstaan van chronische werkloosheid, als waaraan Engeland zijn economische positie in de wereld ziet te gronde gaan.

Daarom is het o.i. te betreuren, dat de quaestie van de loonhoogte niet met meer klem in de Tweede Kamer naar voren is gebracht. De Minister toonde zich teleurgesteld, dat er over deze aangelegenheid nog zooveel meningsverschil tusschen de economen bestaat, maar koos zijnerzijds geen partij. Ook van andere zijde hebben wij in de persverslagen nog geen stem in de richting van loonverlaging vernomen.

Wel echter werden enkele andere zeer bedenkelijke klanken gehoord. De Heer Bongaerts nam het voor het denkbeeld op om een zekeren loontoeslag aan ondernemers toe te kennen teneinde hen te prikkelen meer arbeiders in dienst te nemen.

Als iets ooit moordend voor ons bedrijfsleven zou kunnen zijn, dan ware het wel de volvoering van deze Nederlandsche editie van het onlangs voor Duitschland verkondigde plan van Minister Dietrich. In tijden, waarin het aanbod op de arbeidsmarkt tot een bepaald loonpeil niet te plaatsen is, en waarbij de ondernemers kennelijk in het tewerkstellen van arbeiders geen voordeel zien, is het geven van premie uit de schatkist aan de ondernemers om werklieden aan te stellen niet anders dan het stelselmatig dekken van verlies in de ondernemingen door den belastingbetaler. Zulks leidt, indien het al een tijdlang vol te houden zou zijn, onvermijdelijk tot het chronisch maken van de kwalen, waaraan ons land thans buiten zijn schuld lijdende is. Al is het niet aan te nemen, dat de Regeering een dergelijk bedenkelijk stelsel over de geheele lijn van het Nederlandsche bedrijfsleven zou gaan toepassen, zoo is het toch goed om zich de gevaren daarvan tijdig te realiseeren, want in wezen bestaan deze gevaren evenzeer, wanneer men het toeslagstelsel in den vorm van een subsidie toepast op één enkel bedrijf of ééne enkele onderneming, als wanneer men dit over de geheele lijn doet.

* * *

Tenslotte nog een enkele opmerking over de bespoediging van de uitvoering van openbare werken in dezen depressietijd. Wij hebben op de wenschelijkheid van zulk eene versnelde uitvoering reeds meer dan twee jaar geleden in dit weekblad gewezen (zie E.-S. B. van 19 Dec. 1928), en zijn er ook later meermalen op teruggekomen (zie o.a. ons artikel „Systematische Uitvoering van Overheidswerken” in E.-S. B. van 3 Sept. 1930).

Het liberale Kamerlid Dr. Vos heeft hierover jl. Vrijdag eene motie ingediend, luidende: „De Kamer, van oordeel, dat de ernst der crisis bijzondere maatregelen ten opzichte van werkverruiming noodzakelijk maakt, noodigt de Regeering uit de uitvoering van openbare werken, zooals de aanleg van wegen en bruggen over kanalen en rivieren, zooveel mogelijk te bespoedigen.”

Hoewel men de resultaten van een dergelijk versneld tempo van uitvoering der publieke werken niet moet overschatten, is het toch zeker aanbevelenswaard, dat aan deze zaak meer aandacht wordt geschonken, dan tot dusverre aan het Departement van Waterstaat blijkens de woorden van den Premier is geschied. De Minister wees — bij afwezen van zijn ambtgenoot van Waterstaat — op zekere praktische bezwaren, maar wij hebben sterk den indruk, dat de werkwijze van het Departement van Waterstaat niet in het minst is ingesteld op conjunctuurgolven en zich daarop thans door ambtelijke sleur ook niet laat instellen. Een beetje frissche wind en wat meer kijk op de dynamica van het economisch leven zou in dit opzicht zeker niet schaden.

G. M. V. S.

WETSONTWERP TOT AANVULLING EN WIJZIGING VAN DE LEENINGWET 1914 EN HEFFING VAN OPCENTEN OP DEN TABAKSACCIJNS OP CIGARETTEN.

Dit wetsontwerp lijkt, wat de formeele regeling betreft, vol vergissingen, terwijl het ook weinig aantrekkelijk is wat den materieelen inhoud betreft. Bezien wij eerst de formeele regeling. Blijkens de toelichting strekt het wetsontwerp om den sedert 1924 afgesloten crisisdienst weder open te stellen. Dat klinkt vreemd in de ooren van dengene, voor wien het vaststaat, dat er nooit een op de wet (of zelfs

op eenig Koninklijk Besluit) gebaseerden crisisdienst bestaan heeft, ja dat zelfs in 1914, toen men dien crisisdienst dan zoude hebben ingesteld zulks, blijkens een rede van den Minister van Financiën Treub, *opzettelijk niet gedaan is*. (Handelingen 1914/15 bldz. 273/274). Maar, zal men wellicht zeggen, in de wet van 15 December 1927 (Stbl. No. 378) tot afsluiting van den crisisdienst over de jaren 1914—1924 en tot regeling van de afboeking van de nadeelige sloten der algemeene rekeningen van de Staatsontvangsten en uitgaven van de dienstjaren 1910—1924 wordt dan toch een crisisdienst bij de wet afgesloten met een nadeelig saldo van f 1.353.322.200 en worden middelen aangewezen tot dekking van dat tekort. Er moet dan toch wel een crisisdienst zijn geweest. Mijn antwoord is, dat die woorden in de wet van 1927 alleen aantoonen, dat men aan Financiën destijds reeds de kluts kwijt was omtrent het juridische karakter van den zongenaamden crisisdienst, waarvan in en na den oorlogstijd in de Millioenennota sprake is geweest. Want evenmin als er vóór de invoering van de nieuwe Comptabiliteitswet 1927 ooit een „buitengewone dienst” heeft bestaan anders dan als denkgewrocht van de Ministers van Financiën tot verduidelijking van de cijfers van hun Millioenennota, evenmin heeft er ooit een officiële crisisdienst bestaan, waarvan de wet de rekening kon afsluiten. Wat bij de wet van 15 December 1927 bovenvermeld geschiedde, was niets dan voor een zeker gedeelte der op de algemeene begrotingsuitgaven der jaren 1910—1924 ontstane tekorten dekking aanwijzen. Gaan wij eens na wat er in het einde van 1914 ter zake werkelijk geschied is.

De kosten van de neutraliteitszorg begonnen reeds tegen het einde van 1914 de uitgaven, ten laste der algemeene staatsbegrooting komende, in die mate boven de loopende inkomsten op te drijven, dat de vlottende schuld, welke noodig was om in de kasbehoefden te voorzien, angstwekkend ging oploopen. Een heffing ineens van honderd millioen of meer was de leuze, die van verschillende zijden werd aangeheven. De Minister van Financiën Treub zag daarin geen heil. Hij koos den weg van een leening van f 275 millioen met invoering tevens van een aantal nieuwe heffingen (opcenten op bestaande), welker opbrengst de kosten van rente en van aflossing binnen een betrekkelijk kort tijdsverloop dier leening zoude dekken. Bestemmingsheffingen zouden dit dus zijn; en om te zorgen, dat de opbrengst niet door de algemeene staatsmiddelen zouden loopen, werd bij de wet, die de machtiging tot het aangaan der leening en de invoering dier heffingen regelde een van de algemeene staatsbegrooting afgescheiden Fonds: het Leeningsfonds, ingesteld, ten laste waarvan *de uit de leening voortvloeiende kosten* (rente, aflossing en onkosten) en ten bate waarvan de opbrengst der tijdelijke bijzondere oorlogsheffingen zoude worden gebracht.

Er is destijds zeer ernstig overlegd, of niet aan dit, buiten de algemeene staatsbegrooting staande, nieuwe Fonds een ruimer doel zoude worden gegeven met name, of niet de extra-uitgaven tengevolge van den oorlog, kortweg „crisis-uitgaven” genoemd, ten laste van het Fonds en dan ook de opbrengst der leening zelve ten bate daarvan zoude worden gebracht. Om twee redenen liet men het achterwege. Vooreerst leek het wenschelijk de financiering der leeningsuitgaven niet te embrouilleeren door in hetzelfde fonds op te nemen de financiering (aanvankelijk alleen door leening) van de crisisuitgaven zelf. Aan dit bezwaar ware natuurlijk tegemoet te komen geweest door twee fondsen, één voor elk der beide doeleinden, in te stellen. Maar tegen afscheiding van de crisisuitgaven van de algemeene uitgaven was een tweede belangrijker bezwaar; nl. dat men dan een criterium voor de crisisuitgaven moest stellen, waaraan de Algemeene Rekenkamer kon toetsen, of zekere uitgave ten laste der algemeene rijksbegrooting dan wel ten laste van het — dan in te stellen — Crisisfonds moest worden verëvend. Voor een aantal tengevolge van den oorlog

ontstane bijzondere uitgaven ware zulks wel te doen geweest, nl. door een nauwkeurige omschrijving van de crisis-uitgaven in de begrooting van dat crisisfonds. Maar destijds waren de crisisuitgaven bijna geheel uitgaven der Departementen van Oorlog en Marine en zij bestonden niet zoozeer in een nieuwe soort van uitgaven, gemakkelijk van de normale te onderkennen, als wel in reusachtige uitzetting der normale uitgaven. Het Departement van Oorlog bijv. koopt ook in vredetijd meel voor de bakkerijen, laken voor de uniformen, maar ging nu tienmaal zooveel meel en laken koopen en men kon bezwaarlijk aanwijzen, welk meel of laken gekocht werd, tengevolge van de oorlogscrisis en welk toch zoude gekocht zijn. Daarenboven deed de crisis ook gewone uitgaven staken of inkrimpen en het ware niet redelijk geweest om wat aldus uitgespaard werd, niet in mindering te brengen van de crisisuitgaven, die voor dekking door crisisleeningen of andere crisisontvangsten in aanmerking kwamen. Men vergete niet, dat de splitsing der uitgaven in die, welke ook zonder den oorlog zouden zijn gedaan en die, welke van den oorlogstoestand het gevolg waren, hoofdzakelijk ten doel had niet den kijk op den loop van den gewonnen dienst te verliezen. Daarom werden ook bedragen, met welke men veronderstelde dat de opbrengst der middelen achteruitgegaan waren tengevolge van den oorlog, als crisisuitgaven aangemerkt om te zien hoe bijv. de begrooting voor 1915 er zonder oorlog zoude hebben uitgezien. Kortom de crisisuitgaven waren voor een belangrijk deel niet concrete uitgaven, doch een naam, gegeven aan zekere bedragen, waarmede de algemeene uitgaven tengevolge van de crisis de normale uitgaven overtroffen. In de elf jaren, waarin cijfers werden vermeld omtrent de extra-uitgaven tengevolge van de crisis is noch bij het Departement van Oorlog noch bij dat van Marine ooit een speciale uitgave als crisisuitgave beschouwd. De „crisisuitgaven van Oorlog” beteekenden het totaal-bedrag, waarmede de uitgaven van dat Departement de som te boven gingen, die naar zoo nauwkeurig mogelijke ramingen door het Departement zoude zijn verbruikt, ware er in het geheel geen oorlog en na-oorlogstijd geweest.

Het is duidelijk, dat voor zulke crisis-uitgaven geen afzonderlijk fonds noch een wettelijk afgescheiden uitgavengroep in de algemeene begrooting kon worden ingesteld. Men besloot dus de splitsing der uitgaven in normale en crisis-uitgaven niet in de begrooting tot uiting te brengen doch — evenals sedert 1878 met de buitengewone uitgaven was gedaan — een fictieve rekening in de Millioenennota's en bijlagen daarvan op te nemen. Welke rekening natuurlijk een zaak was, die voor de verantwoording van de onderteekenaars dier nota's zoude blijven en slechts een toelichtend karakter zoude hebben. (En natuurlijk desgelijks voor de gaandeweg in het leven geroepen crisisontvangsten (Oorlogswinstbelasting en Verdedigingsbelastingen) die wel te onderscheiden zijn van de ontvangsten van het Leeningsfonds).

Regeering en Parlement begingen dus in 1927 een staatsrechtelijken en comptabelen flater, toen men opeens in een wet ging bepalen, dat zeker bedrag aan uitgaven (72 millioen) alsnog aan een niet-wettelijk doch slechts in Nota's van den Minister van Financiën bestaanden crisisdienst zoude worden toegevoegd en een rekening ging afsluiten van een dienst, die nimmer officieel bestaan had¹⁾.

¹⁾ Schrijver dezes, die in 1927 lid van het Parlement was, en wien de geschiedenis van den crisisdienst beter dan iemand bekend was, heeft deze flater natuurlijk wel opgemerkt, doch bij de geringe belangstelling, welke er voor de formeele regeling der Financiën steeds blijkt en wijl het tenslotte van geen praktisch belang was, of de wet dan wel de Minister van Financiën intern de eindrekening van de rekening van ontvangsten en uitgaven en het nadeelig saldo van den inofficiële crisisdienst vaststelde, gaf hij zich niet de moeite in breedvoerige uiteenzettingen te treden en te trachten al wat in het ontwerp over den crisisdienst

Dat er van 1914 tot 1924 geen crisisdienst heeft bestaan dan in de Millioenennota's evenmin als er van 1878 tot de invoering van de Comptabiliteitswet een buitengewone dienst heeft bestaan anders dan als een toelichting der cijfers door den Minister van Financiën, schijnt ook nu nog niet tot het tegenwoordige departement van Financiën te zijn doorgevoerd. Anders zoude het niet spreken van *herstel* van den crisisdienst en van andermaal financieren van de crisisuitgaven op de destijds (1914) aanvaarde wijze. Want de werkelijkheid is, dat men wel een wettelijke crisisdienst wil invoeren — zij het slechts voor eenige jaren, gelijk in de Comptabiliteitswet een op de wet berustenden buitengewone dienst (onder den naam Kapitaalsdienst) heeft ingevoerd.

Wanneer men nu echter kennis neemt van de voorgestelde regeling voor den nieuwen crisisdienst, dan ziet men eerst recht, dat men aan het Departement van Financiën de in 1914 aanvaarde wijze van financieren van de crisisuitgaven niet kent. Want men gaat nu de crisisuitgaven, die van 1914 af op de Rijksbegrooting stonden en in de *toelichting* dier begrooting d.i. in de Millioenennota's een *derde* groep vormde naast den gewonen en den buitengewonen kapitaalsdienst, in de toekomst brengen ten laste van de begrooting van het Leeningsfonds, waarop van 1914—1924 (en later vanzelf ook niet) nimmer een crisisuitgave voorkwam en waarop zij krachtens den opzet van dat Fonds ook niet behooren. Dat men zulks in den verkeerden waan doet dat tot dusver de crisisuitgaven over het Leeningsfonds liepen¹⁾, blijkt uit een passage in de Toelichting van het ontwerp, waar wordt gezegd, dat „thans eenige *nieuwe* crisisuitgaven ten laste van het Leeningsfonds zullen worden gebracht”.

Wilde men den toestand 1914—1924 doen herleven voor de uitgaven in verband met de „crisis-1930 en volgende jaren” en daarbij dan tevens een wettelijke basis aan de groep der Crisisuitgaven geven, die ze vroeger niet had, dan had men de algemeene Rijksbegrooting in drie — in de plaats van de bestaande twee — uitgavengroepen moeten verdeelen en eveneens de Middelenwet. Aan het Leeningsfonds ware dan slechts de nieuwe functie toe te kennen geweest om de eventuele leeningen tot dekking der nieuwe crisisuitgaven gesloten, te financieren. Nu voert men onder voorgeven iets dat bestond te doen herleven iets *geheel* nieuws in.

Het mooie plannetje om een saldo van f 40 miljoen, dat in 1944 in het Leeningsfonds zal zijn en dat krachtens de wet op dat Fonds behoort te strekken tot dekking van rente en aflossing van oude crisisleeningen, te gebruiken om rechtstreeks nieuwe crisisuitgaven te dekken, heeft op een verkeerd spoor geleid. Alsof het tot dusverre zoo moeilijk was gebleken den wetgever ertoe te krijgen gelden — of renten van gelden — van het Leeningsfonds aan hun bestemming te onttrekken en men het dus niet al te veel in het oog moest doen vallen!

Een ontwerp strekkende om te doen wat men voorgeeft te doen, n.l. doen herleven van den toestand der vroegere crisisjaren, zij het dan nu met een wettelijke

voorkwam te verwijderen. Er viel over de materieelen inhoud van het wetsontwerp genoeg te zeggen, dat beter niet verdronken werd in opmerkingen van formeelen aard. De crisisdienst verdween nu toch!

¹⁾ Men kan natuurlijk beweren, dat de rente en aflossing en verdere kosten van de leeningen tot dekking van crisisuitgaven ook een soort van crisisuitgaven zijn. Maar van 1914 tot 1924 heeft niemand ze tot de crisisuitgaven gerekend. Ze heetten als zulks te pas kwam uitgaven van het Leeningsfonds en vonden dan ook een andere dekking dan de Crisisuitgaven, die alle in de Rijksbegrooting voorkwamen. Ook zijn de opbrengsten van de algemeene heffingen voor het Leeningsfonds nimmer crisisontvangsten genoemd. Toen de opbrengst der Verdedigingsbelastingen, die van 1916 tot 1920 rechtstreeks strekten tot dekking van crisisuitgaven ten bate van het Leeningsfonds werd gebracht, hield zij op als crisisontvangst te worden vermeld.

basis,¹⁾ zoude zich kunnen beperken tot tijdelijke wijziging van de artikelen 2 en 8 der Comptabiliteitswet in dien zin, dat naast de groepen Gewone dienst en Kapitaaldienst de groep Crisisdienst ontstaat. De kosten van Tarwewet en Aardappelmeelwet kunnen dan op Hoofdstuk V der Algemeene Begrooting Afdeling Landbouw Titel Crisisdienst gebracht worden en de eventuele opbrengst van de opcenten Sigaretten-accijns ten bate van Titel C van de Middelenwet. De wijziging van de wet op het Leeningsfonds kan dan uitgesteld worden totdat er een nieuwe crisisleening noodig wordt geacht, of men over het saldo van dat Fonds wil beschikken. Aldus geregeld blijft de zaak eenvoudig en wordt geen nieuwe verwarring gesticht, wat de voorgestelde artt. I—IV van het ontwerp bevestigt wel doen.

Mijn conclusie is, wat de formeele regelingen in het wetsontwerp betreft, dat zij blijken geven van geringe bekendheid met de geschiedenis en het karakter der wijze van financiering der oorlogscrisisuitgaven, welke geleid heeft tot een ontwerp met toelichting, die rijk zijn aan verwarringen.

Wat nu betreft de materieele zijde van het ontwerp, het voorstel tot tijdelijke heffing van 30 opcenten op den accijns op sigaretten, moet ik erkennen dat, acht men verhooging der belastingen met het oog op de crisisuitgaven reeds nu noodzakelijk, men geen meer in de lijn liggende en minder drukkende heffing kan voorstellen. Ik acht echter elke belastingverhoging met dat doel voorshands onnoodig en dus te vermijden.

De jaren 1924—1929 zijn zeer gunstig geweest voor de Staatsfinanciën. Zij leverden op den gewonen dienst een overschot van meer dan f 297 miljoen, hetwelk door het overschot van 1930 zeker tot boven de f 300 miljoen zal stijgen. Daaraan gingen eenige slechte jaren vooraf, maar over de elf laatste jaren neemt men een langeren termijn van 21 jaren, dan komt men weder over de f 300 miljoen. Al ware de gewone dienst niet in de laatste jaren door het Leeningsfonds gesubsidieerd in den vorm van groote rentelooze voorschotten, die aan den gewonen dienst een rentebesparing van totaal f 50 à 60 miljoen gaven, dan nog zoude het totaal-overschot der laatste jaren een zeer eerbiedwaardig bedrag beloopt. Het Leeningsfonds is op zijn beurt tot het verstrekken dier rentelooze voorschotten (die voortaan gaandeweg zullen afnemen) in staat gesteld, doordat het ook meer aan belastingen heeft geheven dan voor het nakomen van zijn zware verplichtingen van rentebetaling en snelle aflossing tegenover zijn schuldeischers noodig was.

De overschotten der laatste jaren op den gewonen dienst werden overigens verkregen bij een begrotingsopzet, die met betrekking tot de splitsing van ontvangsten en uitgaven in gewone en buitengewone en met betrekking tot de latente schuldvorming aan den veiligen kant was. Die overschotten zijn niet het gevolg geweest van eenige toevallig gunstige gebeurtenis, doch van het binnenkomen van veel meer aan belastinggeld en andere inkomsten dan een voorzichtig minister van Financiën bij het ontwerpen der begrotingen noodig achtte en ook van bezuinigingen op de uitgaven, op welke bij de betrokken begroting nog niet was gerekend. Die overschotten zijn in hoofdzaak voortgevloeid uit het voorzichtigheidshalve *zwaarder belasten* van de bevolking dan een goede financiële politiek eischte en dan, *had men het wilens en wetens gedaan, gelet op de zwaarte onzer heffingen, zelfs maar toelaatbaar zoude zijn geweest.*

Wij mogen dus zeggen, dat de Staat der Nederlanden in de laatste jaren onwillekeurig, ja tegen wil en dank, een flinke reserve, een flink appeltje voor den dorst heeft gevormd. Niemand, die op den naam van

¹⁾ Die nu zeer wenschelijk is, opdat ook de Kamer mede beslissen kan, wat als crisisuitgave zal worden beschouwd.

verstandig financier aanspraak wil maken, zal bepleiten om op grond van die reserves in de komende jaren de blijvende uitgaven te verhogen; terecht wees dan ook de groote meerderheid der Tweede Kamer een motie af, die verhooging der blijvende uitgaven beoogde! Men kan strijden over de vraag, of men met die reserve tot zijn beschikking, één of enkele jaren mag toezien, dat de eenmaal bestaande blijvende uitgaven de bestaande blijvende middelen overtreffen. (De Minister en de Heer van Vuuren stredden daarover bij de behandeling van de verhooging van den alcoholaccijns en persoonlijk ben ik meer geneigd tot de zijde van den laatstgenoemde.)

Maar aan den anderen kant zal zelfs de voorzichtigste financier niet bezwaar kunnen maken om voorbijgaanden steun aan een in nood verkeerenden tak van volksbestaan — en blijvend mag die steun uiteraard niet worden — uit die groote reserve te dekken en daarvoor dus geen nieuwe heffingen in te voeren.

Verzwarening van lasten op de bevolking, hetzij door belastingen, die geheel in de schatkist vloeien, hetzij (zoals met invoerrechten het geval is) door degenen, die ze in werkelijkheid dragen, deels aan de schatkist, deels aan een inlandsche producentengroep worden ten goede gebracht, of wel (zoals bij maatregelen tot invoerbelemmering het geval is) geheel aan die producentengroep komen, al zulke verzwareningen van lasten zijn in deze tijden naar mijne meening volstrekt te vermijden. Maar gelukkig worden zij voor het verlenen van financiële steun bijv. aan den Landbouw ook niet door een verstandig financieel beleid geëischt. Want als gezegd, er zijn reserves gevormd buiten de bedoeling van onze voorzichtige financiële leiders om. Reserves op het juiste oogenblik in te zetten is de groote kunst van financiers niet minder dan van legeraanvoerders. Ze op dat oogenblik te sparen kan een grove fout zijn. Dat oogenblik is voor den Staat der Nederlanden op financieel gebied gekomen.

Minister De Geer heeft indertijd met klem betoogd, dat verlaging van den belastingdruk veel urgenter was dan extra-amortisatie van Staatsschuld. In die lijn is herstel van een klein brokje der extra-geamortiseerde schuld ook verre te verkiezen boven weder aan het verhoogen gaan der belastingen. Vooral nu de maatschappij een ziekte kreeg, waarbij verlaging der productiekosten in iedere richting het eenige geneesmiddel is.

Dat de gevormde reserves niet in contant geld op tafel liggen of als rekening-courant-saldo bij de Nederl. Bank beschikbaar zijn, maar inmiddels natuurlijk zijn gebruikt om minder te leenen dan gewettigd zoude, zijn geweest, of om *extra* af te lossen, zulks speelt geen rol. Wie dat als bezwaar zoude aanvoeren tegen het aanwijzen van een klein deel dier reserves (met een tiende deel zal men reeds heel wat kunnen doen) voor steun van den Nederlandschen landbouw, verwacht kaskwesties met den toestand der financiën. Natuurlijk kunnen ook de eerste van groote betekenis zijn voor wie zich moeilijk liquide middelen kan verschaffen. Maar ik geloof niet, dat iemand beweert, dat de Staat in dat geval verkeert.

Het eenige wat dus voor de hogere sigarettenheffing pleit, lijkt mij dat ze de minst afkeurenswaardige is, die de Minister kon voorstellen.

VAN GIJN.

RICHTLIJNEN BIJ HET GOEDERENTARIEFWEZEN DER SPOORWEGEN.

II (Slot).

Reeds tijdens de spoorwegenquête van 1882 was men overtuigd, dat de wettelijke maximumtarieven onzinnig waren en dat de dienst van het Toezicht in dit opzicht best vervallen kon, immers de concurrerende binnenscheepvaart zorgde wel voor het noodige correctief⁹⁾.

⁹⁾ J. Boissevain. „De Nederlandsche Spoorwegen op het

Om nog een andere reden is het minimale zelfkōstentarief — gesteld dit ware vast te stellen — voor de practijk onbruikbaar en daarom geweken voor het waardetarief, dat in gemengden vorm met het ruimtestelsel wel overal wordt toegepast. Dit tarief — logisch uitvloeisel van den regel, dat het verkeer dragen moet, wat het dragen kan — scheidt betrekkelijk groote verschillen tusschen de vrachtbepaling van verschillende goederen, die overigens onder dezelfde omstandigheden vervoerd worden. Men heeft dit wel eens onbillijk genoemd, omdat de kwalitatieve arbeidsprestatie door den spoorweg dezelfde bleef bij ongelijke vrachtbepaling. Toch bestaat die onbillijkheid niet. En daaruit is te verklaren, dat het systeem van de hoogstmogelijke belasting, zoals Acworth het uitdrukt, en dat leidde tot het waardetariefstelsel, bestaat, altijd bestaan heeft en altijd weer tot uitdrukking moet komen, zoowel bij staats- als bij particuliere spoorwegen¹⁰⁾. Hoe zonderling het ook op het eerste gezicht mag schijnen, het stelsel is niet alleen in het belang van den spoorweg, doch niet minder in dat van het publiek, omdat het de mogelijkheid scheidt, dat door de meerdere winst op waardewol vervoer, ander vervoer, dat anders achterwege zou moeten blijven, mogelijk gemaakt wordt. In het eerste verslag der Amerikaansche Interstate Commerce Commission (1887) vinden we de juistheid van het principe tegen de oorspronkelijke bedenkingen verdedigd. In het dagelijksch leven zien we op ander gebied dezelfde principes; prijzen berusten niet op de kosten van den producent, doch op de waarde voor den consument; bodemprijzen en hun natuurlijke uitvloeisels varieren met de ligging, d.w.z. met het nut voor den bewoner. In de belasting naar draagkracht zien wij een analoge uiting van het beginsel.

Nu kan men bij spoorwegvervoer het door de concurrentie steeds verder in zijn consequenties verzacht stelsel, niet tot het uiterste doorvoeren, omdat niet altijd is na te gaan wat een bepaald vervoer voor den gebruiker voor waarde heeft en deze waarde dikwijls wisselt met plaats en tijd. Talrijke goederen heeft men in bepaalde klassen in de goederenclassificatie samengevoegd, dan wel, zoals in Ned.-Indië, van een bepaalden coëfficiënt voorzien, waarmee een bepaalde kilometrische standaardvracht vermenigvuldigd moet worden; terwijl weer afwijkende omstandigheden in speciale tarieven belichaamd worden. Begrijpt men dit goed, dan wordt het duidelijk, dat voor bepaald vervoer transittarieven, welke nog altijd eenige winst geven, worden toegepast. Zij hebben het dubbele voordeel, dat zij in de havensteden werkverruiming geven, welke anders naar buitenlandsche plaatsen vloeit en bovendien, dat zij bijdragen om, zij het in geringe mate, de bedrijfsbaten op te voeren, hetgeen aan andere vervoeren ten goede komt. Nu te concluderen, zoals tijdens de jongste begrooting van Waterstaat plaats had, dat, omdat het uitzonderingstarief nog net loonend was, ander vervoer van soortgelijke goederen in binnenverkeer tegen hetzelfde lage tarief zou moeten geschieden, is al heel kortzichtig. De algemeene tarieven toch scheppen de algemeene rentabiliteit, verlaging hiervan zou slechts tengevolge hebben, dat de vracht van andere artikelen zou moeten stijgen. De normale vrachten zouden de transitgoederen weer niet kunnen dragen als gevolg van de concurrentie. Toepassing van een star gelijkheidsbeginsel zou leiden of tot verlies van toch nog altijd winstgevend vervoer, waarvan ook andere deelen van de nationale industrie profiteeren, of, aan den anderen kant, door niets gemotiveerd opbrengstverlies, met al de daaraan verbonden kwalijke en ver strekkende gevolgen.

Brengt men in de tariefklassen goederen van dezelfde handelswaarde, m.a.w. bepaalt de handelswaar-

Examen¹¹⁾ in de *Gijs* van 1885 blz. 415: „De ware Raad van Toezicht op de Spoorwegtarieven is de Waterstaat.”

¹⁰⁾ *Grundzüge* u.s.w. blz. 71.

de op een bepaalde plaats de tariefhoogte, gelijk in de jongste Kamerzitting door talrijke sprekers betoogd werd? Allerminst! Dit zou ook strijdig zijn met het tariefsysteem, dat de vracht zoo hoog is als het vervoer kan dragen. Met een enkel woord wees ik in de *Economisch-Statistische Berichten* van 2 en 7 Januari jl. reeds op dit dwaalbegrip. Wanneer een hoogst waardevol artikel op een plaats A per eenheid met x gulden betaald wordt en hetzelfde artikel is op een bijv. 100 KM. verder gelegen plaats even hoog genoteerd, dan zal geen vervoer plaats vinden, zelfs al werd het spoortarief tot nul gereduceerd. Vervoer zal alleen van A naar B geschieden als tusschen A en B een waardeverschil van $b - a$ gulden bestaat en het tarief zoo hoog of zoo laag is, dat de vracht c een onderdeel is van $b - a$, zoodanig, dat de vervoerder belang heeft om te vervoeren. Stijgt c boven een zeker bedrag dan blijft het vervoer achterwege en verdwijnt het economisch nut van het bestaande vervoermiddel ten opzichte van het bepaalde artikel. Tezelfdertijd ook het geldelijk voordeel voor den spoorwegondernemer, zoodat diens eigenbelang reeds dadelijk meebrengt het economisch nut tot de hoogste waarde op te voeren, dus zijn vracht te verlagen. Hieruit volgt vanzelf hoe moeilijk het hanteeren der tarieven is, hoe het een juist oordeel van alle mogelijke factoren eischt, hoe het tenslotte ook wordt een aanvoelen van de meest heterogene gegevens. Hoe weinig de tarifeering te maken heeft met de intrinsieke waarde van de te vervoeren goederen, moge blijken uit een volgend algemeen gehouden voorbeeld. Tuinbouwproducten doen op de veulingsplaats a gulden per ton, op de afzetplaats in het buitenland b gulden. Daartusschen ligt de marge voor den exporteur, welke aangegeven wordt door de formule $b - a$, bestaande uit verzend- en verpakkingskosten, spoorvracht, (bij uitvoer) statistiekrecht en invoerrechten, afleveringskosten, tenslotte ondernemerswinst. Het is duidelijk, dat de spoorwegondernemer slechts een fractie van $b - a$ bijv. c kan opeischen, niet te hoog, want dan daalt de noodig geoordeelde ondernemerswinst van den exporteur, niet te laag, want dan daalt noodeloos de vracht, dus de inkomst van den spoorweg, waardoor ander minderwaardig vervoer weer onmogelijk wordt. Gesteld nu, c is de juiste vracht, welke alle partijen bevredigt. Wat geschiedt nu, gesteld, dat de exporteurs, die zich bijv. in een sterke organisatie vereenigd hebben, er in slagen de veilingprijzen te drukken, zoodat a kleiner wordt en dus $b - a$, dat is de vervoerwaarde, grooter? Moet dan de spoorweg, omdat de oorspronkelijke producent geringer inkomst heeft, de vracht verlagen en zich tevreden stellen met een bedrag d , dat dus om dubbele reden in wanverhouding komt met de vervoerwaarde, d.w.z. dus ook tot de winst van dengeen, die van den spoorweg gebruik maakt? Natuurlijk niet. En toch wordt dit dikwijls gevraagd en wil men den transportdienst de nobele positie toedeelen van redder in den nood, die rekening moet houden met factoren, die met het vervoer in geen enkel direct verband staan. Ontstaan werkelijke anomalien, dan zullen deze in het vrije ruilverkeer zichzelf opheffen; de spoorwegvrachten verdienen alleen dan herziening, wanneer over geruimen tijd het verschil $b - a$, dit is de vervoerwaarde, aan schommelingen van belang onderhevig is. Alleen dan krijgt men voldoende constante vrachten, waarmede door den handel bij de prijszetting van een artikel te rekenen valt. En zou bij de vaststelling van de vracht c , deze dalen tot een peil, waarbij vervoer niet langer loonend is of schade voor den spoorweg beteekent, welnu dan is een zeer ongewenschte toestand voor den exporteur zoowel als voor den spoorweg ontstaan, welke tot een crisis kan leiden en welke men, d.i. de Overheid, onder omstandigheden kan willen temperen. Maar daarvoor mogen, het werd reeds boven betoogd, niet de spoorwegfinanciën gebruikt worden, omdat dit weer zou kunnen leiden tot een crisis bij de ijzeren wegen. Met het ene gat zou het andere gestopt worden. Het gemeinwirtschaft-

liche beheerschprincipe, als men dat in volle consequentie op abstracte theoretische gronden zou willen toepassen, zou een gebiedend halt toegeroepen worden.

Onze spoorwegdeskundige bij uitnemendheid, de heer J. Th. Gerlings, heeft een halve eeuw geleden reeds betoogd¹¹⁾ in een artikel: „De Grondslagen der Goederentarieven”:

„Welke is de vrachtprijs, die aan de behoefte beantwoordt, en daardoor de nuttige werking van den spoorweg tot de grootste hoogte opvoert? Het is die prijs, welke overeenstemt met de waarde, die het vervoer voor den belanghebbende heeft.”

Dit is geen specifiek-Hollandsch gezichtspunt. Niemand minder dan Colson schrijft in zijn standaardwerk *Transports et Tarifs* (blz. 168 der uitgave van 1890):

„Le prix total qui peut être demandé, pour un transport, a pour limite supérieure la valeur de ce transport. Comme tout objet de commerce, un transport déterminé a une certaine valeur; cette valeur, c'est l'augmentation de valeur que le transport donne à l'objet transporté, c'est-à-dire la différence entre la valeur de cet objet au point de départ et sa valeur au point d'arrivée.”

Richard Bloch vermeldt in zijn recente publicatie *Questions de Chemin de fer, études commerciales* (bladzijde 11 en 12 der uitgave van 1921—1930) ongeveer hetzelfde.

Ulyse Lamalle, exploitatiechef van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen denkt er evenzoo over, zie bladz. 47 van zijn in 1929 verschenen boek: *Cours d'Exploitation des Chemins de fer*.

Sherrington schrijft in deel II van zijn boek: *The Economics of railtransport in Great Britain* (uitgave 1928) op blz. 86 hetzelfde.

Uit het pas in 1930 verschenen boek *Principles of Railroad Transportation* blijkt, dat de Amerikaansche schrijvers Emory R. Johnson en Thurman W. van Metre dezelfde theorie huldigen (blz. 334 e.v.).

Duitsche tariefdeskundigen houden zich aan hetzelfde grondbegrip, zie Franz Ulrich op blz. 39 van zijn boek *Das Eisenbahntarifwesen*¹²⁾.

En de Oostenrijker Emil Rank vermeldt op bladzijde 125 van zijn in 1895 verschenen boek *Das Eisenbahntarifwesen in seiner Beziehung zu Volkswirtschaft und Verwaltung* hetzelfde.

Zoo zou ik met citeeren kunnen doorgaan, ten bewijze, dat door alle spoorwegeconomen van naam de vervoerwaarde en niet de handelswaarde op de plaats van afzending dan wel van bestemming, als integreerende factor wordt beschouwd, waarmede bij de tarifeering rekening moet worden gehouden.

Onnoodig te zeggen, dat daarnaast nog tal van andere factoren invloed op de vrachtprijzen kunnen hebben, als de vervoerssnelheid, volume, verpakking enz. In dit verband kunnen deze echter buiten beschouwing gelaten worden. Het doel van dit artikel is geen volledige, zelfs geen beknopte handleiding over het tariefwezen te schrijven; beschikbare plaatsruimte verbiedt dit ten eenenmale. Slechts eenige leidende beginselen werden ter sprake gebracht.

Kort samengevat kom ik tot de slotsom: tusschen het gemeinwirtschaftlich en privatwirtschaftlich beheerschprincipe bestaat slechts een gradueel verschil. Het eerste kan men alléén toepassen, wanneer het spoorwegstelsel geheel in handen is van den Staat. De laagste grens, waartoe men bij de tarifeering kan gaan is die, waarbij de volledige rentabiliteit nog verzekerd is; het is wenschelijk daar nog boven te blijven. Het waardetariefstelsel, dat rekening houdt met den regel, dat het tarief zoo hoog zij als „the traffic can bear”, is rationeel en juist. Commerciële begrippen dienen bij het bedrijf den doorslag te geven. Het spoorweg-eigenbelang stelt hierbij vanzelf de

¹¹⁾ *Economist* 1883 blz. 397 en 410.

¹²⁾ Zie ook Prof. Dr. E. Sax. *Die Verkehrsmittel in Volks- und Staatswirtschaft*. III Die Eisenbahnen, blz. 354 (1922) en Dr. R. van der Borght. *Das Verkehrswesen*, blz. 87 (1925).

grenzen. Hulp aan industrieën enz. moet, indien deze noodig is, op meerdere redenen, niet met spoorwegfinanciën plaats hebben.

* * *

De door Minister Reymer aan de Commissie sub a gestelde vraag, laat zich wat het algemeene doel betreft, thans gemakkelijk beantwoorden in dien zin, dat het geen reden heeft om tot verlaging over te gaan, dan wanneer mocht blijken, dat het exporttarief in absoluten zin te hoog is, m.a.w. wanneer het buiten verhouding zou staan tot de vervoerwaarde. Of het tarief in verhouding tot buitenlandsche tarieven hoog of laag is, doet niets ter zake. Zoovele factoren spreken bij de verzekering der rentabiliteit van het bedrijf een woord mede, dat een opstelling van binnen- en buitenlandsche tarieven „an sich” hoogstens theoretische waarde heeft. Bij het trekken van vergelijkingen moet men verder altijd kunnen nagaan in hoeverre aan protectionistische tendenzen tarifarischen vorm gegeven is. Hierbij tast men veelal in het duister. Vergelijking heeft alleen zin als de tarieven concurrerend vervoer bedienen.

Natuurlijk zal elke spoorwegmaatschappij, welke commercieel gedreven wordt, haar voelhorens tijdig uitsteken en vrachtverlagingen invoeren, indien concurrentie dit wenschelijk of noodig maakt. Een stuurman aan den wal, die denkt, dat een spoorwegdirectie uit boosaardigheid of in verregaande domheid een nationale industrie door hoge vrachten, hooger dan zij kan dragen, om hals wil brengen, is er totaal naast. Eigenbelang is wel de sterkste stimulans om wakker te blijven, uit te zien en de bakens met het getij te verzetten. Men kan dit niet beter bereiken, dan een bedrijf zooveel mogelijk vrij te laten en ondeskundige inmenging te voorkomen. Voorlichting, publieke en interne, bestaat er genoeg. En het staat als een paal boven water, dat, als in den Spoorvegraad bewezen was, zooveel zijn de veilingsprijzen van tuinbouwartikelen, zooveel de afzetprijzen, bij vervoerkosten als nu geheven worden is een loonend exportbedrijf niet mogelijk, daarentegen bij een lager tarief, dat nog altijd voor den spoorwegdienst winstgevend is, wel; dan zouden de klagers een open oor gevonden hebben. Men kan echter niet eischen, dat vervoer bewerkstelligd wordt beneden de kosten, alleen om een bepaalde klasse van producenten of tusschenhandelaars te helpen — die hoogstwaarschijnlijk van dit in het water geworpen geld geen enkel tastbaar resultaat zullen ervaren. Vooral niet als men weet, dat het aan de spoorwegen met ontzettend veel moeite gelukt is, de begroeting van het komende jaar kloppend te maken.

Daar komt nog bij, dat zich als bij elken steunmaatregel in het gecompliceerde productieproces de vraag voordoet, waar blijven tenslotte de gelden, komen zij daar, waar zij bedoeld zijn, bij den producent, bij den groot-, tusschen- of kleinhandel, bij den consument?

In de *Economisch-Statistische Berichten* van 2 en 7 Januari jl. toonde ik met cijfers aan, dat de besparing op vrachten zoo miniem is, dat zij zoo goed als geen gewicht in de schaal leggen, d.w.z., ik demonstreerde dit met gegevens, ontleend aan Nederlandsche, Duitse en Amerikaanse vrachten. Die liersmede niet tevreden is en zich niet wil laten overtuigen, raad ik

tenslotte de aandachtige lezing aan van Blochs *Études commerciales des Chemins de fer*, van welk boek ik reeds boven melding maakte. Is men dan doordrongen van het feit, dat de vrachtprijzen van weinig of geen invloed zijn op de goederenprijzen, dat de reguleering het best geschiedt onder invloed van de concurrentie door andere vervoermiddelen en het eigenbelang der spoorwegen, dan is het aan geen twijfel onderhevig of de tarievencommissie zal tot dezelfde conclusie komen als de commissie voor de spoorwegenquête-Tak van Poortvliet in 1882, welke de ontwikkeling van het spoorwegwezen ten bate van het algemeen niet zocht in uitbreiding van staatszorg, maar — zooals de heer Gerlings het in 1883 in de *Economist* uitdrukte (blz. 533), „in de vrije werkzaamheden der onderneming (en) naar commercieele begrippen”.

Utrecht, 3/2/31.

S. A. REITSMA.

TOESTAND EN VOORUITZICHTEN DER PETROLEUM-INDUSTRIE IN DE VEREENIGDE STATEN BIJ DEN AANVANG VAN 1931.

I.

Geen enkele tak van het bedrijfsleven, al zou hij ook de voornaamste zijn, mag aanspraak maken op het privilege van onveranderlijke prijzen in een tijdperk van algemeene prijsdalingen en zijn politiek door dezen eisch laten beheerschen. Dit geldt voor de industrie van grondstoffen en afgewerkte artikelen, voor kolen en ijzer en diamanten, voor den landbouw zoowel als voor de petroleumindustrie. De naaste belanghebbenden zijn ongetwijfeld geneigd, deze waarheid en de daaruit voortvloeiende conclusie te vergeten, dat maatregelen op het gebied der prijspolitiek, welke ook door de verbruikers als gerechtvaardigd moeten worden beschouwd — en daarin ligt ten deele de mogelijkheid van het resultaat — slechts ten doel mogen hebben, een teveel bij de prijsdaling te voorkomen en de laatste zich geleidelijk te doen voltrekken in het raam van den algemeenen teruggang. Een verder gaande beïnvloeding van den prijs ware nadeelig.

Ook de petroleumindustrie zal na de hevige prijsdaling, welke haar het afgelopen jaar heeft gebracht, temidden van zooals algemeen wordt toegegeven, hoogst onbevredigende prijzen voor nagenoeg al haar voornaamste producten, haren blik niet te uitsluitend op de feiten van het verleden moeten richten, wanneer zij hare vooruitzichten en mogelijkheden beschouwt, maar op hetgeen onder een radicaal gewijzigde prijsstructuur in den wereldhandel als bereikbaar kan gelden. Dit wil zeggen, zij zal in 1931 niet op een terugkeer van het (overigens zeker niet overdreven hoge) prijsniveau van 1928 mogen hopen of daarop aansturen, zomin als zij bijv. in 1923 op een terugkeer der oorlogs- of na-oorlogsprijzen kon rekenen. Wel mag zij van de gedachte uitgaan, dat het jaar 1931 door passende maatregelen een correctie van een eventueel al te hevigen prijsval brengen kan. Een dergelijke poging lijkt onder bepaalde voorwaarden niet zonder kans op succes.

De *prijzdaling der petroleumproducten* was, zooals het volgende overzicht toont, zeer sterk, zelfs sterker dan de algemeene daling der prijzen:

Prijzontwikkeling van Petroleumproducten in de Vereenigde Staten 1928—1931.
(\$cents per Gallon à 3.75 L.)

Soort en Gebied	1928		1929		1e halfjaar 1930		Einde Sept. '30	Einde Dec.	Medio Januari	
	hoogste	laagste	hoogste	laagste	hoogste	laagste				
Benzine 58-60 U. S. Motor E. P 437°	Oklahoma	9.71	5.825	9.25	6.85	7.50	6.50	6.27	4.830	4.1925
id.	Californië	10.50	7.00	10.00	6.00	8.00	7.00	9.75	7.625	7.825
id. Export	Golf	—	—	8.50	8.25	8.50	8.00	8.00	5.1875	5.1875
id. 64-66 E.P. 375° Export	id.	—	—	10.00	9.75	10.00	9.50	9.50	6.00	6.00
Aardgasbenzine „A A”	Oklahoma	10.75	4.125	8.00	5.50	6.50	5.00	6.00	3.00	3.25
Lampolie 41-43°	id.	6.50	4.125	6.75	4.125	4.125	3.75	4.375	3.125	3.125
id. 45°	Pennsylvanië	7.75	6.00	7.25	6.00	6.00	4.75	5.25	5.1875	5.25
Stookolie beneden 18° (per vat)	Oklahoma	80.0	50.0	70.0	45.0	70.0	47.50	47.50	45.00	45.00
id. 15-20° (Bunkerolie) p. v.	Californië	100.0	85.0	85.0	65.0	70.0	60.0	80.00	65.00	72.50
Cylinderolie 150-160° Viscos	Oklahoma	25.0	22.0	37.0	28.0	37.0	32.0	22.00	18.50	18.50
De groothandels-index (Bureau of Labor Statistics) van alle goederen	beliep 1928-1930 97.7, 96.5 en 86.4 (1926 = 100).									

Deze heeft bovenal teleurgesteld, omdat zij ten sterkste in tegenspraak is met de pogingen en de onloochenbare resultaten der productiebeperkingen, welke de *ruwolieproductie* in de Vereenigde Staten van bijna 3.000.000 barreln per dag in den middenzomer van 1929 tot 2.611.000 barreln medio 1930 en tot 2.120.750 barreln einde 1930 hebben teruggebracht, terwijl de productie zich sindsdien op circa 2,1 miljoen barreln bewoog. Daarbij is de *potentiele productie* der Ver. Staten zeer belangrijk hooger — hoeveel hooger valt moeilijk te zeggen, daar de enorme potentialen, welke voor afzonderlijke bronnen en velden, en daarmede ook voor de geheele industrie, worden aangegeven, tenslotte slechts weinig zeggen omtrent den mogelijken duur eener dergelijke enorme productie, gesteld dat deze bij gelijktijdige productie aller bronnen in beginsel mogelijk zou zijn.

Maar het verminderen der ruwolieproductie alleen vermag niet alles te doen; het zou moeten worden gecompleteerd door een vermindering in de productie, vooral van het voornaamste product, *benzine*. Doch dit is geenszins het geval, zooals onderstaande cijfers doen zien:

	Maanden Januari—November		
	1930 (1000 barreln)	1929	1930 tegen 1929 meer of minder
Ruwolieproductie der V. St.	829.280	926.406	— 97.126
Ruwolieverwerking d. V. St.	855.866	907.045	— 51.179
Benzineproductie der V. St.	407.182	401.659	+ 5.523

De stijging der benzineproductie vindt hare verklaring in de verhooging van het rendement — in October 1930 werd voor de eerste maal in de Ver. Staten een gemiddeld benzine-rendement van meer dan 50 pCt. (precies: 50,1 pCt.) bereikt, tegen 44,9 pCt. in de overeenkomstige maand van 1929. Deze verhooging zelf echter is weder een gevolg van de toenemende toepassing van het *kraken* en van de ook daarbij bereikte verhoogde opbrengst. De jaren geleden dikwijls gestelde vraag, of onder ongunstige omstandigheden de petroleumindustrie in plaats van met de kostbare kraak-installaties (waarbij bovendien nog menigmaal hooge licentie-rechten komen) niet liever met raffinage-installaties zou werken, is thans door de jongste ontwikkeling wel duidelijk genoeg beantwoord¹⁾. De kraakmethoden worden daarenboven nog steeds volmaakter en de rendementen steeds hooger²⁾.

Neemt men daarbij in aanmerking, dat het aanhouden van groote voorraden in op zichzelf reeds moeilijke tijden voor vele ondernemingen een probleem van niet te onderschatten financiële betekenis is, dat de wensch, de productie onmiddellijk van de hand te doen echter in een niet bijzonder kooplustige markt moet worden verwezenlijkt, dan heeft men althans in hoofd-trekken het antwoord op de vraag, waarom de *markt-situatie* voor benzine (en andere petroleumproducten) en hare prijzen zoo weinig beantwoorden aan hetgeen men geneigd is te verwachten, wanneer men alleen de lage cijfers der ruwolieproductie beschouwt.

Het vraagstuk van het aanhouden, of liever nog van het verminderen der *voorraden* is voor de petroleum-industrie echter nog om andere redenen dan alleen

¹⁾ De kraakcapaciteit der in de Ver. Staten voorhanden installaties (zijnde 1.589.200 barreln daags bij den aanvang van het tweede halfjaar 1930 en 1.589.600 begin 1931) werd in de eerste week van Juli voor 70,7 pCt. benut en in de eerste week van Januari 1931 voor 86,6 pCt.

²⁾ Op deze feiten en op den wensch der belanghebbenden, patent-oneenigheden te beëindigen en licentie-onkosten te besparen, is vermoedelijk de overname der Universal Oil Products Co., eigenares van het door Jesse A. Dubbs uitgewerkte en door zijn zoon (welken hij de voornamen „Carbon Petroleum” gaf) verder verbeterde Dubbs-kraakprocédé, door de Shell Union Oil Co. en de Standard Oil Co. of California voor den prijs van \$ 25 miljoen terug te voeren. De Koninklijke Nederlandsche Petroleum Mij. heeft zich overigens ook eenigen tijd geleden geïnteresseerd bij de exploitatie van de True Vapor Phase-methode der Petroleum Conversion Corp. en met deze samen de Nieuwe Octrooi Mij., den Haag, opgericht.

wegens het vermijden van onkosten zeer belangrijk. Groote voorraden ruwe olie betekenen als potentiële, en groote benzinevoorraden als werkelijke quanta van aanbod een factor, die de markt drukt. Nu is een vermindering der ruwolievoorraden van 539.837.000 barreln op 1 December 1929 tot 518.170.000 barreln op 1 December 1930 zonder twijfel een zeer gewenscht verschijnsel, doch deze verminderde ruwolievoorraden betekenen ingevolge de stijging van het rendement, waarop het „O. & G. J.” de aandacht vestigde, nog steeds een verhoogden potentiëlen benzinevoorraad (bij een rendement van 45 pCt. kwamen de voorraden einde 1929 overeen met 242,9 miljoen barreln benzine; bij een rendement van 50 pCt. evenwel de verminderde voorraden einde 1930 met 259,1 miljoen barreln); reden genoeg om op verdere vermindering der voorraden aan te dringen. Deze is echter slechts mogelijk, wanneer in weerwil der opgevoerde rendementen het verbruik aan benzine de uit de nieuwe productie geregeld te winnen hoeveelheden overtreft.

De bewering, dat een berekening van het *te verwachten benzineverbruik* en een daarmee in overeenstemming gebrachte productie van ruwe olie niet wel mogelijk zou zijn, was in de laatste jaren, toen men het toekomstige benzineverbruik zeer nauwkeurig had leeren schatten, niet meer van toepassing, en heden is zij dit minder dan ooit. Want de petroleumindustrie beschikt daartoe over een zeer betrouwbaar gewijzer: de *nauwkeurige berekeningen van het benzineverbruik* in het winterhalfjaar October 1930—Maart 1931, en eveneens de hoeveelheden, welke rekening houdende met dit verbruik, kunnen worden geproduceerd, om de benzinevoorraden op 1 April, dus bij den aanvang van het zomerhalfjaar, tot niet boven 40, hoogstens 45 miljoen barreln te laten stijgen. Het eerstbedoelde cijfer is dat van het Statistische Sub-Comité van het American Petroleum Institute (A.P.I.) Economic Committee, het laatstbedoelde dat van een door den Federal Oil Conservation Board (F.O.C.B.) ingestelde Commissie van „petroleum economists”. De Board of Directors van het A.P.I. nam de uit beide Rapporten voortvloeiende conclusies over en noodigde de petroleumindustrie uit hare benzineproductie daarnaar te regelen. Slechts op deze wijze zou het mogelijk zijn een catastrofe te vermijden, welke moest komen wanneer de afzonderlijke, onbekommerd om den toestand van de industrie als geheel, haar productieprogram opstellende ondernemingen hare (uit het antwoord op rondgezonden vragenlijsten blijkende) voornemen uitvoerden, benzinehoeveelheden te vervaardigen, welke de voorraden per 1 April tot 78 miljoen barreln zouden doen stijgen.

Enkele cijfers mogen toonen, in hoeverre de olie-industrie tot dusverre deze wenken ter harte genomen heeft. De „working stocks”, d.w.z. de noodzakelijke, maar ook voldoende benzinevoorraden, bedroegen op 1 October 27.184.000 barreln; de werkelijke voorraden beliepen 38.242.000 barreln, of 11.058.000 barreln te veel. Einde 1930 moesten zij volgens de raming van het A.P.I. Economic Committee 35.754.000 barreln bedragen, doch in werkelijkheid beliepen zij op 27 December 40,8 miljoen barreln, met welk cijfer zij niet veel hooger waren dan de Commissie van den F.O.C.B. als toelaatbaar beschouwde (40,3 miljoen barreln). En terwijl de voorraden van 1 October 1929 tot 1 Januari 1930 met 10.089.000 barreln waren gestegen, zijn zij in de overeenkomstige periode 1930/1931 met slechts 3.251.000 barreln toegenomen. Dit beteekent een resultaat, dat men zeer zeker niet mag onderschatten, daar het de bedoeling doet blijken, zich niet slechts bij de ruwolieproductie maar ook in de verwerking eenigermate aan te passen bij de bestaande verhoudingen.

In de resolutie, waarmede de Board of Directors van het A.P.I. deze Rapporten in de aandacht van de industrie aanbeval, wordt echter ook nog verder gezegd: Het aannemen van de eerder genoemde resoluties mag niet worden beschouwd als instemming

met de tegenwoordige hoogte der invoeren, of als goedkeuring van het beginsel, dat de binnenlandsche productie moet worden begrensd door de hoogte der invoeren." Daarmede is tevens de aandacht gevestigd op een ander, tot dusverre, nog niet aangeroerd, doch voor de petroleumindustrie in het jaar 1931 belangrijk punt: dat van de importen van ruwolie en afgewerkte producten, en in direct verband daarmede ook op het vraagstuk betreffende een *invoerverbod of dat van de heffing van invoerrechten op ruwolie en petroleum-derivaten*, waarvoor sinds bijna twee jaren een buitengewoon levendige propaganda wordt gemaakt.¹⁾

De invoeren van beide toonen een tegenovergestelde tendens. Terwijl de ruwolie-invoer in de eerste 11 maanden van 1930 slechts 57.402.000 barrels bedroeg tegen 73.047.000 barrels een jaar tevoren, is de invoer van benzine zeer sterk gestegen en heeft zich zelfs ongeveer verduubeld: 15.963.000 tegen 8.118.000 barrels. Daar bovendien de benzine-invoer voor verreweg het grootste deel op rekening komt van de Koninklijke-Shell-groep en van de Standard Oil Co. of Indiana, dus van twee groote concerns, waarvan het eene bovendien is belast met het odium van „buitenlandsch”, en daar zij ongetwijfeld ook geschiedde om dit concern de verovering der markt in het Oosten der Ver. Staten, zijn grootste afzetgebied, te vergemakkelijken, is het begrijpelijk, dat de „onafhankelijke” producenten, die sedert langen tijd aandringen op het heffen van invoerrechten of het uitvaardigen van een invoerverbod, deze importen voorstellen als verantwoordelijk voor de ongunstige positie der petroleumindustrie. Op de juistheid der argumenten komt het, zoo schijnt het, daarbij minder aan dan op de driestheid, waarmede zij worden voorgedragen²⁾.

Nu heeft reeds — van vroegere debatten over de voor- en nadeelen van een invoerrecht op petroleum of van een invoerverbod geheel afgezien — de *Regering* zelve in het Vierde Rapport van den Federal Oil Conservation Board in dit vraagstuk stelling genomen en verklaard:

„Wat betreft de jongste verklaringen in de pers, als zou de algemeene overproductie van petroleum hoofdzakelijk moeten worden toegeschreven aan de invoeren en niet aan de binnenlandsche productie; zoo valt op te merken....

¹⁾ Zie ook: „Het verlangde invoerrecht op petroleum en de toestand in de Amerikaansche Petroleumindustrie”, Econ-Stat. Ber. Jrg. 1930 blz. 160 e.v. en blz. 189 e.v.

²⁾ Typeerend hiervoor zijn de enkele maanden geleden opgestelde beweringen: „De Amerikaansche producenten zullen bij het einde van 1930 hunne productie met nagenoeg 100 miljoen barrels hebben verminderd; het benzineverbruik is met bijna 10 pCt. toegenomen (niet juist! Het beliep in de eerste 11 maanden van 1930 366,47 miljoen barrels tegen 348,82 miljoen barrels in de overeenkomstige periode van 1929); de ruwolie-verwerking nam in het loopende jaar met bijna 50 miljoen barrels af (de wanverhouding tusschen productie-vermindering en de vermindering der verwerking schijnt de verdedigers van een petroleum-invoerrecht niet te hinderen) en nog steeds is de markt ziek. Wat was het antwoord? Ruwolie noteert 19—40 dollarcenten per barrel beneden de prijzen van 1929. De Standard Oil Co. of New Jersey kondigt een prijsverlaging voor benzine en lampolie aan. De verklaring moet niet worden gezocht bij de in het binnenland producerende ondernemingen, maar in het geweldige invoeroverschot van ruwolie en raffinageproducten. De werkelijke cijfers luiden echter, toen deze uitlatingen werden gedaan:

	Invoer		Uitvoer	
	in 1000 barrels			
Januari—Augustus	1930	1929	1930	1929
Ruwolie	42.086	55.774	16.474	16.876
Raffinageproducten ..	29.956	17.679	94.899	91.279
Tezamen.....	72.022	73.453	111.373	108.155

Hierbij blijft nog buiten beschouwing, dat de waarde der raffinageproducten natuurlijk veel grooter is dan die van de ruwolie, alsmede de omstandigheid, dat een barrel raffinageproducten voor de petroleum-balans van een land veel meer beteekent dan een vat ruwe olie.

(dat).... de cijfers van olieproductie plus invoer, die tezamen de beschikbare hoeveelheden vertegenwoordigen, op zichzelf slechts weinig beteekenis hebben, daar.... ook de vraagzijde van de balans in aanmerking moet worden genomen en deze doet zich grootendeels voor als vraag naar raffinageproducten voor binnenlandsch verbruik of voor uitvoer. Het overschot der productie van onze raffinaderijen wordt uitgevoerd; in het jaar 1929 omvatten deze uitvoeren benzine ter hoogte van 14 pCt. onzer gezamenlijke productie; 34 pCt. van de lampolie-productie en 32 pCt. van de smeerolie-productie. Deze uitvoeren van raffinageproducten hadden een waarde van meer dan een half miljard dollars, en vormden op twee na den grootsten post in den buitenlandschen handel der Ver. Staten¹⁾. ... Wanneer onze handel in raffinageproducten geheel ophield, zoo zou de vraag der raffinaderijen naar ruwolie verminderen met minstens een hoeveelheid, overeenkomende met den benzine-uitvoer en dan zou er nog een overproductie aan lampolie, smeerolie en paraffine blijven bestaan, welke haar in verlegenheid zou brengen.”

Tegen een *invoerrecht* spreken evenwel nog de volgende argumenten, welke bij de debatten, waartoe het binnenkort, in het Congres zal komen, ongetwijfeld aangevoerd zullen moeten worden: Ten eerste: Een hoog invoerrecht op ruwolie moet — daarom wordt er immers op aangedrongen: — een prijsverhoging van de grondstof voor de Amerikaansche raffinaderijen medebrengen en daardoor een bemoeilijking van hare concurrentie met de uit niet aan invoerrecht onderworpen en goedkoop geproduceerde ruwolie vervaardigde producten van andere landen. Met andere woorden: een invoerrecht op olie kan aan de Amerikaansche industrie gemakkelijk een deel, en onder bepaalde omstandigheden zelfs het grootste, van haar afzet naar het buitenland kosten. In de plaats van Amerikaansche olie-producten zouden dan buitenlandsche komen, welke uit de vrijwel naar believen te vermeerderen hoeveelheden beschikbare niet-U.S. Amerikaansche ruwolie gewonnen kunnen worden. Bovendien kan de in dit geval intredende vermindering van bedrijvigheid bij de Amerikaansche olie-industrie leiden tot een onvoldoende benutting van de capaciteit der raffinage-installaties met dienovereenkomstige verhoging der productiekosten en elimineering van minder konkurrenzfähige ondernemingen. Daarmede zouden de „onafhankelijken”, die hierdoor in de eerste plaats worden getroffen, het tegendeel bereiken van hun doel. Ten tweede kan wel niemand ervoor instaan, dat de producenten van ruwolie ook gezien de verlokking, welke een met het invoerrecht verhoogde ruwolie-prijs biedt, zullen vasthouden aan de beperkings-overeenkomsten. Geschiedt het laatste echter niet, dan zou een hoge ruwolieprijs wel spoedig tot het verleden behooren²⁾.

(Slot volgt).

Dr. WILHELM MAUTNER.

¹⁾ In de eerste 11 maanden van 1929 resp. 1930 had de uitvoer van ruwolie een waarde van \$ 34,73 en 30,62 miljoen, die van raffinageproducten een waarde van \$ 449,33 en 411,48 miljoen. De invoer van 56,14 resp. 70,3 miljoen barrels kan ruw gerekend misschien op circa \$ 1,20 en 1,— (de juiste cijfers staan ons op dit oogenblik niet ter beschikking) per vat worden gesteld.

²⁾ Volgens de laatste berichten moet de Staatssecretaris van Binnenlandsche Zaken voor de Senaatscommissie voor Economische Vraagstukken hebben verklaard, dat het thans nu de Amerikaansche producenten hunne productie zoo aanmerkelijk hebben verminderd, niet meer dan billijk zou zijn, dat ook de invoer in dezelfde verhouding worde verminderd. Wanneer deze uitlatingen inderdaad zoo werden gedaan, hebben zij voorloopig blijkbaar meer principiële dan practische beteekenis. Want de Amerikaansche petroleumproductie is in 1930 van 1007 tot iets meer dan 900 miljoen barrels teruggegaan, dus met 10 pCt.; maar nog veel sterker, nl. met 21 pCt., is de import van ruwolie verminderd. Betreft echter Staatssecretaris Dr. Wilbur in zijne uitlatingen ook den invoer van afgewerkte producten, dan beteekent zulks bij verzevenlijking dezer voornemens een met name de Koninklijke-Shell en de Standard Oil Co. of Indiana treffend ingrijpen in hare benzine-aanvoeren uit Venezuela resp. Nederlandsch West-Indië. Hierbij moet er overigens aan worden herinnerd, dat de Koninklijke-Shell-groep zelf vermindering van haren benzine-invoer aangebo-

DE INTREKKING VAN DE ZILVERBONS.

Nu de zilverbons in circulatie geleidelijk zoozeer zijn teruggelopen, dat het bedrag daarvan thans niet meer dan ongeveer *f* 3 miljoen bedraagt, terwijl de zilvervoorraad bij de Ned. Bank ongeveer *f* 27 miljoen uitmaakt, valt te rekenen met de mogelijkheid, dat de bepaling van art. 8 der wet van 6 Augustus 1914 S. 377, waarbij deze geldsoort ten onzent werd ingevoerd, wellicht eerlang tot uitvoering komt¹⁾.

Bekend is, dat tot de uitgifte van dit staatspapiergeld in het begin van den wereldoorlog werd besloten, op grond van een, mede door het vasthouden van contante middelen door het publiek in die dagen, dreigend tekort aan ruilmiddelen. Aanvankelijk werd het maximum van het bedrag der uit te geven zilverbons op *f* 25 miljoen bepaald, welk maximum driemaal werd verhoogd, eerst bij de wet van 30 Dec. 1916 op *f* 40 miljoen en daarna in 1918 tweemaal, bij wet van 25 Juli op *f* 60 miljoen en bij die van 7 December op *f* 100 miljoen.

Bij de invoering werden drie soorten zilverbons in het verkeer gebracht, van *f* 5, van *f* 2.50 en van *f* 1. De eerste bleken destijds door het publiek weinig gewild, en werden bij Kon. Besl. van 20 Maart 1915 weder ingetrokken. De beide andere soorten kregen echter eene ruime verbreiding, zij het ook dat het bovengenoemd maximum van *f* 100 miljoen nimmer werd bereikt. In November 1918 bedroeg de zilverbon-circulatie echter *f* 72 miljoen. De bons van *f* 1 ontmoeten, wegens hun veelvuldig van hand tot hand gaan, en de daardoor spoedig intredende vervuiling, bij velen tegenzin, en zijn dientengevolge gaandeweg weder aan het verkeer onttrokken. Maar op het behoud van die van *f* 2.50 wordt door velen prijs gesteld, met het oog op het bezwaar aan de zware zilveren rijksdaalders verbonden en op het gemak van verzending per post. Door de Rotterdamsche Kamer van Koophandel en door de Maatschappij van Nijverheid is dan ook bij herhaling aangedrongen op de handhaving van dit papiergeld, event. op vervanging van de zilverbons door bankbiljetten van kleiner bedrag dan *f* 10.

Het is ongetwijfeld de taak van den Staat om, voor zoover dit kan geschieden zonder de waardevastheid van de geldeenheid in gevaar te brengen, bij de regeling van het geldwezen met de behoeften en wenschen van het verkeer rekening te houden. En nu blijkbaar in breede kringen de wensch bestaat in ons geldstelsel aan klein papiergeld een blijvende plaats in te zien geruimd, verdient de vraag, op welke wijze aan dezen wensch zoude kunnen voldaan, alle aandacht.

Twee mogelijkheden zijn hier gegeven: of wel de invoering van bankbiljetten van stel *f* 5, zooals door Prof. Frijda in dit weekblad (3 Juli 1929) werd pleit, of handhaving van het staatspapiergeld, hetzij van de zilverbons van *f* 2.50, al of niet gepaard gaande met herinvoering van dergelijk papier van *f* 5. Allicht zou de sedert 1914 ingetreden belangrijke verhooging van de geldloonen het laatste thans gemakkelijker ingang doen vinden, dan destijds het geval was.

Van deze beide mogelijkheden komt de eerste mij voor ongewenscht te zijn. Voor de zichtverbintenissen van de Ned. Bank is eene relatieve gouddekking voorgeschreven, welke laatstelijk, volkomen onnoodig overigens, weder op het voor-oorlogsche verhoudings-

den heeft. De „omzwaai“ van den Staatssecretaris, die Voorzitter van den F.O.C.B. is, schijnt niet vrij van verkiezings-tactiek en zal wel in dien zin moeten worden uitgelegd, dat hij het als politiek doelmatiger beschouwt, zich niet langer tegen dien eisch te verzetten. Omtrent de *rechtvaardigheid* en het *nut* daarvan zegt e.e.a. natuurlijk weinig.

¹⁾ Dit artikel bepaalt, dat tot intrekking der zilverbons zoo spoedig mogelijk wordt overgegaan, en in elk geval, wanneer daartoe door de Ned. Bank een voldoende hoeveelheid zilver ter beschikking der Regeering wordt gesteld.

cijfer van 40 pCt. is teruggebracht. Dientengevolge zou invoering van bankbiljetten van *f* 5 de monetaire goudbehoefte van de Bank vermeerderen, voor zoover, wat de bedoeling is, deze biljetten zouden strekken ter vervanging niet van biljetten van hooger bedrag, maar van zilvergeld. Dit zoude tengevolge hebben, dat de bestaande of dreigende goudschaarschte zoude worden vergroot. Vandaar, dat the Gold Delegation van den Volkenbond in haar in den afgelopen zomer verschenen eerste rapport onder de maatregelen ter bestrijding van die goudschaarschte uitdrukkelijk verlangt, intrekking van het bankpapier van zeer kleine coupures door pasgeld van anderen aard. De invoering van dergelijke bankbiljetten, waartegen zooals bekend is trouwens ook bij de Directie van de Ned. Bank wegens de kosten daarmede verbonden groot bezwaar bestaat, zoodat op hare onmisbare medewerking aan het tot stand brengen van deze oplossing van de kwestie niet mag worden gerekend, zou dus lijnsrecht ingaan tegen het volkomen redelijk voorstel van the Gold Delegation.

Anders staat het met de tweede oplossing van het geval, de bestendinging van de circulatie van staatspapiergeld van kleine waarde. Men kan de behoefte daaraan niet bepaald achten door het bedrag, dat thans nog in het verkeer is, nu tot dusver het streven op de geleidelijke intrekking was gericht. Men heeft, en volkomen terecht, er steeds bezwaar tegen gemaakt, dat de Staat rechtstreeks of zijdelings tot de vermeerdering van den geldsomloop zoude bijdragen. De omvang daarvan behoort te worden bepaald door de behoeften van het verkeer. Maar toch is er op dit beginsel allerwege een uitzondering aanvaard, t.w. deze, dat de verzorging van het verkeer met de noodige pasmunt door den Staat zelf behoort te geschieden. Hier is voor overmatige gelduitgifte door den Staat geen gevaar, omdat tot het wezen van het pasgeld behoort, dat het te allen tijde bij daarvoor aangewezen kantoren van het Rijk in geld met onbeperkte kwijtingskracht kan worden ingewisseld. (Art. 12 der Muntwet 1901). Eene mogelijke overmatige voorziening van het verkeer met pasgeld is dientengevolge ondenkbaar; het teveel zou vanzelf naar den Staat terugvloeien. Het gevaar, dat de fiscus van de baten, door de uitgifte van pasgeld opgeleverd, misbruik zoude kunnen maken, en tot een pasgeld-inflatie zoude kunnen overgaan, is daardoor uitgesloten.

Het komt mij daarom niet noodig voor, dat indien tot de handhaving van klein staatspapiergeld zoude worden besloten, een maximum van het daarvan uit te geven bedrag in de wet wordt bepaald. Ook met betrekking tot de overige soorten van pasgeld is dit hier te lande niet geschied. Het eenige waarop het bij pasgeld aankomt, is dat de wetgever waarborgen stelt, dat de ruilverhouding van dit geld tegenover het geld met onbeperkte kwijtingskracht onveranderlijk gehandhaafd blijft.

Noodig zoude dan echter zijn, dat aan dit papiergeld van stonde aan het karakter van pasgeld wordt gegeven, door beperking van zijn kwijtingskracht op zeker bedrag. Wellicht zou dit voor ons land op *f* 100 kunnen worden bepaald. Zoude eene stempeling tot pasgeld achterwege blijven, dan zou het gevaar van eene overmatige uitgifte van dit papiergeld inderdaad kunnen ontstaan, en op andere wijze moeten worden gekeerd. Maar, aangezien vaststelling van het uit te geven bedrag in de wet natuurlijk steeds willekeurig moet blijven, schijnt het veel redelijker dit gevaar op de hier aangegeven wijze uit te schakelen.

Eenige bijzondere dekking voor dit staatspapiergeld is dan niet noodig, evenmin als er voor ons overige pasgeld eenige dekking is voorgeschreven. De handhaving van dezen geldvorm kan dan ook op de monetaire goudbehoefte geenerlei invloed uitoefenen.

Natuurlijk is er bij het bovenstaande van uitgegaan, dat de circulatiebank tegen de uitgifte van dergelijk pasgeld zich niet zoude verzetten op grond van het slot van art. 31 van haar octrooi. Er is echter

geen enkele grond om te veronderstellen, dat zij zoude kunnen meenen dit wel te moeten doen.

Men zou wellicht tegen dergelijk geld het bezwaar kunnen inbrengen, dat papier van kleine coupure aan sterke slijting onderhevig is, zoodat deze geldvorm betrekkelijk kostbaar heeten moet. Inderdaad ware nikkelgeld uit dit oogpunt verkieselijk. Maar, indien met het oog op de gemakkelijke verzending van papiergeld daaraan de voorkeur wordt gegeven, staat tegenover het bezwaar der kosten van aanmaak en vernieuwing het feit, dat de Staat over het bedrag van het door het verkeer opgenomen papieren pasgeld rente geniet. Bij een circulatie van stel f 25 miljoen en een rente van 4 pCt. zou deze bate f 1 miljoen per jaar beloopt, dus stellig meer, dan de kosten van het staatspapiergeld jaarlijks zouden vorderen.

Het komt mij daarom voor; dat aan de wenschen door den handel kenbaar gemaakt op de aangegeven wijze zoude kunnen worden voldaan, zonder dat er in het wezen en de grondslagen van onze geldregeling eenige wijziging wordt gebracht. Men mag vertrouwen dat de Regeering in de vraag der intrekking van de zilverbons niet een overijld besluit zal nemen.

C. A. VERRIJN STUART.

Utrecht, 9 Februari 1931.

MEDEDEELINGEN VAN DEN DIENST DER GEMEENTE. HANDELSINRICHTINGEN VAN AMSTERDAM IN ZAKE HET VERKEER IN 1930 IN DE AMSTERDAMSCH ZEEHAVEN EN DE LUCHTHAVEN „SCHIPHOL”.

In afwijking van de in vorige jaren gevolgde gewoonte is thans met het samenstellen van het overzicht gewacht tot de juiste gegevens over het geheele jaar bekend waren. Het tijdstip van verschijning moest dientengevolge eenige weken later worden gesteld. Dit geringe verlies aan actualiteit mag echter geacht worden ruimschoots te worden goedge maakt door een grootere betrouwbaarheid van het overzicht.

Zeescheepvaart. Van den invloed, dien de economische depressie op het verkeer in de Amsterdamsche haven in het afgelopen jaar heeft gehad, blijkt bij de beschouwing van het aantal schepen, dat in 1930 in de havens is aangekomen, betrekkelijk weinig. Tegenover een aantal van 3974 zeeschepen met een totale tonnenmaat van 5.686.000 Netto Register Ton, hetwelk in 1929 in Amsterdam aankwam, staat voor 1930 een aantal van 3935, tezamen metende 5.631.000 N.R.T. Een vermindering derhalve van nog niet 1 pCt. zowel wat het aantal schepen als wat de totale tonnenmaat betreft. Het beeld wordt nog gunstiger, wanneer buiten beschouwing worden gelaten de zeeschepen, welke in genoemde jaren de haven aandeden uitsluitend om te bunkeren. Dit is geoorloofd, omdat de daling van het aantal bunkerschepen — in 1929 192 en in 1930 95 bedragend — niet alleen is veroorzaakt door den minder gunstigen economischen toestand, doch meer nog door de groote verschillen, welke gedurende het geheele jaar hebben bestaan tusschen de prijzen voor bunkerkolen in de Engelsche havens en in de Amsterdamsche haven ten nadeele van laatstgenoemde.

Het totale aantal zeeschepen, met aftrek der bunkerschepen, hetwelk in de Amsterdamsche haven binnenkwam, bedroeg in 1929 3782 en in 1930 3840. Hier ziet men dus een vooruitgang met 58 of 1,5 pCt.

Het inkomend zeeverkeer kan dus niet onbevredigend worden genoemd; bij de bespreking van het goederenverkeer zal evenwel blijken, dat een beoordeeling van den stand der scheepvaart uitsluitend naar het aantal ingekomen zeeschepen een onjuist — en in het onderhavige geval een geflatteerd — beeld van het havenverkeer geeft.

Een op zichzelf gunstig verschijnsel mag ook genoemd worden het feit, dat het aantal schepen, hetwelk in ballast moest vertrekken, in 1930 een naar verhouding sterkere daling vertoonde dan het totaal

aantal aangekomen zeeschepen. In 1929 bedroeg dit aantal 1158; in 1930 1102. Een hooger uitvoerpercentage, hetwelk, ceteris paribus, van dit verschijnsel het gevolg zou moeten zijn, kan evenwel, gelijk bij de beschouwing van het goederenverkeer zal blijken, niet geboekt worden.

Rijnvaart. Bij de Rijnvaart is het aantal aangekomen beladen schepen in sterkere mate beïnvloed door de ongunstige economische omstandigheden dan bij de zeescheepvaart het geval is. Gelijk uit het onderstaand overzicht blijkt, liep dit aantal terug van 2762 in 1929 tot 2570 in 1930. Een minder sterken teruggang vertoont het aantal vertrokken schepen. Het aantal met bestemming naar Duitschland bedroeg 1323 tegen 1362 in 1929; dat met bestemming naar elders vertoonde zelfs een vooruitgang van 80 tot 109. Daarnaast liep zowel het aantal ledig aangekomen als ledig vertrokken Rijnschepen in sterkere mate terug dan het aantal beladen schepen. Intussehen geldt ook hier de opmerking, dat een beschouwing van het aantal schepen alleen, zonder te letten op het goederenverkeer van den stand der scheepvaart een onjuist beeld geeft.

Rijnschepen (inhoud in 1000 M³)

Jaar	A a n g e k o m e n .		V e r t r o k k e n .			
	Beladen aant. inh.	Ledig aant. inh.	Beladen naar Duitschland aant. inh.	Ledig naar Duitschland aant. inh.	Beladen naar elders aant. inh.	Ledig naar elders aant. inh.
1929	2762	2064	1362	1049	334	309
1930	2570	1855	1323	987	267	233

Goederenverkeer.¹⁾ Gelijk hierboven reeds terloops werd opgemerkt loopt de vermindering van de aantallen ingekomen schepen niet parallel met den achteruitgang in het goederenverkeer, doch vertoont dit laatste in grootere mate den invloed der economische depressie. Het totale havenverkeer²⁾ liep terug van 8.132.706 ton in 1929 tot 7.633.608 ton in 1930 en geeft dus een vermindering van 6 pCt. te zien. Wordt onder het totale havenverkeer de som van alle hoeveelheden gelost of geladen ter doorvoer gerekend, dan bedraagt de vermindering zelfs 8 pCt. (9.690.000 ton in 1929 tegen 8.900.000 ton in 1930).

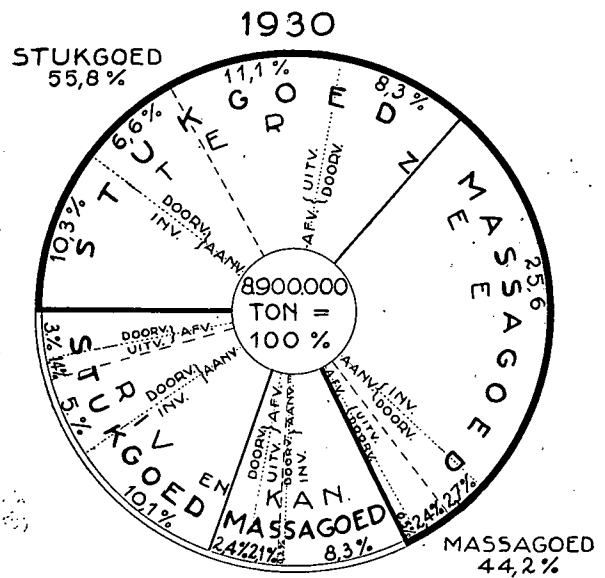
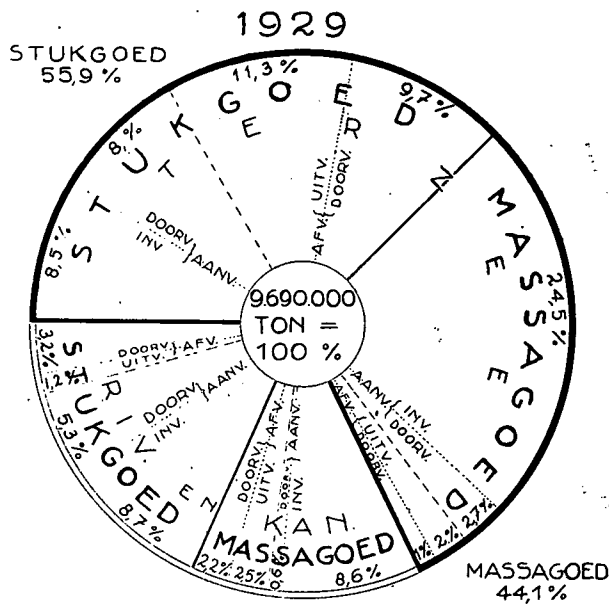
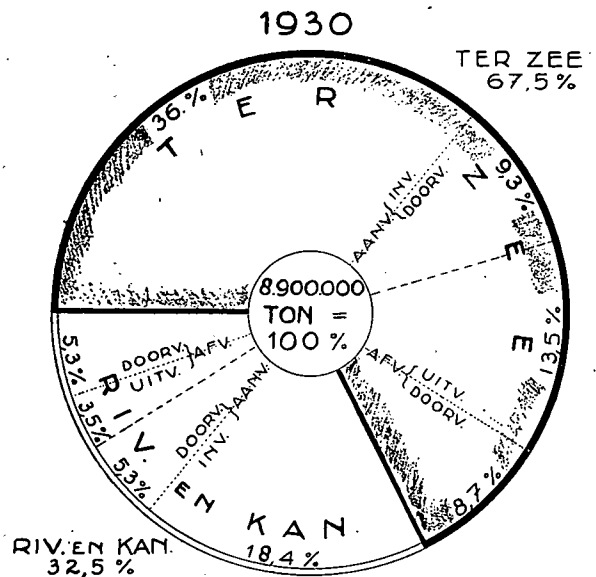
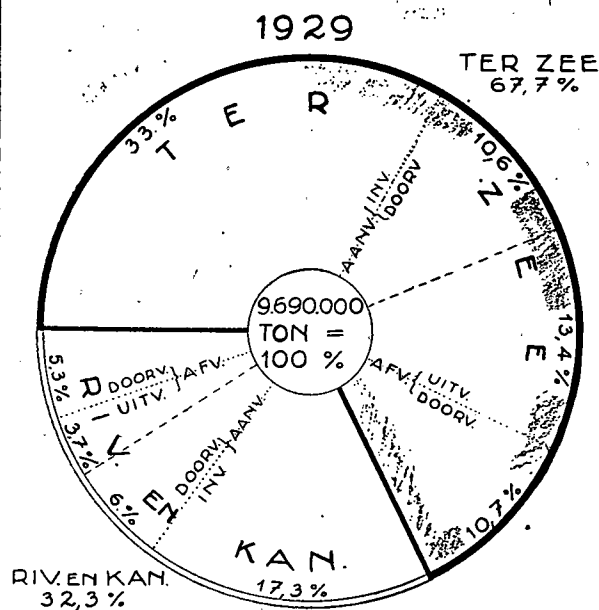
De bijgevoegde cirkelgrafieken illustreeren nog eens in anderen vorm het verschijnsel, waarop in vorige overzichten reeds meermalen de aandacht werd gevestigd, dat de afvoer zowel ter zee als langs de rivieren en kanalen zeer belangrijk achterblijft bij den aanvoer. Duidelijk komt daarin uit, dat de wanverhouding, die in dit opzicht bestaat, veroorzaakt wordt door den geringen doorvoer van massagoed. Van eenige verbetering in dit opzicht kan ook in het afgelopen jaar niet worden gesproken. De onderlinge verhouding van de percentages bleef vrijwel gelijk.

De gewenschte verbetering zal eerst ten volle kunnen intreden, wanneer de Amsterdamsche haven door een betere verbinding met den Rijn en daarmede met haar achterland een grootere aantrekkingskracht op

¹⁾ Bij de samenstelling van de cijferoverzichten en de grafische voorstellingen betreffende het goederenverkeer is gebruik gemaakt van de maandstatistiek van den In- en Doorvoer van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

²⁾ Onder „totaal havenverkeer” wordt in dit overzicht verstaan: de som van de hoeveelheden gelost en geladen bij in- en bij uitvoer ter zee en langs rivieren en kanalen, vermeerderd met het hoogste getal van de hoeveelheden, gelost of geladen ter doorvoer. Elders wordt wel in plaats van het hoogste der getallen de som van de hoeveelheden, gelost en geladen ter doorvoer medegedeld. Deze laatste berekeningswijze moest ook gevolgd worden bij de opgenomen cirkelgrafieken van het totale havenverkeer, omdat hierin alle bestanddeelen van dit totaal afzonderlijk opgenomen moesten worden.

TOTALE GOEDERENVERKEER TER ZEE EN LANGS RIVIEREN EN KANALEN

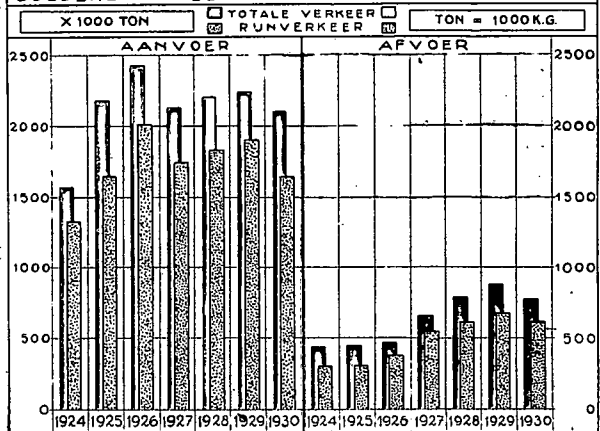

het massagoed zal kunnen gaan uitoefenen. Met voldoening mag dan ook te dezer plaatse melding worden gemaakt van de aanneming in het afgelopen jaar door de Tweede Kamer der Staten-Generaal van het Wetsontwerp, hetwelk Amsterdam deze, zoolang begeerde betere verbinding, bedoelt te geven.

De belangrijkheid van den Rijn als verbinding met het achterland blijkt ook zeer duidelijk uit de grafiek betreffende het Rijngoederenverkeer als onderdeel van het totale goederenverkeer langs rivieren en kanalen. Daarnevens doet zij duidelijk uitkomen de minder gunstige verhouding in aan- en afvoer, die ook dit onderdeel van het Amsterdamsche havenverkeer vertoont.

De cijfers, voor de onderscheidene goederen beschouwend, blijkt dat voor wat de massagoederen betreft, het verkeer in kolen het sterkst afnam. De cijfers voor dit artikel daalden zelfs beneden die voor 1928. Het verkeer in zaden, hetwelk tot en met 1928

HET RIJNVERKEER ALS ONDERDEEL VAN HET TOTALE GOEDERENVERKEER LANGS RIVIEREN EN KANALEN.

een voortdurenden opgang vertoonde, liep evenals in 1929 ook in 1930 aanmerkelijk terug. Ook de aan- en afvoer van hout nam af. Gelet op de abnormaal hoge cijfers van 1929 behoeft deze achteruitgang evenwel geen verontrusting te wekken. Hij werd veroorzaakt door een geringeren aanvoer uit Zweden en Finland; de aanvoer uit Rusland bleef ongeveer op hetzelfde hoge peil als in 1929. Vergeleken met de cijfers van vóór 1929 is het totaalcijfer voor dit artikel nog steeds bijzonder hoog.

Het verkeer in ertsen neemt gestadig toe. Niettegenstaande deze toeneming — vergeleken met 1925 is het verkeer thans met 350 pCt. vermeerderd —, welke op zichzelf verblijdend mag heeten, blijft dit artikel voor de Amsterdamsche haven van geringe beteekenis.

Totale havenverkeer¹⁾ van massagoederen in Amsterdam.

Artikelen	Aantal mill. KG. in de jaren		
	1928	1929	1930
Kolen	1832	1877	1768
Hout	568	738	629
Min. oliën (petroleum, benzine, gasolie, enz.)	442	516	455
Zaden	385	329	259
Granen	371	408	402
Ertsen	76	103	167

Bij de stukgoederen valt een vrij belangrijke achteruitgang te noemen in het artikel koffie. Het verkeer in thee nam daarentegen toe; dat in cacao's en tabak ging niet belangrijk achteruit.

De ongunstige tijdsomstandigheden teekenen zich ook af in een vrij belangrijk verminderden afvoer van machines, werktuigen, enz.

Vooruitgang valt te boeken in papier, plantaardige oliën en vetten, plantaardige looistoffen, palmpitten en zuidvruchten. Vooral de opleving van het verkeer in laatstgenoemd artikel stemt tot verheugenis.

Totaal havenverkeer¹⁾ van enkele stukgoederen in Amsterdam.

Artikelen	Aantal mill. KG. in de jaren		
	1928	1929	1930
Cacao's	86	87	84
Koffie	116	106	97
Thee	24	26	28
Tabak	91	92	90
Chem. producten	140	151	148
Papier	147	154	163
Salpeter, kunstmest	156	174	161
Plantaardige oliën en vetten	69	76	85
Plantaardige looistoffen	6	8	16
Palmpitten	13	9	13
Machines, werktuigen, enz.	72	85	66
Zuidvruchten	49	56	64
Huiden en vellen	26	19	23

Teneinde een inzicht te geven in het aandeel, hetwelk het spoorwegverkeer in het geheele havenverkeer heeft, worden in onderstaand overzicht naast elkander opgenomen de cijfers voor het spoorwegverkeer en het totale havenverkeer (spoorwegverkeer inbegrepen) over de laatste 4 jaren. (Vóórdien werd aan het spoorwegverkeer in de statistiek van den In-, Uit- en Doorvoer geen aandacht geschonken).

	Spoorwegverkeer ²⁾		Totale havenverkeer ²⁾	
	aanv. ³⁾	afv.	aanv. ³⁾	afv.
1927	226.973	115.158	5.750.898	2.638.450
1928	261.883	116.221	6.304.118	3.127.819
1929	289.858	115.602	6.765.118	3.331.521
1930	217.681	101.789	6.350.979	2.859.419

Luchthaven „Schiphol”.

Luchtvaart. Het passagiersverkeer ondervond zowel den invloed der ongunstige economische omstandigheden als van de slechte weersgesteldheid. Het

¹⁾ De som der hoeveelheden gelost en geladen bij invoer en bij uitvoer ter zee en langs rivieren en kanalen, vermeerderd met het hoogste getal van de hoeveelheden, gelost of geladen ter doorvoer.

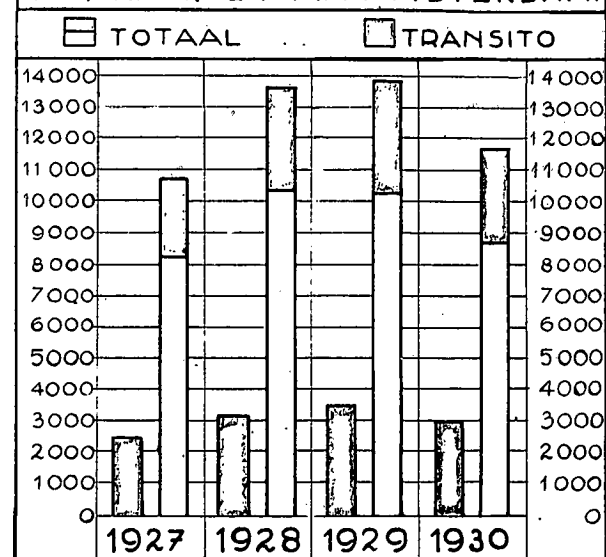
²⁾ Zoowel onder aanvoer als onder afvoer is de hoeveelheid gelost (geladen) ter doorvoer begrepen.

³⁾ In tons van 1000 KG.

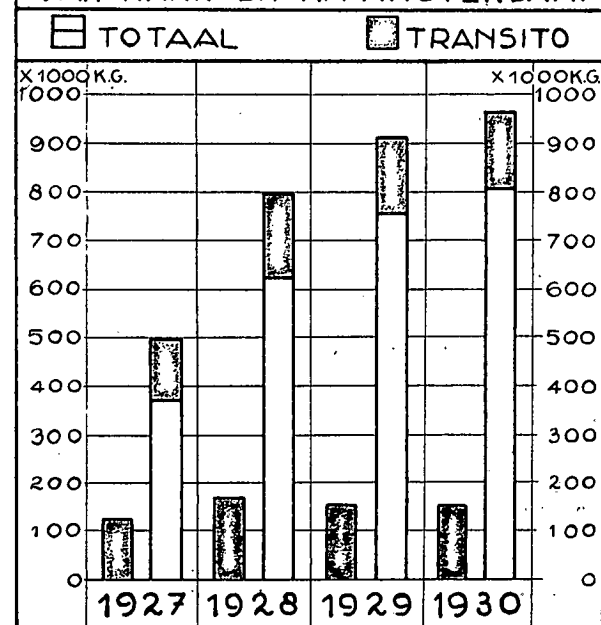
totaal aantal vervoerde reizigers liep van 13.770 in 1929 terug tot 11.700 in 1930.

Het goederenverkeer vertoonde, niettegenstaande de minder gunstige economische verhoudingen, een vrij belangrijke toename. De totale hoeveelheid vervoerde goederen (post en couranten inbegrepen) steeg van 912.000 KG. tot 966.000 KG. Deze vermeerdering mag geschreven worden op rekening van de natuurlijke ontwikkeling van dezen jongen tak van vervoer.

LUCHTHAVEN „SCHIPHOL” PASSAGIERSVERKEER VAN-NAAR- EN VIA AMSTERDAM.

LUCHTHAVEN „SCHIPHOL” GOEDERENVERKEER VAN-NAAR- EN VIA AMSTERDAM.

IS EENE TERMIJNMARKT VOOR SUIKER OP JAVA WENSCHELIJK?

In No. 788 ddo. 4 Februari van dit tijdschrift breekt de Heer G. A. P. Weyer eene lans voor de oprichting op Java van eene termijnmarkt voor suiker. Schrijver refereert aan het slot van zijn artikel aan de door den Heer Th. G. H. Stibbe reeds vroeger in dit tijdschrift ontwikkelde denkbeelden ten gunste van de oprichting van liquidatiekassen voor productenzaken op Java, die tot eene georganiseerde termijnmarkt zoude kunnen leiden. Terwijl ik mij met de

ideeën van den Heer Stibbe ten opzichte van sommige Javaproducten wel zoude hebben kunnen vereenigen, meende ik toen krachtig te moeten waarschuwen tegen het experiment om op Java eene geregelde termijnmarkt voor suiker in het leven te roepen, zie E.-S. B. van 12 en 19 Dec. 1923.

De bedoeling van den Heer Stibbe was het geven van meerdere zekerheid aan den tusschenhandel op Java en hetgeen ik toen daarover geschreven heb geldt ook nog voor de toestanden van heden.

Thans pleit de Heer Weyer voor de oprichting van eene termijnmarkt op Java teneinde aan de Javasuiker een grooter afzetgebied te geven. Hierop kan ik slechts zeggen, dat de geheele wereld bereids open staat voor het Javaproduct, voor zoover de consumptielanden niet door hooge invoerrechten ter bescherming van de eigen suikercultuur hunne grenzen voor den import van suiker gesloten hebben. Indien de Javasuiker verleden jaar uitsluitend in het Verre Oosten geconsumeerd werd, dan is dit alleen daaraan toe te schrijven, dat de prijzen, die op Java gevraagd en betaald werden, te hoog waren voor de overige wereld.

Schrijver noemt het monopolie van de Javasuiker in het Oosten niet zoo hecht en onaantastbaar meer als het placht te zijn, dit zouden de laatste jaren bezeten hebben. Een monopolie heeft Java echter nooit in het Oosten bezeten. Er is bijv. altijd Europeesche Bietsuiker naar Britsch-Indië gegaan, wanneer die goedkooper te krijgen was dan Javasuiker, en het hangt geheel af van de verkooppolitiek van de producenten op Java of er al dan niet Europeesche of Cubaansche suiker naar het verre Oosten geëxporteerd wordt. Aan afzetmogelijkheden voor zijne suiker heeft het Java dan ook nooit ontbroken, behalve in de laatste oorlogsjaren, toen geen schepen voor het vervoer daarvan te krijgen waren. Voor den afzet van Javasuiker buiten Java is eene termijnmarkt op Java dus volkomen overbodig.

Als bewijs hoe nuttig eene termijnmarkt op Java voor den verkoop van het Javaproduct kan zijn, geeft schrijver als voorbeeld de termijnmarkt te New-York, waar Cubaplanters ten allen tijde hun toekomstig product op levering kunnen verkoopen. Deze vergelijking is echter niet juist, aangezien deze termijnmarkt niet op Cuba zelf gevestigd is, maar in de Verenigde Staten, tevens het hoofdafzetgebied voor Cubasuiker. Voor zaken met Engeland, het voornaamste afzetgebied van Javasuiker in Europa, bestaat reeds eene termijnmarkt in Londen, doch daarvan wordt door Javaproducten geen gebruik gemaakt, omdat de noteringen aldaar bijna altijd beneden Javapariteit liggen.

Wanneer nu de oprichting van eene termijnmarkt op Java werkelijk ertoe zoude leiden, dat groote buitenlandse interessanten op deze markt opereeren, hetgeen de schrijver zoo wenschelijk vindt, dan is het tevens gedaan met de bevoorrechte positie, die de Javaproducten tot dusver hebben ingenomen in den wereldsuikerhandel en die ieder ander productie-land hun benijdt. Dan zal de prijsbasis voor Javasuiker heel spoedig op het lagere niveau gebracht worden van de andere groote termijnmarkten, want buitenlandse operateurs zullen natuurlijk beginnen op de Javasche termijnmarkt te verkoopen tegen hunne goedkoopere inkoop op andere markten en de Javaproducten zullen tenslotte genoodzaakt zijn zich bij de op de termijnbeurs geboden prijzen neer te leggen. Dan komt Java aldus geheel onder den invloed van de wereldspeculatie en zal de prijscontrole van de producenten op Java niets meer te beteekenen hebben.

Voor handelaren op Java en ook voor exporteurs, die voor den afscheep van het product toch altijd noodig zullen zijn, mag een dergelijke toestand zekere voordeelen opleveren en voor de suikermakelaars op Java zoude bepaald een gulden tijdperk aanbreken,

maar tenslotte moet bij deze vraagstukken het belang van den producent den doorslag geven en die zoude spoedig merken, dat men zich met eene termijnmarkt het paard van Troje op Java binnengehaald heeft.

Daarom: Leave well alone.

A. VOLZ.

AANTEKENINGEN.

Indexcijfers van scheepsvrachten.

„The Economist” schrijft: Gedurende het grootste gedeelte van de maand Januari vertoende de vrachtenmarkt een vastere tendens, zoodat ons indexcijfer, op basis van de gemiddelde maandelijksche vrachten samengesteld, 94.5 bedraagt tegen 94.8 een maand en 94.4 een jaar geleden. De jongste bewegingen van de verschillende groepindices zijn als volgt:

Datum	Europeesche waten	Noord-Amerika	Zuid-Amerika	Britsch-Indië	Verre Oosten en Stille Zuidzee	Australië	Totaal
Basis (Gemiddelde v. 1898—1913)	100	100	100	100	100	100	100
(Gemidd. v. 1913)	110,0	113,1	123,4	106,3	117,4	127,9	116,3
Febr. 1920	814,3	529,9	757,5	744,8	587,0	712,2	691,0
Dec. „	268,9	277,2	244,1	256,8	286,7	347,2	280,1
Dec. 1921	160,1	164,1	163,7	144,4	141,3	166,5	156,7
Dec. 1922	137,1	135,2	129,2	122,6	136,1	159,3	136,6
Dec. 1923	134,0	132,7	120,1	124,4	125,1	144,2	130,1
Dec. 1924	117,4	129,2	119,5	119,8	129,3	161,1	129,4
Dec. 1925	117,0	121,6	117,0	110,1	110,1	154,9	121,8
Dec. 1926	139,7	156,1	145,9	132,9	129,2	179,8	147,3
Dec. 1927	105,6	116,2	113,6	114,2	124,9	139,8	119,0
Dec. 1928	122,1	131,3	125,6	126,8	127,4	156,7	131,7
Dec. 1929	117,3	95,5	94,6	109,0	93,4	91,7	100,3
Januari 1930	104,2	94,2	95,1	99,8	85,2	88,1	94,4
Februari „	98,1	92,6	95,5	93,4	78,9	75,7	89,0
Maart „	96,3	87,7	91,9	94,2	77,8	79,2	87,9
April „	94,4	91,2	95,9	94,8	76,3	85,5	89,7
Mei „	95,1	88,5	91,6	94,2	74,6	87,2	88,5
Juni „	91,3	85,2	90,7	95,7	74,6	90,8	88,1
Juli „	86,3	89,6	94,6	102,8	78,3	93,5	90,8
Aug. „	86,7	94,2	99,7	104,5	84,7	106,8	96,1
Sept. „	87,3	91,2	95,7	103,0	89,2	117,5	97,3
Oct. „	91,1	85,6	93,3	101,3	85,2	113,9	95,1
Nov. „	89,5	85,0	90,4	99,8	81,0	107,7	92,2
Dec. „	89,7	86,9	93,8	103,8	85,2	109,5	94,8
Januari 1931	88,0	90,1	90,1	101,3	88,8	108,6	94,5

De uitgaande kolenvrachten werden nadeelig beïnvloed door den stilstand in de productie in Zuid-Wales, terwijl de graanhandel, wat de thuisvrachten betreft, geen teekenen van algemeene opleving vertoonde. Er was goede vraag naar tonnage van Australië en de rijsthavens in het Oosten. De Noord-Amerikaansche vrachten waren eveneens vaster, hoewel het aantal afgesloten contracten gering was. Tegen het einde van de maand nam weder een zwakkere toon de overhand in alle afdeelingen, terwijl de noteringen van La Plata sterk daalden. De veranderinge gedurende de maand van elke groep en subgroep blijken uit de volgende tabel; het cijfer 100 vertegenwoordigt het gemiddelde niveau gedurende de periode 1898—1913:

	Indexcijfer	+ of -
Golf van Biscaye; uitgaande vracht...	104,6	- 5,6
„ „ „ thuisvracht.....	91,9	..
Middell. Zee; uitgaande vracht.....	83,4	- 2,5
„ „ „ thuisvracht.....	91,6	- 1,7
Noord-Amerika.....	90,1	+ 3,2
Zuid-Amerika; uitgaande vracht ..	74,9	- 1,6
„ „ „ thuisvracht.....	105,3	- 5,8
Indië; uitgaande vracht.....	96,2	- 4,8
„ „ „ thuisvracht.....	106,5	..
Het verre Oosten, enz.....	88,8	+ 3,6
Australië.....	108,6	- 0,9

De volgende tabel toont de verhouding van het indexcijfer tot het gemiddelde van 1913:

(1913 = 100)				
Maand	1928	1929	1930	1931
Januari	98,47	109,6	81,2	81,2
Februari	94,33	106,7	76,5	
Maart	93,17	102,6	75,5	
April	94,59	99,1	77,1	
Mei	93,79	97,3	76,1	
Juni	91,29	92,1	75,7	
Juli	93,73	94,8	78,1	
Augustus	98,17	96,1	82,6	
September	99,54	95,3	83,6	
October	103,93	93,3	81,7	
November	110,94	88,3	79,3	
December	113,17	86,2	81,5	
Jaarl. gemiddelde	98,8	96,8	79,1	

Slechts weinig verbetering kan worden verwacht, zolang de tot dusverre opgelegde tonnage niet sterk is verminderd.

Kosten van het levensonderhoud bij arbeidersgezinnen en gezinnen van meergegoeden te Amsterdam.

De indexcijfers der kosten van het levensonderhoud voor December 1930 ondergingen de werking van een prijsdaling op een aantal onderdeelen van het budget, welke zich voor de arbeidersgezinnen weerspiegelt in een totale vermindering met 3.4 pCt. en voor de gezinnen van meergegoeden met 2.0 pCt. De indexcijfers zelf, op de basis van de periode 1923—1924 = 100, waren derhalve voor arbeidersgezinnen 83.7 (tegen 91.8 in September 1930 en 94.8 in December 1929) en voor gezinnen van meergegoeden 91.8 (tegen 93.7 in September jl. en 95.6 in December 1929).

Tweeërlei invloeden hebben tot deze beweging bijgedragen.

In de eerste plaats seizoenschommelingen, welke zich ditmaal eenigszins anders deden gelden dan meestal in het betreffende jaargetijde het geval is. Tegenover een daling bij aardappelen, groenten, fruit, die gezamenlijk op het budget een groote plaats innemen, staat in den winter gewoonlijk een stijging bij melk, eieren en vetten (natuurboter), voor zoover de voeding aangaat, en, voor zoover de overige uitgaven betreft, bij brandstof (hoogere prijzen van huisbrand), welke stijging de eerstgenoemde dalingen niet alleen neutraliseert, maar soms zelfs overtreft. In December 1930 was daarentegen bij melk een vermindering te constateeren (met ingang van 21 December prijsverlaging van 16 op 15 cent per liter), was natuurboter, over de geheele maand berekend, goedkoper dan in September en werd in de rubriek brandstof de stijging bij anthraciet meer dan opgewogen door een daling bij petroleum, waarvan de prijs in December 12 cent bedroeg tegen 14 in September. Daartegenover staat, althans bij de arbeidersgezinnen, dat dit jaar de aardappelen iets duurder waren dan drie maanden vroeger, hetwelk is toe te schrijven aan het feit, dat voor deze categorie van gezinnen toenmaals enkele vrij goedkope soorten verkrijgbaar waren. Dit verschil was echter zóó gering, dat het de berekende uitgave per eenheid per week slechts verhoogt van 25½ tot 26 cent. Voor de arbeidersgezinnen is trouwens in de rubriek vetten te vermelden, behalve de daling bij natuurboter, een vrij sterke verlaging bij rundvet en reuzel, welke de eerste nog belangrijk versterkt.

De seizoensinvloeden hebben dus in de berekeningen een dalende tendens gebracht. Daarnaast deden een aantal andere verlagingen eveneens hun invloed gelden. Tot de voornaamste rubrieken, welke als gevolg daarvan een vermindering ondergingen, behooren: brood, beschuit en koek (algemeene, in November ingetreden, broodprijsverlaging), vleesch (alle soorten; voor zoover bevroren rundvleesch aangaat, tariefwijziging van 19 November), woninginrichting en huisraad, kleeding (beide laatste rubrieken vooral bij de arbeidersgezinnen). Verder: grutterwaren, kaas, visch, kruidenierswaren (koffie). Voor de beter ge-

situeerden is bovendien te vermelden eenige verlaging bij den post schoeisel, welke voor de arbeidersgezinnen reeds bij de September-berekening kon worden waargenomen.

Op de basis van de prijzen vóór den oorlog = 100 waren de indexcijfers over December 1930:

voor arbeidersgezinnen 156.6 (tegen 162.1 in September jl. en 167.4 in December 1929),

voor gezinnen van meergegoeden 162.0 (tegen 165.4 in September jl. en 167.7 in December 1929).

	Arbeidersgezinnen. Gemiddelde inkomsten f 1902 per gezin.			Gezinnen v. meergeg. Gemiddelde inkomsten f 8527 per gezin.		
	Voe- ding ¹⁾	Rest ²⁾	Totaal	Voe- ding ¹⁾	Rest ²⁾	Totaal.
Gemidd. uitgave p. gezinseenheid ³⁾ in centen gedurende het jaar 1 Oct. 1923—30 September 1924. ⁴⁾	493	608½	1101	925½	2900	3825½
Bedragen in centen, welke per gezinseenheid zouden zijn uitgegeven, indien besteed aan hetzelfde als in het jaar 1 Oct. '23—30 Sept. '24 in:						
Dec. 1928....	460½	586½	1047½	3823	12847	16670
Maart 1929....	456½	592½	1049	3756	12833	16589
Juni 1929....	463	590	1053	3936	12832	16768
Sept. 1929....	448	591½	1039½	3750	12812	16562
Dec. 1929....	455	590½	1045½	3797	12806	16603
Maart 1930....	427½	589	1016½	3513	12734	16247
Juni 1930....	426	586	1012	3622	12700	16322
Sept. 1930....	428½	583½	1012	3578	12695	16273
Dec. 1930....	406½	571	977½	3477	12587	16044

¹⁾ Brood, beschuit, koek, grutterwaren, melk, kaas, eieren, vleesch, visch, vetten, suiker, andere kruidenierswaren, aardappelen, groenten, fruit, dranken, maaltijden buitenshuis bereid, berek. voed. vacantie buiten Amsterdam.

²⁾ Kleeding, schoeisel, huishuur, brandstof, gas, electriciteit, toilet-, wasch-, schoonmaakartikelen, woninginrichting huisraad, fondsgelden, contributie, periodieken, rooken, ontspanning, spoor, tram, diversen (incl. hulp in de huishouding).

³⁾ De herleiding tot gezinseenheden geschiedt aldus, dat de man geldt voor 1, de vrouw voor 0,9, een kind in het eerste levensjaar voor 0,15, in het tweede voor 0,2, in het derde voor 0,3 volwassene en zoo geleidelijk opklimmende met 0,05 voor elk leeftijdsjaar.

⁴⁾ Voor de arbeidersgezinnen hebben de cijfers betrekking op wekelijkse uitgaven; voor de gezinnen van meergegoeden op maandelijksche uitgaven.

Alleen van de gegevens over 1927 zijn de cijfers voor de laatstgenoemde gezinnen berekend op basis van de wekelijkse uitgaven.

Maanden	Indexcijfers voor arbeidersgezinnen op de basis van		Indexcijfers voor gezinnen v. meergegoeden op de basis van	
	de periode 1911/13=100	de periode 1 Oct. 1923—30 Sept. 1924 = 100	de periode 1911/13=100	de periode 1 Oct. 1923—30 Sept. 1924 = 100
1911/13	100		100	
Mrt. 1920	213,7		198,3	
Dec. 1920	221,6			
Juni 1921	207,9			
Dec. 1921	190,4			
Juni 1922	186,8			
Dec. 1922	176,3			
Juni 1923	173,5			
Dec. 1923	177,6			
Mrt. 1924	179,1	176,6		
Juni 1924	173,3			
Sept. 1924	176,3		100	176,5
Dec. 1924	180,8			
Juni 1925	179,1			
Dec. 1925	177,2			
Juni 1926	170,9	96,8	171,7	97,3
Dec. 1926	167,8	95,0	169,5	96,1
Juni 1927	167,4	94,8	168,9	95,7
Dec. 1927	169,5	96,0	169,3	95,9
Juni 1928	170,4	96,5	170,5	96,6
Dec. 1928	167,9	95,1	169,4	96,0
Juni 1929	169,0	95,7	170,7	96,7
Dec. 1929	167,4	94,8	167,7	95,6
Mrt. 1930	162,8	92,2	165,0	93,5
Juni 1930	162,1	91,8	166,1	94,1
Sept. 1930	162,1	91,8	165,4	93,7
Dec. 1930	156,6	88,7	162,0	91,8

INGEZONDEN STUKKEN.

HET INVALIDITEITSFONDS.

Dr. J. van Hoorn schrijft ons:

Naar aanleiding van het artikel van den Heer J. P. C. Wagner in ons nummer van 28 Januari jl. moge het volgende worden opgemerkt:

De vraag, of het aanbeveling verdient den schrijver in zijn conclusie te volgen, wensch ik geheel ter zijde te laten. Reeds vroeger is betoogd, dat de beantwoording ervan voor een niet gering deel ligt op het terrein van degenen, die te waken hebben over onze Staatsfinanciën.

Het is dus in ieder geval zaak, dat men er zich rekenschap van geeft, voor welke bedragen men komt te staan, en om dit te kunnen beoordeelen, moet men o.a. vertrouwd zijn met inhoud en strekking van onze ingewikkelde Invaliditeitswet, op gevaar af anders tot een geheel onjuiste slotsom te geraken.

Aan dit gevaar is de geachte schrijver niet ontsnapt, immers anders is het verband van de 8e met de 7e alinea van zijn artikel niet te verklaren. De Heer W. schrijft hier:

„Wij schrijven thans 1930. De premie-opbrengst zal dit „jaar zeker de 40 miljoen overschrijden en is dus sedert „1924 opgelopen met een miljoen of acht. Dit behoeft geen „verwondering te wekken, aangezien wij te doen hebben „met verplichte verzekering en derhalve het aantal ver- „zekerden voortdurend toeneemt zoolang de bevolking „groeit.

„Van het spookbeeld, dat omstreeks het jaar 2000, wan- „neer geen fonds zou zijn gevormd van zegge 2 milliard, „80 miljoen per jaar uit de belasting-opbrengst zou moe- „ten worden bijgepast, schrikke men dus niet al te veel. De „praktijk blijkt hier alweder boven de wiskunde te gaan.”

Blijkbaar verkeert schrijver in de meening, dat nu de premie-betaling zooveel meer opbrengt dan vroeger wel werd geschat, dit meerdere in aftrek kan worden gebracht van de 80 miljoen per jaar, die op den duur uit de belastingen bijgepast zouden moeten worden. Maar zoo is het allerminst, integendeel!

Toeneming der premie-betaling kan drieërlei betee-kenen: 1o. dat er meer verzekerden zijn, 2o. dat het plakken met minder onderbrekingen geschiedt, 3o. dat er gemiddeld in een hoogere loonklasse wordt geplakt.

In alle deze gevallen nemen, *tengevolge van het meerdere plakken*, de verplichtingen van het Invaliditeitsfonds toe. In het eerste geval is dit zonder meer duidelijk; bij de beide andere gevallen moet men er aan denken, dat de renten der Invaliditeitswet geen vaste bedragen zijn, maar geheel afhankelijk zijn van de betaalde premiën. Nauwkeuriger gezegd: uit art. 75 dier wet volgt, dat iemands rente evenredig is aan de gemiddeld voor hem betaalde premie.

De verhoogde premie-betaling zal dus de toekomstige 80 miljoen, die uit de schatkist zouden moeten worden bijgepast, *verhoogen* en niet verlagen.

Gesteld, dat de premiebetaling zich stabiliseerde op 50 miljoen in plaats van op de oorspronkelijk geschatte 40 miljoen, dan zou ruw gerekend het uit de Schatkist bij te passen bedrag ook van 80 miljoen op 100 miljoen komen.

Het is zeer nuttig, dat de vraag „omslagstelsel of fondsvorming?” van alle kanten bekeken wordt, maar het is absoluut noodzakelijk, dat men bij het overwegen van zijn oordeel werkt met *juiste* gegevens. Dit geeft aanleiding tot een opmerking van algemeenen aard en wel deze: Er wordt tegenwoordig in breeden kring belangstelling voor een omslagstelsel voor de sociale verzekering aan den dag gelegd, maar *zonder* dat precies voorop gesteld wordt, hoe groot men zich de toekomstige pensioenen denkt en hoe de regeling er verder zal uitzien en dus *zonder* dat men cijfers voor de toekomstige kosten weet, waaraan men houvast heeft. En zonder dergelijke cijfers zal men zich toch nooit een gefundeerd oordeel kunnen vormen!

Niettemin zou men voor het produceeren dezer

cijfers terecht moeten komen bij de verzekeringswiskunde en het vertrouwen van den geachten schrijver in die wetenschap schijnt niet heel groot te zijn. Hij dient er zich echter rekenschap van te geven, dat de wiskunde van uit bepaalde onderstellingen nooit anders dan tot een onomstootelijk resultaat kan voeren, zonder dat de praktijk of wie of wat anders ook, daarmede ooit in tegenspraak kan komen, en dat het de onderstellingen zijn, waarvan men is uitgegaan, die met de praktijk kunnen blijken te botsen. Die onderstellingen immers zijn niet anders dan toekomstvoorspellingen betreffende den toekomstigen toestand der bevolking en het is natuurlijk dwaasheid, indien men van de verzekeringswiskunde zou eischen wat geen andere wetenschap vermag, nl. de toekomst te ont-sluieren.

Men zal daarom verstandig doen de wiskunde in haar natuurlijke waarde te erkennen en de berekeningen te doen uitvoeren volgens *verschillende* onderstellingen wat betreft den toekomstigen toestand der bevolking. Iedereen kan dan kiezen welken loop van zaken hij voor het meest waarschijnlijk houdt, maar die keuze gedaan zijnde liggen dan ook de financiële gevolgen aan die keuze verbonden onomstootelijk vast. En de uitkomsten voor de uitersten in de onderstellingen geven dan verder de grenzen aan, waartuschen de toekomstige financiële werkelijkheid *met zekerheid* zal moeten liggen!

* * *

N a s c h r i f t. Naar aanleiding van hetgeen de geachte schrijver opmerkt, diene het volgende:

1o. De Invaliditeitsvoorziening.

In de premies voor de Invaliditeitswet is een hoog percentage begrepen voor de ouderdomsvoorziening der loonarbeiders. Voert men voor deze en voor de zelfstandigen, die op 65-jarigen leeftijd niet zijn aangeslagen in de Rijksinkomstenbelasting, eene Staatspensionneering in, dan behoeven uit de premie-opbrengst slechts te worden gekweten de Invaliditeitsrenten, Weduwenrenten, Weezenrenten, de kosten van voorzorg ter voorkoming van invaliditeit en de administratiekosten.

Neemt men als basis de Deutsche invaliditeitsfrequentie (tien blijvend invaliden per duizend verzekerden) en geeft men hun de maximum rente ad pl.m. zes gulden per week, die de Invaliditeitswet, na veertig jaar *geregeld* premiebetalen in de *hoogste* loonklasse, omstreeks het jaar 1960 geeft, dan komt men voor drie miljoen verzekerden (dit getal is zéér hoog, er zijn er thans ruim twee miljoen) tot eene uitkeering van pl.m. tien miljoen gulden per jaar. (Ik neem dit en alle verdere bedragen opzettelijk aan den *hogen kant*). Thans bedraagt deze uitkeering pl.m. vier miljoen per jaar, dus twee vijfde gedeelten van hetgeen omstreeks 1960 *maximaal* noodig is. Vermenigvuldigt men de Weduwenrenten, thans pl.m. drie miljoen bedragende en de Weezenrenten ad twee miljoen eveneens met 2½, dan zullen deze omstreeks 1960 een uitgaaf vorderen van twaalf en een half miljoen. Tzamen twee en twintig en een half miljoen. Tijdelijke invaliditeit is beter bij de Ziektewet onder te brengen.

Stel de administratiekosten in 1960 op zes miljoen en de kosten van voorzorg op vier miljoen, dan komt men tot een totaal aan uitgaven van twee en dertig en een half miljoen, zijnde nog acht miljoen *minder* dan de *huidige* premie opbrengt.

Maar het spreekt vanzelf, dat de premie-opbrengst ad veertig miljoen, bij eene stijging van het aantal verplicht verzekerden tot drie miljoen, met vele miljoenen zal worden overschreden en dus zeker oploopt tot meer dan vijftig miljoen. Stijgt het aantal verzekerden niet, dan is ook het aantal invaliden geringer dan dertig duizend.

Hieruit blijkt, dat men *reeds nu* invaliditeit van minder dan twee derden kan honoreeren en de renten

belangrijk kan verhoogen, zonder gevaar te loopen, dat in de toekomst de jaarlijksche premie-opbrengst onvoldoende zal zijn om de jaarlijksche lasten te bestrijden. Ik herhaal, dat de Invaliditeitswet *aan enkelen eerst omstreeks 1960* renten van zes gulden per week geeft. Thans, nu de wet elf jaar in werking is, bedraagt de hoogste rente pl.m. vier gulden per week. Verscheidene renten worden ook thans nog toegekend tot bedragen van minder dan honderd gulden per jaar. Dit nu, noem ik geen sociale voorziening. De betrokkenen vallen ten offer aan wiskundig gepot.

20. De Staatspensionneering.

Geeft men aan een half millioen 65-jarigen en ouderen, die niet zijn angeslagen in de Rijksinkomstenbelasting, eene ouderdomsrente van drie gulden per week, dan bedragen de kosten acht en zeventig millioen per jaar.

Aan Staatsbijdragen wordt thans gestort vijftig millioen, aan interest wordt gekweekt dertien millioen. Tekort vijftien millioen.

Dit tekort ontstaat eerst omstreeks het jaar 2000, wanneer het aantal pensioentrekkenden dan inderdaad een half millioen zal zijn, want dit getal is zéér hoog.

Aangenomen mag worden, dat eene toenemende bevolking meer aan belastingen kan opbrengen en van die opbrengst dus geleidelijk meer dan vijftig millioen kan afstaan voor de ouden van dagen. Worden de tijden beter, dan kan men het pensioen verhoogen.

De Invaliditeitswet geeft omstreeks 1960 aan *een gering deel* der loonarbeiders eene rente op 65-jarigen leeftijd van pl.m. zes gulden per week. Het is geen gezond beginsel Staatsbijdragen slechts aan *een deel* der behoeftigen te doen ten goede komen. Het beschikbaar bedrag dient men om te slaan over *alle* behoeftigen, hetzij loonarbeiders, hetzij zelfstandigen. Het is beter aan *alle* behoeftigen een Staatspensioen te geven van bijv. vier gulden per week, dan aan een gering deel zes gulden te geven en aan anderen (juist de aller armsten) niets.

Tenslotte merk ik nog op, dat de zaak waarom het hier gaat met verzekeringswiskunde *niets* te maken heeft. Het systeem der Invaliditeitswet is geen systeem van verzekering, doch betreft louter sparen voor rente. Naar mijne meening worden hier ten onrechte manipulatiën toegepast, die thuis behooren in een particulier verzekeringsbedrijf, doch niet in eene publiekrechtelijk geregelde sociale voorziening, welke door het Rijk wordt gegarandeerd.

J. P. C. WAGNER.

ONTVANGEN BOEKEN.

Finanzierung mit Fremdkapital. Die Grenze der wirtschaftlichen Verwertbarkeit des Fremdkapitals in der Unternehmung. Von Dipl.-Kaufm. Dr. oec. Curt Sandig. (Die Bücher: Organisation. Eine Schriftenreihe, herausgegeben von Professor Dr. H. Nicklisch, Handels-Hochschule Berlin. Band XI). 80. XII, 136 Seiten. Broschiert R.M. 6.—. Stuttgart 1930. C. E. Poeschel Verlag.

Het is een zeer gewoon verschijnsel, dat ondernemingen vreemd kapitaal aantrekken; in het meerendeel van de gevallen dient dit voor vergrooting van de mogelijkheden van de onderneming en voor verbetering van de rentabiliteit van het eigen kapitaal.

Daar staat tegenover, dat steeds opnieuw ondernemingen onder den last van het vreemde kapitaal bezwijken. Vreemd kapitaal kan de onderneming voordeel, maar ook nadeel brengen. Dit boek behandelt de vraag, waar de grens voor de economische aanwending van vreemd kapitaal ligt.

De schrijver bepaalt zich eerst tot een uiteenzetting van den tegenwoordigen stand van het vraagstuk en behandelt daarna het crediet van de onderneming en de economische verschijnselen van het vreemde kapitaal. Hij wijst op de fouten, die in de practijk door het vasthouden aan bepaalde financieringsrecepten gemaakt kunnen worden en geeft de middelen aan, die verliezen kunnen voorkomen en de financiering met vreemd kapitaal voor de onderneming van voordeel kan doen zijn.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. ... beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. (Disc. Wissels. 2 1/2 24 Jan. '31	Lissabon 7 1/2 2 Juni '30
Bk. { Bel. Binn. Eff. 3 1/2 24 Jan. '31	Londen 3 1 Mei '30
{ Vrsch. in R.C. 3 24 Jan. '31	Madrid 6 19 Juli '30
Athene 9 2 Dec. '28	N.-York F.R.B. 2 23 Dec. '30
Batavia 4 1/2 10 Mrt. '30	Oslo 4 8 Nov. '30
Belgrado 5 1/2 28 Mei '30	Parijs 2 2 Jan. '31
Berlijn 5 9 Oct. '30	Praag 4 24 Juni '30
Boekarest 9 23 Nov. '29	Pretoria 5 1/2 29 Spt. '30
Brussel 2 1/2 31 Juli '30	Rome 5 1/2 19 Mei '30
Budapest 5 1/2 28 Mei '30	Stockholm ... 3 6 Feb. '31
Calcutta 7 15 Jan. '31	Tokio 5.1 6 Oct. '30
Dantzig 5 10 Oct. '30	Weenen 5 9 Sept. '30
Helsingfors 6 26 Aug. '30	Warschau 7 1/2 3 Oct. '30
Kopenhagen 3 1/2 12 Nov. '30	Zwits. Nat. Bk. 2 23 Jan. '31

OPEN MARKT.

	1931				1930	1929	1914
	14 Febr.	9/14 Febr.	2/7 Febr.	25/31 Jan.	10/15 Febr.	11/16 Febr.	20/24 Juli
Amsterdam Partic.disc. Prolong.	1 1/8 1 1/4	1 1/16-1/4 1-1 1/4	1 1/2-1/4 1-1/4	1 3/16-5/16 1-1 1/2	2 1/4-3 2 5/8-1 3/16	4 1/2-1 1/2 4 1/2-5	3 1/8-3/16 2 1/4-3/4
Londen Daggeld... Partic.disc.	2-1/2 2 2/16	2-3 1/2 2 1/2-2 1/16	1 3/4-3 2 7/16-1 1/2	1 3/4-2 1/4 2 7/16-1 1/2	3-5 3 7/8-4	4-6 1/2 5 1/8-5 1/16	1 3/4-2 2 1/4-3/4
Berlijn Daggeld... Partic.disc.	5 1/2-7	3-7	5-8	3-7 1/2	3 1/2-7	3 1/2-7 1/2	—
30-55 d... 56-90 d...	4 7/8 4 7/8	4 7/8 4 7/8	4 7/8 4 7/8	4 3/4-7/8 4 3/4-7/8	5 3/8-5/8 5 3/8-5/8	5 5/8-3/4 5 5/8-3/4	2 1/8-1 1/2
Waren-wechsel	5 1/4-3/8	5 1/4-3/8	5 1/4-3/8	5 1/4	5 1/8-6	6-1/8	—
New York Partic.disc.	1 1/2-3/4 1 1/8	1 1/2-3/4 1 1/8-1/2	1 1/2-3/4 1 1/2-1 1/8	1 1/2-3/4 1 1/8	4-3/4 3 7/8	6-10 1/4 5 1/8-1 1/2	1 3/4-2 1/2

1) Koers van 13 Febr. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
10 Febr. 1931	2.49 1/8	12.11 1/8	59.24	9.77	34.76 1/2	99 1/8
11 " 1931	2.49 1/16	12.11 1/16	59.23 1/2	9.77	34.75 1/2	99 1/8
12 " 1931	2.49 1/8	12.10 1/2	59.22	9.76 1/2	34.73	99 1/8
13 " 1931	2.49 1/16	12.10 3/4	59.22	9.76 1/2	34.71 1/2	99 1/8
14 " 1931	2.49 1/4	12.10 7/16	59.21	9.76 1/2	34.72	99 1/8
16 " 1931	2.49 1/4	12.10 7/16	59.22 1/2	9.75 1/2	34.71 1/2	99 1/8
Laagste d.w.1)	2.48 1/10	12.10 1/2	59.19	9.76	34.68	99 1/8
Hoogste d.w.1)	2.49 1/16	12.11 1/8	59.25	9.77 1/2	34.78	99 1/8
9 Febr. 1931	2.48 1/16	12.10 1/2	59.19 1/2	9.76 1/2	34.76	99 1/8
2 " 1931	2.48 1/16	12.08 9/16	59.16	9.75 1/2	34.71	99 1/8
Muntpariteit	2.48 1/4	12.10 1/4	59.26	9.75	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
10 Febr. 1931	48.11 1/2	35.—	7.37	1.48 1/2	13.04	25.17 1/2
11 " 1931	48.11	35.—	7.37 1/2	1.48 1/2	13.04	24.96
12 " 1931	48.08	34.98	7.37 1/2	1.48 1/2	13.03 1/2	24.55
13 " 1931	48.07 1/2	35.—	7.37 1/2	1.48 1/2	13.04	24.15
14 " 1931	48.07 1/2	35.—	7.37	1.48 1/2	—	—
16 " 1931	48.08 1/2	35.—	7.37 1/2	1.48 1/2	13.04	24.85
Laagste d.w.1)	48.04	34.92 1/2	7.36 1/2	1.47	13.01	24.—
Hoogste d.w.1)	48.12	35.02 1/2	7.37 1/2	1.49	13.05	25.40
9 Febr. 1931	48.10	35.—	7.36 1/2	1.48 1/2	13.03 1/2	25.15
2 " 1931	48.08 1/2	35.—	7.36 1/2	1.48 1/2	13.03	25.37 1/2
Muntpariteit	48.—	35.10	7.37 1/2	1.488	13.09	48.52 1/2

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Ostlo *)	Helsingfors 1)	Buenos-Aires 1)	Montreal 1)
10 Febr. 1931	66.75	66.67 1/2	66.70	6.26 1/2	76 1/4	2.49 1/16
11 " 1931	66.75	66.67 1/2	66.70	6.27	77	2.49 1/16
12 " 1931	66.72 1/2	66.65	66.67 1/2	6.26 1/2	78 1/4	2.49 1/16
13 " 1931	66.72 1/2	66.65	66.67 1/2	6.27 1/2	79 1/4	2.49 1/16
14 " 1931	66.72 1/2	66.65	66.67 1/2	6.27	79	2.49 1/4
16 " 1931	66.70	66.62 1/2	66.65	6.26 1/2	79	2.49 1/4
Laagste d.w.1)	66.65	66.60	66.60	6.25 1/2	75 1/4	2.49
Hoogste d.w.1)	66.75	66.70	66.70	6.28	80 1/4	2.49 1/8
9 Febr. 1931	66.70	66.65	66.65	6.26	76 1/4	2.49 20
2 " 1931	66.65	66.55	66.55	6.26 1/2	75 1/4	2.48 1/2
Muntpariteit	66.67	66.55	66.67	6.26 1/2	95 1/4	2.48 1/2

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen

KOERSEN TE NEW YORK (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
10 Febr. 1931	4,86 1/8	3,92 1/8	23,78	40,14 1/8
11 " 1931	4,86 1/8	3,92 1/8	23,78	40,14 1/8
12 " 1931	—	—	—	—
13 " 1931	4,85 31/32	3,91 7/8	23,76	40,12 1/8
14 " 1931	4,85 5/8	3,91 1/4	23,75 1/2	40,12 1/2
16 " 1931	4,85 23/32	3,91 7/8	23,76 1/2	40,12 1/2
17 Febr. 1930	4,86 1/16	3,91 3/8	23,86 3/4	40,08 1/2
Muntpariteit	4,8667	3,90 3/8	23,81 1/2	40 1/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	31 Jan. 1931	7 Febr. 1931	9/14 Febr. '31 Laagste/Hoogste	14 Febr. 1931
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 1/2	97 1/2	97 1/16	97 1/2
Athene	Dr. p. £	375	375	374 3/4	375 1/2
Bangkok	Sh. p. tical	1/9	1/9 7/8	1/9 9/16	1/9 9/16
Budapest	Pen. p. £	27.81	27.84 1/2	27.82	27.84 1/2
Buenos Aires ..	d. p. \$	34 7/32	34 7/32	34 3/16	35 1/16
Calcutta	Sh. p. rup.	1/5 25/32	1/5 25/32	1/5 1/16	1/5 25/32
Constantin ..	Piast. p. £	1.025	1.025	1.025	1.025
Hongkong ..	Sh. p. \$	11 1/2 d.	11 1/2 d.	10 3/4 d.	11 d.
Kobe	Sh. p. yen	2/0 29/64	2/0 13/32	2/0 11/32	2/0 29/64
Lissabon	Escu. p. £	108 1/2	108 1/2	108 1/8	108 1/2
Mexico	\$ per £	10.60	10.55	10.45	10.55
Montevideo ..	d. per £	33	33 3/4	33	34 1/2
Montreal ...	\$ per £	4.86 1/8	4.86 5/8	4.85 1/2	4.85 1/2
Rio de Janeiro	d. per Mil.	4 1/2	4 1/2	4 1/8	4 1/2
Shanghai ...	Sh. p. tael	1/3 1/2	1/2 1/4	1/16	1/2 1/4
Singapore ...	id. p. \$	2/3 3/4	2/3 3/4	2/3 11/16	2/3 3/4
Valparaiso ..	\$ per £	39.94	39.87	39.86	39.90
Warschau ...	Zl. p. £	43 5/16	43 5/16	43 5/16	43 5/16

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 2)

	Londen 1) (N. York 2)	Londen
9 Febr. 1931 ..	12 26 1/8	84/11 1/2
10 " 1931 ..	12 27 1/16	84/11 1/2
11 " 1931 ..	12 27 1/8	84/11 1/2
12 " 1931 ..	12 27 1/16	84/11 1/2
13 " 1931 ..	12 27 1/8	84/11 1/2
14 " 1931 ..	12 26 1/8	84/11 1/2
15 Febr. 1930 ..	20 43 3/8	84/11 1/2
27 Juli 1914 ..	24 11 1/16	84/11

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Vorderingen.	7 Febr. 1931	15 Febr. 1931
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Nederlandsche Bank	/ 12.374.201,26	/ 25.213.201,39
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	" 405.195,33	" 518.871,45
Voorschot op ult. Januari 1931 aan de gemeenten verstrekt op voor haar door de Rijksadministratie te heffen gemeentelijke ink. bel. en op. op de Rijksink. bel.	" 30.363.965,38	" 31.133.443,17
Voorschotten op ult. Jan. 1931 aan de gemeenten verstrekt op aan haar uit te keeren hoofdsom der personeele belasting, aandeel in de hoofdsom der grondbelasting, alsmede van opengeten op die belastingen	—	" 3.904.769,—
Voorschotten aan Ned.-Indië	" 102.668.804,35	" 103.206.104,82
Id. aan Suriname	" 13.253.298,07	" 13.261.881,59
Id. aan Curaçao	" 5.305.727,62	" 5.315.638,10
Kasvord. weg. credietverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand ..	" 106.429.740,91	" 108.121.217,08
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 10.700.000,—	" 1.500.000,—
Vordering op andere Staatsbedrijven 1)	" 22.728.819,04	" 19.104.020,74
	" 13.715.978,84	" 14.538.525,50
Verplichtingen.		
Schatkistbiljetten in omloop	/ 169.457.000,—	/ 169.457.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 59.900.000,—	" 59.900.000,—
Zilverbons in omloop	" 3.345.431,—	" 3.295.838,—
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1)	" 42.607.289,25	" 29.933.048,73
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 1)	" 39.262.900,98	" 40.186.923,09
Id. aan andere Staatsbedrijven 1)	" 817.097,93	" 817.097,93
Id. aan diverse instellingen 1)	" 24.861.708,87	" 24.242.634,35

1) In rekg.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Vorderingen:	7 Febr. 1931	14 Febr. 1931
Saldo bij 's Rijks kas	—	—
Saldo bij de Javasche Bank	—	—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas	/ 102.669.000,—	/ 103.206.000,—
Schatkistpromessen	—	—
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	—	—
Waarvan Muntbiljetten	—	—
Muntbiljetten in omloop	" 11.821.000,—	" 11.292.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds ..	" 3.171.000,—	" 3.171.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank ..	" 646.000,—	" 857.000,—
Voorschot van de Javasche Bank	" 6.569.000,—	" 9.973.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 16 Februari 1931.

Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 37.349.055,94 Bijbnk. " 169.794,70 Ag.sch. " 10.485.296,95	f 48.004.147,59
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. f 229.473.467,—	" —
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	—	" 229.473.467,—
Beleeningen		
incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f 28.618.206,13 Bijbnk. " 5.326.909,02 Ag.sch. " 50.317.624,26	f 84.262.739,41
Op Effecten	f 82.177.609,83	
Op Goederen Spec.	" 2.085.129,58	" 84.262.739,41
Voorschotten a. h. Rijk	—	—
Munt en Muntmateriaal		
Munt, Goud	f 84.571.720,—	
Muntmat., Goud ..	" 361.494.264,26	
	f 446.065.984,26	
Munt, Zilver, enz.	" 29.086.289,41	
Muntmat., Zilver ..	—	
	" 475.152.273,67 1)	
Belegging 1/8 kapitaal, reserves en pensioenfondsen	" 25.952.187,01	
Gebouwen en Meub. der Bank	" 5.000.000,—	
Diverse rekeningen	" 43.369.417,64	
	f 911.214.232,32	
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	
Reservefondsen	" 7.199.946,44	
Bijzondere reserve	" 8.000.000,—	
Pensioenfondsen	" 6.765.937,65	
Bankbiljetten in omloop	" 806.444.935,—	
Bankassignatiën in omloop	" 273.009,35	
Rek.-Cour. f Het Rijk	f 23.687.039,28	
saldo's: Anderen ..	" 28.176.742,40	" 51.843.781,68
Diverse rekeningen	" 10.686.622,20	
	f 911.214.232,32	
Beschikbaar metaalsaldo	f 131.340.380,40	
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.	" 328.350.951,—	
1) Waarvan in het buitenland f 28.846.779,33.		

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opelschb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo 1)	Dek-kings-perc.
	Munt	Muntmat.				
16 Febr. '31	84.572	311.494	806.445	52.117	131.340	55
9 " '31	84.582	361.494	813.101	45.271	130.838	55
2 " '31	74.594	361.494	841.530	23.623	116.440	53 1/2
26 Jan. '31	74.610	361.494	801.129	64.468	116.693	54
19 " '31	64.616	361.494	814.091	39.030	109.179	53 1/2
12 " '31	64.633	361.494	832.642	25.443	106.560	52 1/2
17 Febr. '30	64.989	372.024	785.427	18.429	142.152	58
25 Juli '14	65.703	366.410	310.437	6.198	43.621	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen 2)
16 Febr. 1931	48.004	—	84.263	229.473	43.369
9 " 1931	48.406	—	81.226	241.838	30.939
2 " 1931	48.295	—	87.073	250.373	36.828
26 Jan. 1931	48.707	—	83.031	250.671	41.142
19 " 1931	49.418	—	83.964	248.461	41.500
12 " 1931	50.206	—	86.756	247.093	44.378
17 Febr. 1930	51.660	—	83.416	205.792	24.829
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

1) Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 1/8 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opelschb. schulden	Discont.	Div. rekeningen 1)
10 Jan. 1931 ..	851	1.305	560	878	497
3 " 1931 ..	830	1.358	597	877	452
27 Dec. 1930 ..	810	1.274	506	889	578
20 " 1930 ..	893	1.242	518	893	601
11 Jan. 1930 ..	580 2)	1.508	655	1.069	523
5 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitp. der activa. 2) f 100.000 bij de Ned. Bank gedeponereerd.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikb. metaal-saldo
14 Feb. 1931	161.100		247.300	37.300	47.260
7 " 1931	162.500		246.400	38.600	48.500
31 Jan. 1931	171.600		243.500	43.600	56.760
17 Jan. 1931	138.170	41.055	251.313	46.979	59.908
10 " 1931	138.542	41.291	257.333	45.924	58.530
3 " 1931	138.550	40.501	253.659	45.593	59.350
27 Dec. 1930	138.540	40.146	252.467	47.140	58.843
15 Feb. 1930	139.170	30.101	278.568	32.459	44.860
16 Feb. 1929	168.902	20.227	302.138	59.229	44.583
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaald.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
14 Feb. 1931		113.600		***	57
7 " 1931		111.400		***	57
31 Jan. 1931		104.200		***	60
17 Jan. 1931	8.714	33.805	38.877	39.303	60
10 " 1931	8.771	34.083	40.315	40.184	59
3 " 1931	8.774	32.425	40.666	41.943	60
27 Dec. 1930	8.761	31.349	40.664	46.250	60
15 Feb. 1930	8.513	31.055	76.363	32.547	54
16 Feb. 1929	8.273	38.034	78.606	53.457	52
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluippost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankblij. in circulatie	Bankblij. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
11 Febr. 1931	141.247	347.245	53.283	9.597	23.233
4 " 1931	141.040	349.486	50.864	6.325	23.204
28 Jan. 1931	140.141	346.824	52.662	9.748	21.823
21 " 1931	142.862	346.462	55.758	10.995	25.959
14 " 1931	145.150	349.943	54.800	8.356	22.955
7 " 1931	146.558	363.505	42.412	14.358	22.912
12 Febr. 1930	151.499	348.003	62.933	7.963	14.513
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
11 Febr.'31	36.420	13.503	57.655	33.960	54.002	51 ^{1/10}
4 " '31	43.030	9.861	62.576	33.568	51.554	48 ^{10/32}
28 Jan.'31	41.086	19.360	55.163	33.368	53.317	49 ^{10/32}
21 " '31	49.246	22.324	68.813	33.385	56.400	45 ^{7/32}
14 " '31	52.026	22.377	64.711	33.413	55.207	45 ^{10/16}
7 " '31	53.081	13.206	68.875	33.293	43.053	37 ^{1/10}
12 Febr.'30	44.712	17.937	59.084	35.482	63.496	56 ^{10/32}
22 Juli '14	11.005	13.736		42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitl.	Wissels	Waarv. op het buitl.	Beleeningen	Renteloos voorschot a. d. Staat
6 Feb. '31	55.632	645	7.011	26.605	19.301	2.977	3.200
30 Jan. '31	55.510	633	6.998	28.788	19.325	2.866	3.200
23 " '31	55.044	621	7.006	27.744	19.332	2.916	3.200
16 " '31	54.403	611	7.933	26.712	19.331	2.987	3.200
7 Feb. '30	42.931	241	6.979	25.201	18.736	2.578	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Parti-culleren
6 Feb. '31	5.199	2.350	77.772	4.871	9.309	10.251
30 Jan. '31	5.199	2.313	78.559	4.743	9.101	11.659
23 " '31	5.252	2.140	76.539	5.367	8.961	11.643
16 " '31	5.252	2.241	76.992	4.643	8.855	10.413
7 Feb. '30	5.453	1.663	69.429	6.711	3.340	7.489
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Sluippost activa.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

17 Februari 1931.

Zooals wij in ons vorige weekbericht nog konden vermelden, is de afgelopen week begonnen met groote zaken in tarwe, speciaal naar Engeland. De vraag naar meel was daar sterk toegenomen, hetgeen de groote inkoop van tarwe in de hand werkte. De inkoop, die in Engeland gedaan werden, bestonden voornamelijk uit Plata- en Australische tarwe, terwijl ook weder stoomende Russische tarwe gekocht werd. Juist de omstandigheid echter, dat de voorraden van Russische tarwe in de Engelsche havens den laatsten tijd sterk zijn verminderd, heeft tot de sterke uitbreiding der zaken bijgedragen. Ofschoon ook Canadeesche tarwe gekocht werd, waren de zaken daarin toch veel kleiner dan in de andere reeds genoemde soorten. De zoo sterk toegenomen omzet bestond voor een niet gering gedeelte uit ladingen, en wel voornamelijk van Australische tarwe. Een enkele zaak kwam ook nog weder tot stand van Australië naar Britsch-Indië, doch nieuwe zaken naar China werden niet weer gerapporteerd. Dit zal wel in verband hebben gestaan met den opnieuw gedaalden zilverprijs. Het was niet alleen de groote Engelsche kooplust, die aanvankelijk voor tarwe een prijsstijging veroorzaakte, doch ook weerberichten van verspillenden aard werkten daartoe mede. De gewichtigste daarvan waren wel die omtrent het uitblijven van regen of sneeuw in de gebieden der Amerikaansche wintertarwe, waardoor men begon te vreezen voor schade aan het gewas, alsmede die omtrent voortdurende droogte in het Noord-Westen der Vereenigde Staten en Canada. Indien daar niet tusschen nu en den zaaitijd der zomertarwe een flinke hoeveelheid regen en/of sneeuw valt, zouden de omstandigheden zeer ongunstig worden voor den nieuwen uitzaai. Dan was er verder het ongunstige weder in Frankrijk, waar de te velde staande tarwe nog altijd te lijden had van te veel regen. Op 11 Februari begon echter een verandering in te treden wegens regenval in de Vereenigde Staten en zeer goed weder in Argentinië, waardoor daar het dorschen der tarwe sneller voortgang kon krijgen na den langen regentijd, die te dien aanzien belemmerend had gewerkt. Ook de aanvoeren in de Argentijnsche havens namen in verband daarmee toe, evenals het aanbod van Platatarwe naar Europa. Ook bleef Australië dringend met tarwe aan de markt. De sterk gedaalde Australische tarwekoers werkte dit aanbod in de hand, terwijl de Australische producenten tevens in het vrij zekere vooruitzicht van een uitvoerprijs van 6 d. per bushel het aanbod vergrootten. Op het Europeesche vasteland wordt binnenkort vermeerdering der vraag naar tarwe verwacht, omdat in Frankrijk, wegens de sterke vermindering der voorraden van Fransche tarwe, waarschijnlijk niet lang meer gewacht kan worden met vermeerdering van het percentage buitenlandsche tarwe, dat er in het meel mag worden verwerkt en in Duitsland het verplichte percentage van bijmenging van binnenlandsche tarwe reeds is verlaagd. Reeds bestond er deze week voor buitenlandsche tarwe in Frankrijk meer vraag en ook Italië treedt geregeld in ruimere mate als koper op. Dit vooruitzicht van grootere vraag op het Europeesche vasteland heeft echter niet kunnen voorkomen, dat wegens de betere weerberichten de markt in de tweede helft der week flauwer werd. Kouder weder in Duitsland en Frankrijk, waardoor veel ongedierte te gronde ging, werkte daartoe mede, evenals de gunstige oogstberichten uit Zuid-Oostelijk Europa. Dat binnenkort te Parijs en in Maart te Rome conferenties zullen worden gehouden, waar overleg zal worden gepleegd over de mogelijkheid om den tarweprijs te doen stijgen, terwijl ook te Genève met dat doel besprekingen werden gehouden over een door den Volkenbond te organiseren landbouwcrediet, speciaal voor Oost-Europa, kon de flauwe stemming niet voorkomen. Zij veroorzaakte aan de Argentijnsche termijnmarkten van 9 tot 14 Februari een prijsdaling van 10—15 centavos per 100 KG., nadat eerst nog een kleine verhooging had plaats gevonden. Op 16 en 17 Februari waren deze markten gesloten. Overigens echter is in Europa op de allerlaatste dagen der week weder een verbetering ingetreden, die naar het schijnt voornamelijk haar oorzaak vond in de Argentijnsche berichten omtrent de gevolgen van den sterken regenval van Januari. Deze schijnt tengevolge te hebben gehad, dat het uitvoeroverschot niet 25 miljoen, doch slechts 22½ miljoen quarters bedraagt. De raming der Argentijnsche regeering is zelfs slechts 18½ miljoen quarters. Dit neemt echter niet weg, dat de verscheperingen van Argentinië in de afgelopen week vrij wat grooter waren dan in de vorige, terwijl in de naaste toekomst een belangrijke vermeerde-

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	8/14 Febr. 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	8/14 Febr. 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	1931	1930
Tarwe	3.473	105.487	193.808	—	1.640	4.330	107.127	198.138
Rogge	680	33.299	25.979	—	—	862	33.299	26.841
Boekweit	360	3.278	1.510	—	95	307	3.373	1.817
Mais	12.057	141.289	153.530	10.578	38.535	34.591	179.824	188.121
Gerst	11.806	95.149	96.880	—	6.258	2.236	101.407	99.116
Haver	6.882	44.337	27.597	—	—	1.289	44.337	28.886
Lijnzaad	4.374	13.526	11.425	28.350	67.467	40.108	80.993	51.533
Lijnkoek	348	4.891	28.879	—	—	—	4.891	28.879
Tarwemeel	1.317	13.847	9.801	444	7.345	3.642	21.192	13.443
Andere meelsoorten	371	6.222	2.710	23	1.632	—	7.854	2.710

ring der afladingen wordt verwacht. De vele bevrachtingen, welke sedert het begin van Februari in Argentinië hebben plaats gevonden, wijzen ook in deze richting. In de twee afgelopen weken zijn namelijk tot geleidelijk eenigszins gestegen vrachtcijfers vele booten bevracht ter belading in Februari en Maart met een gezamenlijk draagvermogen van ongeveer 500.000 ton graan. Ook van Rusland is deze week vrij wat tarwe afgeladen en het totaal der naar Europa verschepte hoeveelheid was van grooten omvang, zoodat de zeilende voorraad zeer aanmerkelijk is toegenomen. De weer verbeterde Europeesche marktstemming van de laatste dagen der week is niet gepaard gegaan met een herstel van den omzet naar Engeland, die namelijk sedert het begin der week aanmerkelijk was verminderd. Op 13 en 14 Februari werden zelfs uit Engeland zoo goed als geen zaken in tarwe gerapporteerd. In Noord-Amerika heeft de verlaagde Argentijnsche raming geen prijsstijging teweeg gebracht. Regen in de Vereenigde Staten veroorzaakte zoowel te Chicago als te Winnipeg op 16 Februari zelfs verdere flinke prijsdaling en het slot was te Winnipeg zelfs ruim 2 dollarcent per 60 lbs. lager dan een week tevoren. Juli-tarwe te Chicago sloot ruim 1 cent lager dan op den 9den.

Rogge is ook deze week weder uit Rusland niet afgeladen. De goede vraag naar Russische rogge blijft zich in Nederland handhaven, zoodat de te Rotterdam aanwezige voorraden geleidelijk verminderen. In het begin der week werden tot vrij wat gestegen prijzen flinke zaken gedaan, doch later trad weder een verlaging in, die de in de laatste 10 dagen ontstane verhooging weder voor het grootste gedeelte verloren heeft doen gaan. Uit Polen, waar de roggeprijs eenigen tijd te hoog is geweest voor export, werd weder goedkoop aangeboden, doch naar Nederland konden daarin wegens de concurrentie der Russische rogge geen zaken tot stand komen. Naar België echter, waar de invoer van Russisch graan niet wordt toegestaan, werden wel zaken in Poolsche rogge afgesloten.

Ook maïs is aanvankelijk vast geweest en daar in vrijwel geheel West-Europa nieuwe aanvoeren eerst in de tweede helft van Februari te verwachten waren, werden voor aangekomen maïs hoge prijzen betaald. Daarbij trad aan de Argentijnsche termijnmarkten een vrij aanzienlijke prijsstijging in, doch wegens de bij voortdurende buitengewoon gunstige berichten omtrent den Argentijnschen maïs-oogst en den geringen omvang der vraag, welke er in Europa voor maïs op eenigszins verwijderde posities bestond, verdween omstreeks het midden der week voor stoomende maïs en maïs op aflading de vaste stemming. Dit bracht een niet onbelangrijke prijsdaling met zich en ofschoon te Rotterdam de eerste nieuwe aanvoeren, die na 10 Februari begonnen te arriveeren, wel gemakkelijk plaatsing vonden, was op 16 Februari de vraag naar aangekomen Platamaïs reeds weder teleurstellend, terwijl voor stoomende partijen de kooplust slecht bleef. Ook in Engeland is die na de levendige markten van het begin der week aanzienlijk afgenomen, doch het schijnt, dat te Antwerpen en Hamburg de stemming beter is dan in Engeland en Nederland. Uit Roemenië wordt nog altijd geen maïs geoffereerd. Wel werd er in de afgelopen week wat meer afgeladen, doch deze maïs was vooral naar Italië bestemd, waar men gewoonlijk voor menscheijk voedsel Donaumaïs blijft koopen, ook wanneer die duurder is dan andere soorten. De Roemeensche regeering raamt het overschot van maïs op een veel lager cijfer dan de handel. Voorloopig zal men wel moeten aannemen, dat de officiële raming te laag is, maar de boeren in Roemenië houden hun maïs nog steeds achter, omdat zij als resultaat van de besprekingen te Geneve kans op hogere prijzen verwachten. Bovendien wordt nu toch de scheepvaart in den Donau nog door ijs belemmerd en men zal de toeneming der Roemeensche verscheppingen wel tot de voorjaarsmaanden moeten wachten.

De oogstberichten uit Argentinië blijven voor maïs nog altijd buitengewoon rooskleurig en het schijnt reeds ongeveer vast te staan, dat de opbrengst buitengewoon groot zal worden. De maïsprijs aan de Argentijnsche termijnmarkten is van 9 tot 14 Februari 5 à 15 centavos per 100 KG. gedaald, nadat aanvankelijk een even groote verhooging had plaats gevonden. In de Vereenigde Staten was maïs flauw. De prijs daalde te Chicago ongeveer 4 dollarcent per 56 lbs. en kwam daarmee weder op het laagste peil van het seizoen.

Gerst-verscheppingen zijn deze week weder niet groot geweest; slechts valt het op, dat speciaal naar Nederland vrij wat Argentijnsche gerst verladen is. De vraag naar gerst blijft goed en ofschoon in de tweede helft der week een verlaging der prijzen plaats vond, trad op 16 Februari een herstel in. De te Rotterdam aanwezige voorraden gerst zijn deze week weder verminderd en tenslotte konden de prijzen eenigszins worden verhoogd. In Duitschland blijft eenige vraag voor gerst bestaan, terwijl ook in Engeland weder Russische en Poolsche gerst werd verkocht.

Van Argentinië is deze week zeer veel haver verscheept, hetgeen echter niet wegnam, dat in Engeland de markt wat beter was. Ook België blijft Platahaver koopen, doch naar Nederland worden daarin zoo goed als geen zaken gedaan. Men bepaalt zich daar tot zaken in Russische haver, welke van uitstekende kwaliteit is en waarvoor bij voortdurende zeer goede vraag bestaat. Vooral uit de te Rotterdam aanwezige voorraden vinden geregeld flinke verkoopen plaats, nu deze haver soort tot zoo lagen prijs te koop is. Ook in Engeland wordt Russische haver geregeld gekocht. In Duitschland blijft men zich ongerust maken over de groote hoeveelheden haver, die daar nog aanwezig zijn, doch een middel om die tot een eenigszins schappelijke prijs voor export te verkoopen is nog niet gevonden. Evenals voor tarwe is in Argentinië als gevolg van den sterken regenval ook voor haver de raming der oogstopbrengst sterk verminderd. De dezer dagen door de Argentijnsche regeering gepubliceerde raming bedraagt zelfs voor haver slechts 5 miljoen quarters, terwijl eenigen tijd geleden de opbrengst op 7.4 miljoen quarters werd geraamd. Aan de termijnmarkt te Buenos Aires is in verband daarmee de haverprijs 10 centavos per 100 KG. gestegen.

JAARBEURS VAN BRUSSEL OFFICIEELE INTERNATIONALE

8-22 APRIL 1931

Gratis kaart voor koopers.
Gratis inlichtingen omtrent
verblijf. Reducties op de spoor-
wegtarieven en luchtlijnen.

Inlichtingen: Legatie en Belgische Consulaten en Mr. L. DELHEZ
PARKWEG 328 — DEN HAAG (Voorburg).

BRUSSEL 1935; WERELDTENTOONSTELLING

SUIKER.

Eene vrij vaste stemming had gedurende de afgelopen week op de verschillende suikermarkten de overhand.

In Amerika kochten raffinadeurs flinke partijen ruwsuiker tot 1.30 d.c. basis c. & fr. voor Cubasuiker, terwijl ook handelaars meer belangstelling aan den dag legden. Dientengevolge was ook de New-Yorksche termijnmarkt vast gestemd, met uitzondering van den laatsten beursdag. De noteringen luidden aan het slot als volgt: Maart 1.20; Mei 1.30; Juli 1.38; Sept. 1.46 en Dec. 1.54, terwijl de laatste notering voor Spot Centr. 3.32 was.

De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen deze week 34.000 tons, de versmeltingen 36.000 tons tegen 54.800 tons verleden jaar en de voorraden 244.000 tons tegen 526.650 tons.

De Cuba-statistiek luidt als volgt:

	1931 tons	1930 tons	1929 tons
Productie	598.000	900.000	1.865.000
Consumptie	10.186	8.733	13.330
Voorraad	1.418.000	321.000	193.000
Ontvangsten afscheephavens .	147.547	181.035	266.347
Totaal sedert 1/1	186.981	367.660	1.186.239
Weekexport	45.231	57.443	125.830
Totaal sedert 1/1	136.145	216.966	355.174
Voorraad afscheephavens ...	972.056	434.858	712.245
" binnenland	897.613	560.443	665.431
Aantal werkende fabrieken .	118	151	163

In Engeland verhoogden raffinadeurs hun limites met 3 d. tengevolge van de betere vraag voor geraffineerd. Er bestond dan ook wat meer belangstelling voor spoedig leverbare ruwsuiker tot prijzen, die zich om Sh. 5/7½ cif. voor 88 pCt. bietsuiker en ca. Sh. 6/- cif. voor rietsuiker bewogen. De omzetten bleven echter binnen beperkte grenzen. De Londensche termijnmarkt was prijshoudend zonder dat de noteringen veel veranderden.

De Board of Trade statistiek over Januari wordt met de volgende cijfers bekend gemaakt:

	Januari 1931 tons	Januari 1930 tons
Import Ruwsuiker	134.698	160.234
" Geraffineerd	3.629	3.013
Totaal	138.327	163.247
Voorraad Binnenl. suiker	119.500	87.650
" in Entrepôt	282.900	388.950
Totaal „Duty Paid”	114.665	128.765
Totale Export	18.622	17.520
Consumptie	96.043	111.245

Volgens C. Czarnikow bedroeg de consumptie in het Ver Koninkrijk gedurende 1930 2.070.384, in 1929 2.023.932 en in 1928 2.013.398 tons ruwsuiker.

Men is eindelijk met de Engelse bietbouwers tot overeenstemming gekomen, nadat de regeering zich tot het verleenen van eene kleine extra-subsidie aan deze producenten voor den volgenden oogst bereid verklaard heeft, die echter in eventuele volgende gunstige jaren weer terugbetaald moet worden. Daarbij dient in aanmerking genomen te worden, dat de officiële subsidie voor de volgende campagne volgens de oorspronkelijke wet van Sh. 13/- tot Sh. 6/6 per Cwt. teruggebracht wordt. De uitzaai zal in elk geval verminderd worden.

De Zichtbare Voorraden zijn volgens Czarnikow:

	1931 tons	1930 tons	1929 tons
Duitschland 1/1	1.880.000	1.568.000	1.471.000
Tsjecho-Slowakije 1/1	873.000	717.000	690.000
Frankrijk 1/1	789.000	669.000	630.000
Nederland 1/1	319.000	264.000	261.000
België 1/1	230.000	197.000	221.000
Hongarije 1/1	141.000	135.000	128.000
Polen 1/1	567.000	531.000	420.000
Engeland 1/1 Geïmp. suiker	257.000	356.000	209.000
" 1/1 Binnenl. "	117.000	112.000	74.000
Totaal Europa	5.173.000	4.549.000	4.104.000
Alle Atlant. havens 3/1	426.000	749.000	215.000
Cubaansche havens 3/1	669.000	166.000	103.000
Cuba binnenland 3/1	750.000	150.000	—
Totaal	7.018.000	5.614.000	4.422.000

Op Java verkocht de V.I.S.P. geregeld verdere hoeveelheden en wel totaal ca. 50.000 tons tot de oude limites, waaraan verkoopers thans echter de conditie van afscheep binnen zekeren termijn hebben vastgeknoopt.

De afschepingen bedroegen volgens officiële gegevens gedurende de maand Januari 194.900 tons.

Hier te lande was de stemming eveneens aan den vasten kant. De noteringen op de Amsterdamsche termijnmarkt trokken geleidelijk aan en sloten als volgt: Maart f 8¼, Mei f 8½, Aug. f 8¼ en Dec. f 9¼. De omzet bedroeg 3000 tons.

KATOEN.

Markthericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 11 Februari 1931.

Sedert onze laatste publicatie zijn prijzen van Amerikaanse katoen weer eenigszins vaster geworden, ondanks den slechten toestand in de industrie. New-York sloot gis-

STATISTISCH OVERZICHT

	TARWE Hard Winter No. 2 loco Rotterdam Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE American No. 2 ^{a)} loco Rotterdam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST Amer. No. 2 ⁴⁾ loco Rotterdam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.90 Bé s. g. per barrel		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton		KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton	
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	Sh.	%	£	%
Jaargemidd. 1925	17,20	100,0	13,07 ⁵	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	10,80	100,0	1,68	100,0	73/-	100,0	62,1/6	100,0
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	17,90	165,7	1,89	112,5	86/6	118,5	58,1/-	93,5
1927	14,75	85,8	12,47 ⁶	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,50	78,4	11,25	104,2	1,30	77,4	73/-	100,0	55,14/-	89,7
1928	13,47 ⁵	78,3	13,15	100,6	226,00	97,7	228,50	96,8	363,00	78,5	10,10	93,5	1,20	71,4	66/-	90,4	63,16/-	102,8
1929	12,25	71,2	10,87 ⁵	83,2	204,00	88,1	179,75	76,2	419,25	90,6	11,40	105,6	1,23	73,2	70/6	96,6	75,14/-	121,9
1930	9,67 ⁵	56,3	6,22 ⁵	47,6	136,75	59,1	111,75	47,4	356,00	77,0	11,35	105,1	1,12	66,7	67/-	91,8	54,13/-	88,0
Januari 1929	12,35	71,8	12,20	93,3	231,50	100,0	194,25	82,3	365,00	78,9	10,10	93,5	1,16	69,0	66/-	90,4	75,10/6	121,7
Februari	12,72 ⁵	74,0	12,65	96,7	236,00	101,9	194,75	82,5	357,25	77,2	12,90	119,4	1,11	66,1	66/6	91,1	78,5/6	125,7
Maart	12,65	73,5	12,62 ⁵	96,6	233,00	100,6	191,75	81,3	359,00	77,6	12,00	111,1	1,11	66,1	67/-	91,8	89,8/-	144,0
April	12,12 ⁵	70,5	11,62 ⁵	88,9	218,00	94,1	185,25	78,5	373,25	80,7	11,05	102,3	1,11	66,1	68/-	93,2	82,17/6	133,5
Mei	11,12 ⁵	64,1	10,57 ⁵	80,9	198,25	85,6	177,50	75,2	363,50	78,6	11,15	103,3	1,16	69,0	69/6	95,2	75,4/6	121,2
Juni	10,87 ⁵	63,2	10,20	78,0	193,50	83,6	171,25	72,6	355,25	76,8	11,25	104,2	1,30	77,4	71/-	97,3	74,11/-	120,1
Juli	12,80	74,3	11,20	85,6	218,50	94,4	191,25	81,0	415,50	89,8	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	72,12/6	117,0
Augustus	13,12 ⁵	76,3	10,75	82,2	202,50	87,5	182,75	77,4	452,50	97,8	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	73,17/-	119,0
September	12,62 ⁵	73,4	10,20	78,0	191,00	82,5	172,00	72,9	506,75	109,6	11,40	105,6	1,30	77,4	72/6	99,3	74,19/-	120,7
October	12,10	70,4	9,87 ⁵	75,6	185,00	79,9	168,00	71,2	516,50	111,7	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	72,16/-	117,3
November	11,77 ⁵	68,5	9,20	70,4	174,00	75,2	164,75	69,8	483,25	104,5	11,35	105,1	1,30	77,4	72/6	99,3	70,5/-	113,2
December	12,62 ⁵	73,4	9,35	71,5	166,00	71,7	163,75	69,4	482,00	104,4	11,75	108,8	1,30	77,4	72/6	99,3	68,6/6	110,1
Januari 1930	12,67 ⁵	73,7	9,35	71,5	149,25	64,5	151,25	64,1	433,75	93,8	11,75	108,8	1,21	72,0	72/6	99,3	71,9/6	115,1
Februari	11,72 ⁵	68,2	8,17 ⁵	62,5	139,00	60,0	135,75	57,5	398,50	86,2	11,75	108,8	1,11	66,1	70/-	95,9	68,19/6	111,1
Maart	10,90	63,4	7,15	54,7	143,50	62,0	125,00	53,0	390,00	84,3	11,55	106,9	1,11	66,1	70/-	95,9	68,19/6	111,1
April	11,17 ⁵	65,0	7,62 ⁵	54,3	180,25	77,8	129,75	55,0	431,00	93,2	11,35	105,1	1,16 ⁵	69,3	67/6	92,5	61,3/-	99,5
Mei	10,45	60,8	6,55	50,1	148,50	64,1	114,50	48,5	405,0 ⁷	87,6	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5	67/6	92,5	53,9/-	86,1
Juni	10,05	58,4	5,17 ⁵	39,6	145,50	62,9	103,75	44,0	385,50	83,4	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5	67/6	92,5	50,1/6	80,7
Juli	9,55	55,5	5,82 ⁵	44,6	157,75	68,1	108,00	45,8	345,75	74,8	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5	67/6	92,5	48,2/-	77,5
Augustus	9,45	54,9	5,30	48,2	146,00	63,1	116,25	49,3	365,00	78,9	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5	65/-	89,0	47,15/-	76,9
September	8,40	48,8	5,25	40,2	127,50	55,1	99,00	41,9	317,75	68,9	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5	63/6	87,1	46,6/-	74,6
October	7,40	43,0	4,62 ⁵	35,4	112,25	48,5	86,00	36,4	281,25	60,8	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5	63/6 ⁶	87,1	43,3/-	69,3
November	7,25	42,2	4,25	32,5	94,50	40,8	82,25	34,9	270,75	58,5	10,90	109,9	0,85	50,6	63/6 ⁷	87,1	46,8/6	74,8
December	7,07 ⁵	41,1	4,30	32,9	96,00	41,5	91,00	38,6	247,75	53,6	10,85	109,9	0,85	50,6	63/6 ⁷	87,1	47,6/6	76,2
Januari 1931	6,52 ⁵	37,9	4,-	30,6	84,50	36,5	86,25	36,5	207,50	44,9	10,30	95,4	0,85	50,6	60/6	82,9	45,7/6	73,1
2 Februari	5,50	32,0	3,00	29,8	80,-	34,6	82,-	31,7	20,-	43,3	10,30	95,4	0,85	50,6	58/6	80,3	43,12/6	70,3
9 "	5,75	33,4	3,80	29,1	91,-	39,3	82,-	34,7	20,-	43,3	10,30	95,4	0,85	50,6	58/6	81,3	44,12/6	71,9
16 "	5,85	34,0	3,90	29,8	87,-	37,6	85,-	36,0	20,-	45,0	10,30	95,4	0,85	50,6	58/6	80,3	44,17/6	72,3

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. 2) 79 Kg. La Plata. 3) = Western vóór ring van de huidige offic. not. wijze (Jan. 1928); Barley vanaf 2/2/31; vanaf 9/2 64/5 Z.-Russ.

terenavond nl. 19 tot 24 punten hooger dan den vorigen dag, terwijl Liverpool vanmorgen 9 tot 15 punten hooger opent. Er wordt vrij veel katoen aangevoerd; tot nu toe worden er over de 11 miljoen balen genoemd tegen een gemiddelde van ruim 12 miljoen balen gedurende de laatste drie jaar. Daar staat tegenover, dat de afname van Groot-Brittannië tot het einde van de vorige week slechts 488.000 balen bedroeg, vergeleken met 852.000 balen gedurende het vorig seizoen. Amerika heeft ruim 1 miljoen balen minder afgenomen en het Continent ongeveer 350.000 balen minder dan in het vorig seizoen, uit welke cijfers wel de slechte conditie van de industrie blijkt. Ook zijn prijzen van Egyptische katoen deze week eenigszins vaster geworden. Loco-verkopen bedroegen de vorige week in Liverpool 19.490 balen, waarvan 8.020 balen Amerikaanse katoen.

De Amerikaanse garenmarkt wordt door het conflict in de weefsectie en de onzekerheid van de situatie overschaduwd. De vraag van het binnenland beperkt zich dan ook voornamelijk tot de tegenwoordige behoefte van die firma's, die haar fabrieken aan het werk hebben. De vraag van het continent is eenigszins gedaald en over het algemeen gesproken zijn cops en beams alleen in zeer bescheiden kwanti te verkopen. Naar getwijnde, garens voor binnenland gebruik bestaat slechts weinig belangstelling. Egyptische spinners maken over het algemeen een slechten tijd door. Wel bestaat er een flinke vraag, doch koopers voelen er niet veel voor de stijging van het ruwe materiaal, die voor Sakellaridis ruim 1½ d. per lb. bedraagt, sedert midden December jl. te volgen. Desniettegenstaande zijn er enkele kwanti „doubling weft” afgesloten in die gevallen, waar verkopers bereid waren concessies toe te staan, hoewel de meeste biedingen te veel uit waren. Naar Poplin en getwijnde crèpegarens blijft een goede vraag bestaan, doch de belangstelling voor fijne getwijnde garens voor Indië is aanzienlijk gedaald.

De werkstaking in de doekcentra blijft nog steeds voortduren en niet voordat hieraan een einde is gekomen, bestaat er eenige kans op een verandering van de situatie in de doekmarkt. De toestand op het oogenblik, dat dit bericht ter perse gaat, is dat de werkgevers zich bereid hebben verklaard met de leiders der arbeiders in onderhandeling te treden, zoodra de laatsten inderdaad volmacht tot onderhandelen hebben. Het woord is dus thans aan de vakverenigingen, zoodat, voorloopig althans, het conflict nog wel eenigen tijd zal voortduren. In overeenstemming met de verhoogde waarde voor katoen en garens, zijn noteringen aanzienlijk vaster en verkopers zijn niet altijd geneigd concessies toe te staan. Er bestaat een behoorlijke en steeds toenemende vraag van een zeer uiteenlopend

karakter van diverse markten en kleine hoeveelheden, zoolwel prints als Fancies, zijn voor de Straits en voor Indië geboekt. Behalve deze orders, zijn er een vrij groote hoeveelheid zaken van een meer speculatief karakter tot stand gekomen. Alle zaken worden echter gehandicapt door de onzekerheid de levering betreffend, veroorzaakt door de lockout.

Liverpoolnoteringen Onst. koersen 3 Feb. 10 Feb.
 4 Feb. 11 Feb. T.T. op Br.-Indië 1/5¼ 1/5¼
 F.G.F. Sakellaridis 8,90 9,45 T.T. op Hongkong 11½ 107/8
 G.F. No. 1 Oomra. 3,23 3,51 T.T. op Shanghai 1/3 1/1¼

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaanse havens.
 (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '30 tot 6 Febr. '31	Overeenkomstige periode	
		1929/30	1928/29
Ontvangsten Gulf-Havens.	7502	7461	8062
„ Atlant.Havens			
Uitvoer naar Gr. Brittannië	803	1025	1414
„ „ 't Vasteland etc.	2647	3194	3348
„ „ het Orient....	792	761	1105

Voorraden.
 (In duizendtallen balen).

	6 Febr. '31	Overeenkomstig tijdstip	
		1930	1929
Amerik. havens.....	4025	2340	2151
Binnenland	1627	1356	1008
New-York	225	97	77
New Orleans	774	504	330
Liverpool	493	435	694

KOFFIE.

In de afgelopen week verkeerde het artikel in lustelooze stemming. De daling van den Braziliaanschen wisselkoers bleef aanhouden en de notering was in het midden der vorige week teruggelopen tot 4⁹/₁₆ d., waarna echter een kleine verbetering intrad. De kost- en vrachtaanbiedingen van Brazilië waren voor Santos ca. 1/- lager en voor Rio ca. -/6.

Naar uit Rio de Janeiro wordt bericht, is het Regeeringsbesluit omtrent den aankoop van den in Sao Paulo teruggehouden voorraad koffie, waaromtrent in het Overzicht van 4 dezer werd melding gemaakt, thans geteekend. Volgens in dat besluit opgenomen bepalingen worden de aanvoeren in de toekomst vrijgelaten, doch mogen de maandelijksche aanvoeren niet meer bedragen dan 1/24ste gedeelte van de geraamde opbrengst van twee oogsten. Van

AN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

TIN locoprijzen Londen per Eng. ton		KATOEN Middling locoprijzen New York per lb.		WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Colo- nial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		RUBBER ⁵⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.		SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.		KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per 1/2 K.G.		THEE Aff. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Suma- trathee p. 1/2 K.G.		Indexcijfer v/h. Centr. B. v. d. Stat., herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100		Indexcijfer van The Economist, herleid 1927 = 100 tot 1925 = 100	
£	%	\$ cts.	%	pence	%	pence	%	Sh.	%	fl.	%	cts.	%	cts.	%				
261.17/-	100,0	23,25	100,0	55,00	100,0	29,50	100,0	2/11,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	100,0		100,0	
290.17/6	111,1	17,55	75,5	47,25	85,9	24,75	83,9	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	92,2		92,9	
290.4/-	110,8	17,50	75,3	48,50	87,2	26,50	89,8	1/6,375	51,6	19,12 ⁶⁾	102,0	46,875	76,4	82,75	97,9	95,4		89,5	
227.5/-	86,8	20,00	86,0	51,50	93,6	30,50	103,4	-/10,75	30,2	15,85	84,5	49,625	80,9	75,25	89,1	96,4		87,6	
203.15/6	77,8	19,15	82,4	39,-	70,9	25,25	85,6	-/10,25	28,8	13,-	69,3	50,75	82,7	69,25	82,0	91,6		86,6	
142.5/-	54,3	13,55	58,3	26,75	48,6	16,25	55,1	-/5,875	16,5	9,60	51,2	32	52,1	60,75	71,8	75,5		69,4	
222.7/6	84,9	20,20	86,9	46,75	85,0	28,75	97,3	-/9,875	27,9	13,77 ⁶⁾	73,5	53,125	86,6	77,25	91,4	94,2		84,6	
222.11/-	85,0	20,10	86,5	44,25	80,5	27,75	94,1	1/-	33,7	13,37 ⁶⁾	71,3	54	88,0	74,25	87,9	94,8		85,4	
221.0/6	84,4	21,25	91,4	44,00	80,0	27,50	93,2	1/0,125	34,0	13,50	72,0	54	88,0	72,75	86,1	94,2		85,8	
207.5/6	79,2	20,45	88,0	43,25	78,6	27,25	92,4	-/10,5	29,5	13,37 ⁶⁾	71,3	54	88,0	74,25	87,9	92,9		81,7	
197.5/6	75,3	19,40	83,4	41,50	75,5	26,25	89,0	-/10,875	30,5	12,25	65,3	54	88,0	73,50	87,0	91,6		83,9	
200.5/-	76,5	18,75	80,6	40,00	72,7	25,75	87,3	-/10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	91,0		81,7	
209.5/6	79,9	18,65	80,2	38,75	70,5	24,75	83,9	-/11	30,9	13,42 ⁶⁾	71,6	54	88,0	68,50	81,1	91,0		83,9	
210.11/-	80,4	18,60	80,0	37,00	67,3	24,00	81,4	-/10,5	29,5	13,00	69,3	53,50	87,2	64	75,6	91,6		83,6	
205.5/6	78,4	18,90	81,3	34,25	62,3	23,75	80,5	-/10,125	28,4	13,47 ⁶⁾	71,9	51,75	84,3	64	75,6	91,0		82,0	
188.9/6	72,0	18,45	79,4	32,50	59,1	22,50	76,3	-/9,625	27,0	13,30	70,9	48,50	79,0	66	78,1	90,3		80,5	
182.-/6	69,5	17,50	75,3	34,25	62,3	23,00	78,0	-/8,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	88,4		78,8	
178.18/6	68,3	17,25	74,2	31,25	56,8	21,25	72,0	-/8	22,5	12,07 ⁶⁾	64,4	36,75	59,9	60,75	71,8	87,1		78,8	
174.13/-	66,7	17,15	73,8	29,50	53,6	19,25	65,3	-/7,375	20,7	11,67 ⁶⁾	62,3	35	57,0	60,50	71,6	84,5		76,9	
174.4/-	66,5	15,45	66,4	28,50	51,8	17,75	60,2	-/8	22,5	11,40	60,8	35	57,0	58,25	68,9	81,3		75,2	
165.18/-	63,4	15,20	65,4	26,25	47,7	16,50	55,9	-/7,625	21,4	10,70	57,1	35	57,0	62,25	73,7	78,7		74,2	
161.17/6	61,8	16,45	70,8	27,25	49,5	17,25	58,5	-/7,375	20,7	10,55	56,3	35	57,0	59,50	70,4	78,7		72,8	
145.-/6	55,4	16,50	71,0	28,75	52,3	18,00	61,0	-/6,875	19,3	9,80	52,3	34,75	56,6	58	68,6	76,1		70,4	
136.4/6	52,0	14,50	62,4	27,75	50,5	17,50	59,3	-/6,125	17,2	9,77 ⁶⁾	52,1	33	53,8	58	68,6	76,1		72,0	
134.17/6	51,5	13,10	56,3	27,00	49,1	16,75	56,8	-/5,625	15,8	9,27 ⁶⁾	49,5	31,50	51,3	55,50	65,7	74,2		69,3	
135.5/6	51,7	11,95	51,4	27,25	49,5	16,50	55,9	-/4,875	13,8	8,50	45,3	29,50	48,1	55,25	65,4	73,5		67,9	
132.6/-	50,5	11,-	47,3	27,00	49,1	15,75	53,4	-/4,125	11,6	8,25	42,5	28,25	46,0	59,50	70,4	72,3		65,4	
117.13/-	44,9	10,55	45,4	24,50	44,5	14,50	49,2	-/4	11,2	8,62 ⁶⁾	46,0	29	47,3	66,50	78,7	71,6		64,6	
113.16/-	43,5	10,85	46,7	24,00	43,6	13,00	44,4	-/4,375	12,3	8,75	46,7	29	47,3	68,25	80,8	71,0		63,3	
115.3/-	44,0	9,95	42,8	22,50	40,9	12,50	42,1	-/4,375	12,3	8,20	43,7	29	47,3	66,75	79,0	69,0		61,3	
116.8/-	44,4	10,30	44,3	21,25	38,6	12,00	40,7	-/4,25	11,9	8,20	43,7	28	45,6	66,25	78,4	69,0		59,2	
113.7/6	43,3	10,75 ⁸⁾	46,2	21,75 ¹⁰⁾	39,5	12,00 ¹⁰⁾	40,7	-/3,875	10,9	8,25	44,0	27	44,0	66,25	78,4				
116.17/6	44,6	11,- ⁹⁾	47,3	21,75 ¹¹⁾	39,5	12,00 ¹¹⁾	40,7	-/3,875	10,9	8,00	42,7	26	42,4	66,25	78,4				
114.15/-	43,8							-/3,8125	10,7	8,25	44,0	26	42,4						

¹⁾ Invoering van de huidige officieele noteringswijze (Jan. 1928); vanaf 16 Dec. 1929 74/5 K.G. Hongaarsche; vanaf 26 Mei 1930 Z.-Russische. ⁴⁾ = Maltig vóór de invoer-
⁵⁾ Jaar- en maandgem. afger. op 1/8 pence. ⁶⁾ Notering Schotland 59/6. ⁷⁾ 58/- . ⁸⁾ 6, ⁹⁾ 13, ¹⁰⁾ 3, ¹¹⁾ 12 Febr.

de eerstvolgende twee oogsten zal een belasting in natura worden geheven van 20 pCt. Onder de door de Regeering aan te koopn hoeveelheden zal niet begrepen zijn de koffie, welke als onderpand gegeven is voor de £ 20 miljoen-leening en ook niet de koffie's van lage classsementen.

Volgens in den loop der week uit Brazilië ontvangen telegrammen, bedroeg de voorraad, in het binnenland van Rio teruggehouden, op 31 Januari 1.673.000 balen tegen 1.812.000 balen op 15 Januari, en die van Sao Paulo en Minas Geraes op 31 Januari 21.739.000 balen tegen 22.213.000 balen op 31 December 1930.

De limiet voor de dagelijksche aanvoeren te Rio werd vastgesteld voor de tweede helft van Februari op 21.942 balen tegen 15.705 balen voor de eerste helft van de maand.

Nederlandsch-Indië was met de aanbiedingen van de verschillende soorten Robusta vrijwel onveranderd.

De noteringen aan de Rotterdamse termijnmarkt konden gedurende de afgelopen week $\frac{1}{8}$ a $\frac{1}{2}$ ct. aantrekken. Op Dinsdag 17 dezer des voormiddags waren zij voor: Februari 23, Maart 20%, Mei 19%, September 18%, December 18% ct.

Aan de loco-markt bleef de vraag onbeduidend en was de omzet gering. De officieele notering voor Superior Santos werd verlaagd van 29 op 28 ct. per $\frac{1}{2}$ K.G., terwijl die voor Robusta onveranderd 26 ct. bleef.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verschepping zijn thans ongeveer 39/- a 40/6 per cwt. en van dito Prime ongeveer 41/6 a 42/6, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verschepping, bedragen 27/- a 27/6.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, Februari-verschepping, 16 $\frac{1}{2}$ ct.; Benkoelen Robusta, Februari-verschepping, 17 $\frac{1}{2}$ ct.; Mandheiling Robusta, Februari-verschepping, 18 $\frac{1}{2}$ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Februari-verschepping, 24 $\frac{3}{4}$ ct., alles per $\frac{1}{2}$ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.
16 Februari	\$ 5.45	\$ 5.54	\$ 5.47	\$ 5.44
9 Februari	„ 5.69	„ 5.65	„ 5.53	„ 5.50
2 Februari	„ 5.82	„ 5.75	„ 5.59	„ 5.51
26 Januari	„ 5.85	„ 5.79	„ 5.63	„ 5.55

Rotterdam, 17 Februari 1931.

THEE.

De theemarkt gaf in de afgelopen week een verdere inzinking te zien, waarvan de middenkwaliteiten het meest te lijden hadden. Java-theeën met veel geel waren goed gevraagd tegen ongeveer vorige prijzen, evenals de goede Britsch-Indische najaarstheeën. Overigens liepen de prijzen van $\frac{1}{2}$ d. tot 1 d. lager.

Volgens mededeelingen van de V.V.T.C. bedroeg de wereld-uitvoer van thee met inbegrip van China gedurende Januari/September 1930 288.035.000 KG. (v.j. 308.903.000 KG.).

De uitvoer van China-thee over de maanden Januari/September bedroeg 29.362.000 KG. of ruim 12 miljoen KG. minder dan in dezelfde periode van 1929.

De wereld-uitvoer (uitgezonderd China) bedraagt voor het jaar 1930: 366.765.000 KG. tegenover 385.291.000 KG. in 1929.

Java exporteerde gedurende de maand Januari 1931 6.498.000 KG. (v.j. 5.960.000 KG.).

Amsterdam, 16 Februari 1931.

VRACHTENMARKT.

Graan van Noord-Amerika. De iets betere vraag blijft aanhouden. De vrachtcijfers voor prompte verschepping zijn een weinig vaster. Van New-York werd een spotprompte boot bevracht naar Antwerpen of Rotterdam tegen \$ 0,09 naar één en \$ 0,09 $\frac{1}{2}$ naar 2 havens, met de optie Bordeaux. Havre, Duinkerken tegen \$ 0,10 naar één en \$ 0,10 $\frac{1}{2}$ naar twee havens, als ook een boot van 35.000 qtrs. per einde Februari/begin Maart naar de Middellandsche Zee (niet ten Oosten van West-Italië en excl. Spanje) op basis van \$ 0,11 $\frac{1}{2}$ met de optie Noord-Afrika tegen \$ 0,12. Ook van Baltimore werd een 8000 tons boot afgesloten per begin Maart naar Piraeus tegen \$ 0,11 $\frac{1}{2}$. Van Montreal is men eveneens begonnen te bevrachten voor het a.s. seizoen; twee booten per midden Mei van resp. 32.000 en 34.000 qtrs. 10 pCt. werden afgesloten naar Antwerpen en/of Rotterdam tegen de zeer billijke basisvracht van \$ 0,09 naar één en \$ 0,09 $\frac{1}{2}$ naar twee loshavens, optie Bordeaux/Hamburg

range \$ 0,10 naar één en \$ 0,10 $\frac{1}{2}$ naar twee loshavens en Lissabon en/of Leixoes tegen \$ 0,11 naar één en \$ 0,11 $\frac{1}{2}$ naar twee havens.

Noord-Pacific. De graanafdeeling is nog zeer stil, de vracht van Vancouver is nominaal 22/6 naar U.K./Continent voor Februari/Maart. Van Portland of Puget Sound wordt voor Maart-verschepping 23/9 genoteerd naar U.K./Continent, doch scheepsruimte is tamelijk schaarsch.

La Plata Rivier. Voor Februari en Maart verschepping was veel vraag, de vrachten liepen dan ook voor deze posities sterk op. Minstens 45 booten werden in de afgelopen week bevracht. Voor elke grootte was belangstelling, in het bijzonder voor Februari ruimte. De beste afsluiting in de afgelopen week was wel die van een 7100 tons stoomschip van Buenos Aires naar Avonmouth tegen 20/- met 26 Februari cancelling. Voor dezelfde positie werd van San Lorenzo range 20/6 betaald voor een boot van 5700 tons 10 pCt. naar U.K./Continent, 6 d. minder voor Antwerpen of Rotterdam. Dit cijfer kan worden herhaald voor booten tot 6000 ton, 10 pCt. Middelmattige booten met 20 Maart cancelling hebben 20/- verkregen van San Lorenzo range naar U.K./Continent, 6 d. minder naar Antwerpen of Rotterdam, terwijl met cancelling 24 Maart een boot van 8500 ton 10 pCt. is afgesloten naar het Continent tegen slechts 18/6.

Suiker van West-Indië. De voornaamste belangstelling bleef zich bepalen voor handige booten van San Domingo; een lading van 4000 tons per 19/28 Februari werd afgesloten naar U.K./Continent tegen 12/6, terwijl voor een 3000-tonner in dezelfde richting en positie 12/7 $\frac{1}{2}$ werd betaald. Zooals verwacht schijnt er nu belangstelling te komen voor groote booten van Cuba voor Maart afscheep.

Burma. De markt bleef kalm, doch het aanbod van prompte tonnage was verre van ruim. Een lading van maximum 6850 ton per 10/20 Maart werd afgesloten naar Gdynia tegen 24/-, optie Antwerpen/Hamburg range tegen 23/-, terwijl een boot van maximum 8300 ton, per 21/26 Maart voor een dergelijke lading werd afgesloten tegen 6 d. minder. Een gedeeltelijke lading van 6500 ton, per 1/20 April, werd afgesloten naar Wasklot tegen 27/6. Voor een lading van ongeveer 7000 ton per begin Maart naar Antwerpen/Hamburg range wordt 23/- genoteerd.

Donau en Zwarte Zee. De Donaumarkt bleef lusteloos, doch van Sulina werden 2 booten per Februari bevracht op basis van 11/9 naar Bordeaux/Hamburg range.

De vraag voor graan van de Zwarte Zee was minder groot; 2 bevrachtingen kwamen tot stand op basis van 11/- naar het Continent met volle opties. Daarentegen was er meer belangstelling voor tonnage voor suikerladingen naar Britsch-Indië. Minstens 5 booten werden afgesloten op basis van 13/3 tot 13/6 naar de Westkust en 13/9 tot 14/- naar de Oostkust voor Februari en Maart laden. Verdere tonnage wordt gevraagd.

Middellandsche Zee. Het wordt steeds moeilijker ladingen te verkrijgen voor de beschikbaar zijnde booten. Slechts weinig bevrachtingen kwamen tot stand. Betaald werd voor erts: Huelva/Antwerpen of Gent 6/3, Setubal/Rouaan 5/-, Sevilla/Rouaan 7/6, Bordeaux 7/6, Bizerta/Duinkerken 6/3, Bona/Rotterdam 4/3 en voor fosphaat Tunis/Rotterdam 6/- en Dublin 7/6.

Van Alexandrië werden 3 groote Februari booten afgesloten voor katoenzaad naar Hull, één tegen 9/- en twee tegen 8/9, per 60 cbft. Er is thans vraag naar Maart-ruimte op basis van dezelfde cijfers. Op de fruitmarkt van Zuid-Spanje is de vraag iets verbeterd, de vrachten toonen een kleine verbetering. Een boot van 105.000 cbft. verkreeg £ 950 lumpsum en een stoomschip van 110.000 cbft. £ 1000.-- naar U.K./Continent.

Van Noord-Spanje is zeer weinig vraag. Door het groote aantal beschikbare booten worden de vrachten steeds lager. Van Bilbao werd 4/3 betaald naar IJmuiden en 4/6 naar Grangemouth. Van Bilbao naar Middlesbro wordt 4/9 genoteerd; andere ladingen zijn niet in de markt.

Kolen van Groot-Britannië. Deze markt bleef flauw. Overal zijn de voorraden groot, terwijl de verkoop langzaam gaat. De vraag naar tonnage was daarom klein, en daar het aanbod van tonnage vrij groot was, hadden bevrachters geen moeite hun behoefte te dekken tegen de onlangs betaalde lage cijfers. Van Zuid-Wales werden afgesloten naar Havre 3/6, Bordeaux 4/3, Lissabon 6/7 $\frac{1}{2}$, Oporto 7/-, Huelva 7/-, Oran 7/-, Marseille 7/3, Adriatic 7/9 (twee havens), Dakar 7/-, Buenos Aires 10/-, Villa Constitucion 10/1 $\frac{1}{2}$ (optie Rosario 10/7 $\frac{1}{2}$) en een haven Noordelijke Staten 7/-, en van de Oostkust naar Horsens 4/10 $\frac{1}{2}$, Elbe 3/3, Rotterdam 3/4 $\frac{1}{2}$, Antwerpen 2/3, Rouaan 3/7 $\frac{1}{2}$, Bilbao 7/7 $\frac{1}{2}$, Oran 7/-, Marseille 6/-, Civita Vecchia 6/3, Port-Said 6/6, Las Palmas 7/- en Buenos Aires 10/3.